

כניל התאחדותנו

יוצא לאור

ע"י התאחדות אברכים חסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגדול שליט"א

בני ברק - אלעד

ט"ו אדר א' תשע"א

כי תשא

שנה ט"ו גליון תרצ"ט

תוכן הענינים

לקח טוב.....עמוד ב'
 שבת בשבתו..... עמוד ג'
 דבש תמרים.....עמוד ד'
 בשפתי צדיקים.....עמוד ה'
 פרפראות לחכמה.....עמוד ז'
 ודרשת וחקרת.....עמוד ח'
 משולחן גבוה.....עמוד י"ג
 הילולא דצדיקיא..... עמוד י"ט
 דבר בעתו.....עמוד כ"ד
 משולחן מלכים..... עמוד כ"ז
 דברות קודש..... עמוד כ"ט

ילך נא ה' בקרבינו כי עם קשה עורף הוא

עלם צעיר ומחונן אשר כל מעדני עולם לא נחסרו ממנו, מעולם לא ראה כפר, ולא ידע את צורת חייהם של אנשי הכפר, ואפילו לא ראה מעולם את חוקי הטבע זריעה צמיחה ופריחה, והנה קרה פעם שאביו של עלם זה נסע איתו לעיר אחרת, ובדרכם עמדו לנוח בכפר קטן, והבן, בן הכרך התענג מאוד לראות פלאי הטבע, שדות ועמקים אשר יעטפו בר, ועיניו לא שבעו מלראות יפי הטבע.

וישא עיניו וירא והנה איכר אחד מייצר כף מפיסת עץ פשוטה, השתומם העלם על המלאכה הזאת מאד, ושאל את האיכר אם יאות למכור לו את הכף, ובאיוה מחיר, ענהו האיכר כי מחיר הכף הוא ג' פרוטות, השתומם בן הכרך על המחיר הוול של הכף, ושאל את האיכר אם באפשרותו לעשות הרבה כפות כאלה, והשיב לו הן, אמר בן הכרך להאיכר: "מייעץ אני לך כי תעשה כאלפיים כפות כאלה ותביאם לעיר הגדולה, והנני בטוח כי שם יהיו הרבה קופצים על כפות כאלה".

הסכים האיכר להצעת בן הכרך הצעיר והביא להעיר הגדולה אלפים כפות עץ. עמד האיכר עם סחורתו על יד הצר המלכות, ברחובות שבהם גרים עשירי העיר, אולם אין קונה לכפות שלו, ויחר לו מאד על אשר נשמע לעצת הצעיר הזה, וסבר כי הפץ להתל בו, והנה אחרי עמדו שם כל היום מבלי למכור אפילו כף אחת, התקרב אליו לפנות ערב הצעיר שיעץ לו לבא עם הכפות אלה לעיר הגדולה, צעק עליו האיכר: מדוע רמיתני, הנה אנכי עומד כאן כל היום מן הבוקר ועד עתה, ואין מי שיבוא ויקנה ממני את סחורתך, את הכפות, שאתה אמרת שיהיו הרבה קופצים עליהם.

ענהו הצעיר: אתה בעצמך אשם בכל זה, למה באת לכאן, לרחובות העשירים, למכור את כפות העץ שלך, כאן בשכונת העשירים אפילו השפחות משתמשות בכפות כסף, ולכן במקום הזה לא יקנה ממך איש כפות עץ, עליך ללכת לשכונות של עניי העם ורחובותיהם, שם יהיו הרבה קופצים על סחורתך כאשר אמרתי לך, בוא עמי לרחובות העניים ושם תמכור את סחורתך מהר, וכך היה, הוא הלך עם הצעיר לרחובות שגרים שם עניים ומיד מכר את כל הכפות שהביא.

והנמשל מובן, והנה הקב"ה הוא קל רחום והנזן והוא הפץ לגמול חסד עם כל אחד ואחד, אולם המלאכים בשמים הרי אינם זקוקים לכך, להם אין יצר הרע וקשיות עורף שיצטרפו מחילה וכפרה, גמילות חסדים וכדומה, לכן אמר משה רבינו: "ילך נא ד' בקרבינו כי עם קשה עורף הוא" – כאן יש הרבה "קונים", כאן מחכים כולם לסחורה זו של "יסלחת לעווננו ולהטאתינו ונחלתנו".

זמנים	הדו"ג	מוע"ש	יחסי התורה
ברוקלין	5:19	6:48	יום א' דף ל':
קרית יואל	5:19	6:48	יום ב' דף לא.
מאנסי	5:19	6:47	יום ג' דף לא:
לעקוואד	5:21	6:50	יום ד' דף לב.
מאנטרעאל	5:10	6:39	יום ה' דף לב:
בעלביורן	7:57	9:27	עש"ק חוה
בוענאס אירעס	7:29	8:57	שב"ק חוה
לאנדאן	5:05	6:35	להבנות מודעות, ברכות מול טוב, הנצחת שם, לעילוי נשמות, וכו'
מאנטשעסער	5:09	6:39	פני חיים באה"ב:
אנטווערפן	5:45	7:17	1-888-732-6347
ווינן	5:06	6:35	EXT 4
בני ברק	5:07	6:42	1-888-REB-MEIR
ירושלים	4:51	6:46	

די פארייבערסטע סגולה פאר

כל מיני ישועות

שקל הקודש
 נגיד
 רבי מאיר
 בעל הנס
 פליסקע
 רמ"ט

1-888-REB-MEIR
 732-6347

התודה והברכה

ביקרא דאורייתא, נביע בהני שורתא, ברכת הודאה, מעומקא דליבאה,
קדם אנשי שלומינו היקרים אחים לדעה שיחיו

תושבי מעלבויין אוסטרעליע יע"א

אשר השתתפו בגוף ובממוון במגבית השנתית
לטובת כוללינו הק' והמעטירה

ונהנה כי כן נבורך בברכה מרובה, בכל לשון חיבה, לכבוד ידידינו היקר והחשוב,
שעמד לימינינו במסירות לרוב, האי גברא יקרא, מסור בלו"ג לכל אשר בשם
סאטמאר יקרא, נודע ומפורסם לשם ולתפארה, האי ניהו

הרה"ח ר' אברהם משה לעבאוויטש הי"ו ומנשים באהל תבורך ב"ב החשובה שתחי'

על אשר השליך עצמו מנגד להתרים את נדיבי העם למען החזקת כוללינו הק'
ועל הכל אשר פתח ביתו לרווחה לאכסניא של תורה להגבאי קודש שיחיו

ובמיוחד על עריכת המסיבה הנהדרה
לטובת כוללינו הק'

ואתו עמו יתברך בכל הברכות, העסקן החשוב רב תבונות ונעים הליכות,
אשר התמסר בלו"ג ובהתמסרות עצומה ונפלאה, בכל עת ובכל שעה

מוה"ר אברהם יודא הכהן וויינפעלד הי"ו

בשם רבני ולומדי הכולל, נישא אליכם ברכה מרובה משמי מעל,
יה"ר שזכות התורה דרבים יגן בעדכם, להתברך לטובה בכל משאלות לבכם,
ואך טוב וחסד תמיד ירדפכם, ותעמוד לעד צדקתכם, אכי"ר.

בברכת התורה
הנהלת הכולל

לקח טוב

ליקוטים יקרים, מפי סופרים וספרים, ע"ד מוסר והסידות נאמרים

כדברים בטלים ושובתים ובזמן עובר ולא שב, וזה פסידא דלא הדר, כי אף אם אח"כ יחזור ללימוד, מ"מ מה שעבר אין, וזה אבדה נפש, וז"ש כיון ששבת במל וי אבדה נפש. (קרבן העני)

☆

ויאמר אני אעביר כל טובי על פניו, ויל דמרמו שלל פניהם של צדיקים שורה כל הטוב, ובראייה בעלמא מגי כשרואה פני הצדיק ויכל להושע בכל טוב, כנאמר אצל אברהם אבינו (כ"ב טו) כל הולך שרואה אותו נתרפא עי"ש, וכמו שאמר רבי האי דעדיפנא מחבראי הדויתיה לרבי מאיר מאתוריו ואילו מלפניו על אחת כמה וכמה (עירובין ט"ז ע"י"ש, וזה שנאמר וישעי ל. כ. וזהו ענין רואות את מוריק, "רואות" דווקא, וזה שחיבי להקבל פני רבו ברנל (פסכה טו) "פני" דווקא, ודי למבין.

(רבי ישראל)

☆

והנתי את אשר אהוץ וכו', ואמרו חז"ל והנתי את אשר אהוץ אע"פ שאינו הגון, וריחמתי את אשר ארדם אע"פ שאינו הגון, הנראה לרמו בזה כה התפילה אשר האדם מתפלל על חבירו, אע"פ שזה האיש המתפלל אינו הגון, וריחמתי את אשר ארדם אע"פ שאינו הגון קאי על האיש אשר מתפלל עליו, אע"פ יקובל תפלתו למעלה לרצון לפני בעל הרחמים.

(תפארת שלמה)

☆

ועשית כבוד נחשת וכו' נחשת לרעה, ה"ל דאי אפשר לבוא להיכל המלך אלא נקי מהדרורים רעים מדברים בטלים, ולכן כבואם אל אוהל מועד, או כנשתם אל המזבח, ירחצו וכו' יש בהם כיסול הכוונות.

(דהרי"ק מהר"ש מבעלזא ז"ע)

☆

שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך, יש לומר ע"ד מה שכתוב לחזור על לימודו של פעמים, וכמו"ש (עירובין נ"ה) על ענין הלימוד של משה רבינו ע"ה, וכו' וזכה לזכרה, וזהו רומז בהכתוב, ע"י שלש פעמים, יראה כל זכורך יכור הלימוד.

(משמרת איתמר)

הוא עצמו ישמח בחלקו הטוב, ואמר הכתוב העשיר פי' גם אם במדרגת עשיר שתשמח בחלקך בנג עך, אע"פ לא ירבה ר"ל לא יחזיק עצמו במדרגה יתירה וגדולה, רק שאינו אלא מהצה, והדל פי' הדל במצוות, לא ימעיט אע"פ לא יתייאש עצמו הלילה לילך שובב בדרך לבו אלא אע"פ ישוב לה' לתת תרומת ה'.

(נעים אלימלך)

☆

אפי' אם נכשל בעבירה לכה"פ לא ישמח בזה

וירא את העגל ומהולות ויהר אף משה וכו', ו"ל עפ"מ ששמעתי פי' הגמי קשה הרחורי עברה מעבירה, פי' שמי שבא ליד מכשול שעבר עבירה ח"ו, מכל מקום יש לו חרטה מיד אחרי שעבר עליו רוח שמות ומתאונן על מה שעבר, אבל מי שהוא רשע גמור לא די שאינו מתחרט ר"ל אלא אף רוחו בקרבו שמה בה שמילא תאוותו ואינו עצב כלל, על זה אמרו חז"ל קשה הרחורי עבירה מעבירה דייקא, ההרהרים שיש לו אחרי עברו העבירה, וקאמר הגמרא וסימנך דנא דחלי, היות של הומין יש לו ריה קשה אחרי כלות ההומין ממנו יותר מלפני כן, ע"כ שמעתי, וזה שאמר הכתוב וירא את העגל, שנכשלו בחטא, ואע"פ ומחולות ניתן שמחה בלבם אף אחרי העבירה, ויהר אף משה וישלך מידו את הלוחות וישבר אותם תחת ההר כשבייל ההרהור שדה אח"כ ודו"ק. (אמרי שפר)

אך את שבתותי תשמרו, דמכאור כסיוורו של שבת, על הא דאמרי' אבין ורצון מיעוטיין, דרק הוא מיעוט מחמת שהוא באת מיעוט, ואך הוא מיעוט מחמת שהוא גדול מאד ולכן ארזא אנו מבינים שום דבר עי"ש, ולכן כתבה התורה אך את שבתותי תשמרו, וזה שגמרא לך שהוא מיעוט כמה שאין עוסקים במלאכת המשכן בשבת, אבל זה אינו כי באמת מנוחת שבת הוא יותר גדול ממלאכת המשכן ולכן נאמר בו אך המיעוט הוא מחמת גדלו, וזה כי קודש הוא לכם, כי המשכן עבודת הלוים, אבל שבת הוא כבודת קודש.

(אך פרי תבואה)

☆

ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת, היינו ושמרו בני ישראל את השבת, לעשות את השבת האחדת, ששבת זה נעשה הכנה לחבירו.

(משנת הרמ"ל)

☆

שבת וינפש, ודרשו בגמ' כיון ששבת וי אבדה נפש, וכוחה ויקהל מקשה וי גופא הל"ל, וי"ל מכאן רמו מוסר אללו המאבדין זמן היקר

כי תשא את ראש בני ישראל, רומז לכנסת ישראל, שכל הרצה לכות להרמת ראש, אי אפשר לו כי אם ע"י התחברות ולהעשות מפל לראש בני ישראל שהם הצדיקים שבעל דור, וזהו 'את' לשון מפל כמו שדרשו חז"ל 'את' בשר' הטפל לשרו, וזהו את ראש בני ישראל, היינו לרבותם ולגדלם בגדולה וכבוד כמו שאמרו חז"ל גדלוהו משל אהו.

(משמרת איתמר)

☆

כי תשא את ראש בני ישראל וכו', עפ"י פשוטו "ל כפי" הפסוק, כי הנה טבע האיש הישראלי הוא למסור נפשו על קדושת שמו ית', וז"ש הפסוק כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם, ר"ל כאשר תרצה להרים קרנם ולפקוד אתם בדבר ישועה ורחמים, ונתנו איש כופר נפשו לה' בפקוד אותם, ר"ל תזכיר זה לפני הש"ת אשר כל איש ישראל מוכן למסור נפשו על קדושת שמו ית', וזו לא יזיה בהם נגף בפקוד אותם, ר"ל לא יהיה שום מניעה וחסרון מלהשפיע להם כל טוב בעת פקדו אותם.

(אמרי יוסף)

☆

זה יתנו כל העובר על הפקודים וכו', על פי מה שנתבאר על מה שאמרים טובים מאורות שברא אלוקינו, ראשי תיבות וסופי תיבות אותיות מ"ת, אך תיבת אור מפסיק ביניהם, כי כה הצדיק להפריד בין אותיות אלו ולהכנסם לטובה, וגם תיבת מחצית, תיבת חצי מפסיק בתיבת מת, כי המחצית השקל הוי' לכפרת ישראל להצילם ממות לחיים, לכן גם עתה בזמן הגלות שאין לנו מצוה הזאת, התקנה לזה נתינת הצדקה יותר מכפי יכולתו, כמו שנאמר והצו את כספו וגם את המת יחצון, אם מנדבת לבו נתון צדקה אף בחצי עשור, אוי גם את המת יחצון להציל ממות נפשו ויזכה לחיים ארוכים.

(תפארת שלמה)

☆

העשיר לא ירבה, דאיתא בגמרא איהו עשיר השמח בחלקו, יש לומר הפירוש ע"ד שאמרו חז"ל, וכה נוטל חלקו חבירו בנג עך, לא וכה וכו', ואמרו רז"ל איהו עשיר, ר"ל שהוא במנה בעשירו שהבירו לא יטול חלקו בנג עך ורק

תודה וקול זמרה

ברגשי הוקרה והודאצה, נשגב בזה ברכת מזלצט טבא ונדיא יאצה, משמי מרומא עילאצה, קדם ידידינו החשוב הנכבד והנעלה, מהולל צוק עסקני עם סגולה, מסור בלונ"ח למען מוסדותינו הק' יומם וליילה, אינן גומרינן עליו אצת ההלל לצהילה,

הרה"ח ר' בצלאל בנימין פרידריך שליט"א

מחשובי העסקנים לטובת מוסדותינו הק'

לרגל ארוסי בנו הבה"ח כמר משה אהרן הי"ו עב"ג בת מו"ה אברהם פייערשטיין הי"ו

יה"ר שיוכה לראצת ולרוות מהם רב צענוג ונחצ מצוק שמחה ואורה, וימשיך לעמוד לימינינו לשם ולתפארה, ויזכה לאושר ועושר והרחבת הדעת, שיוון ושמחה בכל עצי, וכל טוב סלה.

החותמים למען שמו בתודה וקול זמרה
הנהלת המוסדות

להנחיל אוהבי י"ש

ברגשי הוקרה והודאצה, נשגב בזה ברכת מזלצט טבא ונדיא יאצה, משמי מרומא עילאצה, קדם ידידינו החשוב הנכבד והנעלה, מהולל צוק נדיבי עם סגולה, צומך נלהב למען מוסדותינו הק' המהוללה, אינן גומרינן עליו אצת ההלל לצהילה,

הרבני הנגיד הנכבד, רודף צדקה וחסד

הרה"ח ר' יושע שמואל ווידער שליט"א

לרגל שמחתו בנישואי בנו נ"ו למזל טוב ובשעה טובה ומוצלחת

יה"ר שיוכה לראצת ולרוות ממנו רב צענוג ונחצ מצוק שמחה ואורה, וימשיך לעמוד לימינינו לשם ולתפארה, ויזכה לאושר ועושר והרחבת הדעת, שיוון ושמחה בכל עצי, וכל טוב סלה.

החותמים למען שמו בתודה וקול זמרה
הנהלת המוסדות

שבת בשבתו

אמרות קודש בעניני שבת נאמרים, על פרשת השבוע ערוכים וסדורים

קדושת אכילה בשבת היא כמו התענית

עויל' דהנה המג"א בריש הל' שבת העלה דגרסינן דבעינן נמי לכם והכונה דאפילו ר"א דס"ל או כולו לה' מודה בשבת דלכם נמי בעינן, יעי"ש. והנה ארז"ל ברפ"ק דפסחים ואימא מצפרא אך חלק, ופירש"ל ז"ל חלקוהו חציו לאיסור או אך חץ וכו' ואף אנו נאמר כן במקרא שלפנינו דמלמדינו על שמירת שבת איך יהי' דלכ"ע חלקיהו חציו לה' וחציו לכם, וזהו אך חלק או חץ על דרך זה את שבתותי תשמורו לא כולו לה' ולא כולו לכם, ויאמר כי אות היא וכו' ע"פ דברי הרב מוהר"ר ג"י ב"פ לא תעשון כן לה' אלהיכם דיש אדם שמחזיק בעובדא אחת בקבע כמו תענית בכל יום או טבילה בכל יום וכדומה ובאם לא יעשה דבר זה לפעמים הוא בעיניו כמתענת כי כבר נשרש בלבו שעובדא זו מביאה לו היראה והקדושה, ובאמת לא כן הדרך האמיתי שהרי זה כעובד לעובדא זו, ובאמת שרז"ל היושב בתענית נקרא קדוש וכן כן טבילה מביאה הארה, אך עכ"ל הכל מה' ופעמים נותן קדושה על ידי תענית ולפעמים דווקא אם אכל ושתה אז טוב לו כמו בעי"כ וזהו לא תעשון כן ר"ל דוקא כן והבן היטב כי זה שורש גדול בעבודת ה'. וזהו מאמר הכתוב אך וכו' והיינו דבעינן דווקא לכם גם כן דאך חלק, וזהו אות כי לא התענית הוא המקדש כי הרי בשבת שכל הקדושות נובעין ממנו בו צוה ה' דוקא לכם, וזהו אומר כי אות היא ביני וביניכם ר"ל לכם השבת יהיה לאות ביני וביניכם כי אני ה' מקדישכם ולא התענית דוקא, והבן היטב כי דרך נפלא ומקודש הוא למשכילים ג"ל.

(נועם מגדים)

שבת היא האמצעי אשר סובבים עלי' כל ימות השבוע

ראיתי בספ"ק תפלה למשה להרה"ק ר' משה מסאמבור ז"ע ש"כ בטוב טעם ודעת עפ"י מה שנודע מדברי רבינו הארי"ל דבשבת יש תוספות נפש רוח ונשמה, ואחר השבת הולכים ומתמעטים ביום א' הנשמה ביום ב' בחי' הרוח וביום ג' בחינת הנפש, וביום ד' מתחיל ההכנה לשבת הבאה בבחי' נפש, ביום ה' בבחי' רוח, ובערב שבת בבחי' נשמה, וענינו מבואר בספ"ק דשבת הוא מרכז האמצעי אשר עלי' סובבים כל ימות השבוע כהא דאמרינן בע"פ יתיב ר"ז קמ" דר"א וקאמר יומא חדא תרי ותלת בתר שבתא, ארבע וחמש ומעלי יומא דשבתא מקמי שבת, דכן דרך כ"ד שבקדושה שגם אחר שמסתלק נשאר רשימו דקדושה וכ"כ קודם שיבא מחלק זהר ניצוציו לכל עבר כדרך השמש קודם שיצא על הארץ מתפשטים ניצוצי אורו כ"כ מקמ" דשבת כבר מתנוצצים רישומי הקדושה, והיינו דאזהר רחמנא אך את שבתותי תשמורו אך הוא מיעוט ואת הוא רבוי, וקאי על ימות השבוע דהיינו א' ב' ג' בתר שבתא דמתמעטים רישומי שבת העבר, וד' ה' ו' דמתחילין להוסיף הארת שבת הבעל"ט מרומזו בתיבת את דקיימ"ל את אתי' לרבות כ"ז תשמורו שתראו להמשיך קדושת שבת בבחינה זו על כל ימות השבוע אד"ק ואין זה לשונו ממש ודפ"ח.

(עריגת הבושם)

לשמוח בשבת אף אם לא נטהר מחטאיו ועונותיו

אך את שבתותי תשמרו, פירש רש"י כל אכין ורקין מועטין למעט שבת ממלאכת המשכן והקושיה מפורסמת אדרבה הוא רבוי לגבי שבת שמרבה לאסור אפילו מלאכת המשכן אמנם נודע האמור בזהר מהו שבת שמא דקודשא בריך הוא דאיהו שלים מכל סטרוי וכיון שהוא שלם בכל מיני שלימות בודאי לא תחסר כל בה והנה העושה מלאכה הוא מפני שצריך לאותו דבר וזולתה היה חסר ומשלים חסרונה על ידה אמנם שבת דאיהו שלים מכל סטרוי ואינו חסר כלום אין צריך למלאכה להשלים איזה חסרון ולכן אמרו רז"ל שיהא בעיניך כאלו כל מלאכתך עשויה ואין מחסור דבר שהרי בשבת אלהותו יתברך מתפשט ומתגלה בבני ישראל ואיהו שלים בכל סטרוי בכל מיני שלימות ואם מורה היפך ח"ו מראה שאינו מהם ואין בו השראתו כביכול ואמנם לא לבד מלאכת הדיוט אסור בשבת אך אפילו מלאכת המשכן רצה לומר משכן נקרא על שם ושכנתי בתוך בני ישראל שהקודשא בריך הוא שוכן בתוך בני ישראל והאדם צריך להיות משכן אליו ואם לא טהור הוא מחלאת עוונותיו ומעכב השראת שכינתו ברוך הוא בשבת יסיר מלבו גם דבר זה שלא יעצב על זה רק ישמור שבת כהלכתו וישמח בהשם יתברך שלפניו הוא רעוא דרעוין ושמחה ונמצא אפילו מלאכת המשכן שיעשה דבר הצריך אליו שיהיה משכן להשם גם זה ממועט בשבת וזהו למעט שבת אפילו ממלאכת המשכן שהוא לצורך המשכן.

(מאור עינים)

נשמה ישראל נחצבת משבת אחד נגד אותיות התורה

או יאמר על פי השל"ה כי ס' רבוא נשמות לישראל, וס' רבוא שבתות, ש"ן אלפים בשית אלפי שני, וש"ן אלפים ביום שכלו שבת דהוא אלף השביעי, וכל נשמה נחצבה משבת אחד, והיינו כנסת ישראל יהיה בן זוגך (ב"ר פ"א ח). והיינו כי קדש היא לכם, לכם דייקא והבן. והיינו כי אות היא, דידוע דס' רבוא אותיות לתורה, וכל נשמה יש לה אות אחת, ויובן מזה דכל שבת גם כן נחצב מאות אחת, ואם כן כל שבת ושבת הוא ממש איזה אות בהתורה כל שבת את אחר, וזה שאמר כי אות היא כנ"ל.

(ישמח משה)

כוננת השמירה לדעת כי ה' מקדש ישראל

עוד ירמוז כי ידוע ע"י שביתת שבת יתברכו מעשה ששת הימים, אמנם אין זה עיקר הכוונה וחלילה לכוון בשביתת שבת כדי להרבות מלאכתו בששת הימים, וכן לא יעשה, אלא תהי' עיקר הכוונה לדעת כי ה' הוא מקדש ישראל, והם כביכול שותפים עמו במעשה בראשית, וזהו שהזכיר בכאן שישמרו השבת ע"מ לדעת כי אני ה' מקדשכם, ולא כדי לעשות בו מלאכה בששת הימים וע"ז אמר כי כל העושה בה מלאכה ר"ל שעושה בששת ימים מלאכה בשביתת השבת הרי הוא נוטל חיון מן עולם אלא יהי' כוננתו לשם ה"ל טוב לו.

(חתם סופר)

ברכות בכפליים

ברגשי הוקרה והודאה, נשגור בזה ברכת מזלצט טבא ונדיא יאגה, משמי מרומא עילאגה,
קדם ידידינו החשובים והנכבדים, רודפי צדקה ונומלי חסדים, מסורים בלונ"ח
למען מוסדותינו הק' יומם וליילה, אינן גומרינן עליהם אצת ההלל לתהילה,

מוה"ר ליפא גראס הי"ו
בן ידידינו החשוב בנש"ק הרב אלי' גראס שליט"א

מוה"ר חיים מרדכי ווינגארטען הי"ו
עסקן נמרץ לטובת מוסדותינו הק'

לרגל הולדת בנו ני"ו

לרגל הולדת בתו תהי'

יה"ר שיזכו לראות ולרווח מהם רב תענוג ונחת מתוך שמחה ואורה, וימשיכו לעמוד לימינינו לשם
ולתפארה, ויזכו לאשר ועושר והרחבת הדעת, ששון ושמחה בכל עת, וכל טוב סלה.

החותמים למען שמם בתודה וקול זמרה
הנהלת המוסדות

וה' ברך את אברה"ם

ברגשי הוקרה והודאה, נשגור בזה ברכת מזלצט טבא ונדיא יאגה, משמי מרומא עילאגה,
קדם ידידינו החשוב הנכבד והנעלה, מהולל צוק נדיבי עם סולה,
צומך גלהב למען מוסדותינו הק' המהוללה, אינן גומרינן עליו אצת ההלל לתהילה,

הרבני הנגידי הנכבד, רודף צדקה וחסד

מוה"ר אברהם סופר שליט"א

לרגל שמחתו בהולדת בתו שתהי' למזל טוב

יה"ר שיזכה לראות ולרווח ממנו רב תענוג ונחת מתוך שמחה ואורה, וימשיך לעמוד לימינינו לשם
ולתפארה, ויזכה לאשר ועושר והרחבת הדעת, ששון ושמחה בכל עת, וכל טוב סלה.

החותמים למען שמו בתודה וקול זמרה
הנהלת המוסדות

דבש תמרים

**פנינים יקרים, מבאר הפרוה שרים,
רבותינו הקדושים עצי התמרים**

למה הי' יחרה אפך בעמך אשר הוצאת מארץ מצרים בכח גדול. ונראה בהקדם לבאר ענין מחצית השקל באופן פשוט דהנה אמרו חז"ל לא היו ראויים ישראל למעשה העגל אלא להורות תשובה לרבים, נמצא כי אנוסים היו בדבר מן השמים דבני ישראל לא היו חוטאים מעצמם, אלא שזה רק להחוקר לב אבל לעיני בני אדם הרואים ואינם יודעים מחשבות הי' חילול שם שמים בדבר וצריכים כפרה על המעשה לבד, ועיי' זה סני במחצית השקל לכפר על המעשה לבד, וידוע דאיתא במדרש עה"פ והמים להם חומה שנתמלא עליהם שר של ים חמה ואמר מה נשתנו אלו מאלו הללו והללו עבדו עיי', א"ל שומה אתה דן שוגג כמזיד ואונס כרצון נמצא שבני ישראל ניצולו מלהטבע בים סוף מכח טענת אונס כי הי' לבבם שלם עם הי', ובה יבאר ויאמר למה הי' יחרה אפך בעמך דהרי לא חטאו במחשבה כלל, אשר הוצאת מארץ מצרים בכח גדול וגוי בטענת אנוסים ושוגגים היו וא"כ למה יחרה אפך. (יימב פנים)

☆

כי תשא את ראש בני ישראל במדרש איתא הה"ד ואתה הי' מגן בעדי כבודי ומרים ראשי, ויתבאר עפ"מ"ש ביערות דבש כי יש בי אופנים בעונשין, האחד שמגיע לאדם בכונה מהי לעונשו על חטאיו, ואופן הבי כי איש מזלו רע רק שהי' מגן בעדו וכאשר יחטא מסלק הקב"ה ממנו, וההבדל הוא, דבאופן ראשון ינקה מעונו ואז טוב לו לעה"י, אבל באופן השני הרי הוא כמבעי ועונשו עדיין בשלימות, עכ"ד, ובה יל"פ מאמה"כ הי' מה רבו צרי, כלומר

רבים הם הצרות שלי, אכן רבים אומרים לנפשי אין ישועתה לו, הכוונה שעיי' היסורים לא יהיה לו שום כפרה על החטאים, כיון שהוא באלוקים סלה, שכל הצרות המה רק מפאת הטבע [אלהים בנימי הטבע], אבל אין הדבר כן רק ואתה הי' מגן בעדי, שכל הצרות האלה מאת הי' הוא אשר מגן בעדי לכפר על עוני וזהו דאמכ"י דך קרא לכי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם [מלשון חסדון וצער כמ"ש ובוים פקדי ופקדת], כי עיי' הצרות תתרומום קרן ישראל, כי נתנו איש כופר נפשו שעיי' הצער יהיה לכפרת נפשו, והטעם כי להי' בפקוד אותם, כי כל התלאות באים מאת הי', ועל כן לא יהיה בהם נגף בפקוד אותם, עיי' הצרות ח"ו, כי הוא בא לכפרה על עונותיהם.

☆

זה יתנו כל העובד על הפקודים מחצית השקל בשקל הקודש. וכבר האריכו בספרי קודש בטעם הדבר שצוה השי"ת לתת מחצית השקל ולא שקל שלם, ואפ"ל עפ"מ"ש בייטב פנים על הכתוב תבא כל רעתם לפניך ועלול למו כאשר עוללת לי על כל פשעי כי רבות אנהותי ולכי דוי, דהנה איש הישראלי אפילו בשעת מעשה העבירה כואב בלבו ונאנח, משא"כ אומות העולם אשר הם חטאים בנפשותם וברצונם, וזהו תבא כ"ל רעתם לפניך, שיעניש אומות העולם על כל רעתם בשלימות, כי הם עושים עבירות בלב ונפש הפיצה, אבל לא כן בני ישראל, כי רבות אנהותי ולכי דוי בשעת מעשה העבירה, עכ"ד, ובה יש לומר הטעם שנתנו מחצית השקל

ולא שקל שלם, כיון שהוא בא לכפר על העון, כמו שנאמר ונתנו איש כופר נפשו להי', וגם לכפר על נפשותיכם, ועל כן בא הרמז להעבירות של ישראל לא נחשבים לעון רק מחצית היינו כלומר המעשה, אבל במחשבה לא יחשוב להם הי' עון, כיון שאדרבה מחשבתם רצויים לפני המקום ולא היה כוונתם על רוע המעשה. (עצי חיים)

☆

ויאמר הי' אל משה לאמר אך את שבתותי תשמורו וגו'. במכילתא איתא ויאמר הי' אל משה לאמר לא עיי' מלאך ולא עיי' שליח, ונראה דהנה אחז"ל שכר מצוה בהאי עלמא ליבא והקשו הפפר הרי הקב"ה שומר משמרתה של תורה, ואמרה תורה ביומו תתן שכרו אכן קיי"ל דכששלח שליח לשכור פועלים אינו עובר בכל תלין, והנה תרי"א מצוות צוה לנו משה ורק שתי דברות הראשונות מפי הנבורה שמענו, והנה כתב בישמח משה דהוה דבעת שדיבר משה בבחי' "כה" כדיבור של עצמו היו עיי' שליח אבל בעת שאמר בבחי' זה הדבר ששכינה מדברת מתוך גרונו הוי"ל עיי' הקב"ה בעצמו, והנה אחז"ל כל המענג את השבת נתנין לו נחלה בלי מצרים ונתנין לו כל משאלות לבו, ועיי' במצות שבת דיבר משרעי"ה בבחי' זה הדבר דהוי כהקב"ה בעצמו ועיי' יקבלו שכרם בעה"י, ובה יבוארו המכילתא ויאמר הי' אל משה לאמר לא עיי' מלאך ולא עיי' שליח דתיבת לאמר פירושו שיאמרנה לבני ישראל לא בבחי' מלאך כאשר הוא עושה בשאר המצוות אלא משונה מצות שבת שיאמרה בבחינת זה הדבר שיקבלו שכרם בעה"י. (דברי יואל)

שבת של מי היתה

במסגרת מפעל "החזקת מלמד"

בשם אלפי בני ציון תלמידי המוסדות, ובשם מצדיקי הרבים אלו מלמדי תינוקות, שלוחה ברכתינו לכבוד הני אנשי שם קרואי מועד, אשר משמים וכו בזכות של כיתה שע"י מוסדותינו הק, ובעזרתם נוכל להחזיק מעמד, לחנך צאצאינו ע"ד המסורה לנו מרבנותה"ק על שחרת הקודש

פרשת כי תשא

מו"ה יואל שווארטץ הי"ו

המלמד: הר"ר מנשה ברוך קליין שליט"א

מו"ה ישראל בעריש פריינד הי"ו

המלמד: הר"ר מרדכי מנחם שווארטץ שליט"א

מו"ה פנחס אלחנן פריעדמאן הי"ו

המלמד: הר"ר משה ברוך כץ שליט"א

מו"ה יואל קויפמאן הי"ו

המלמד: הר"ר משה יוחנן קליין שליט"א

מו"ה אהרן הערש קאפעל הי"ו

המלמד: הר"ר משה ראטה שליט"א

מו"ה יצחק מיטעלמאן הי"ו

המלמד: הר"ר נפתלי יעקב פלאטשעק שליט"א

מו"ה אברהם ליכטמאן הי"ו

המלמד: הר"ר שאול יחזקאל שווארטץ שליט"א

מו"ה אברהם שמואל שווארטץ הי"ו

המלמדים: הר"ר יואל וויינבערגער שליט"א

והר"ר דוד שלמה וואנחאצקער שליט"א

המלמד: מו"ה שמעי' ראזענפעלד הי"ו

המלמדים: הר"ר צבי יודא ווייס שליט"א

והר"ר נפתלי צבי בראדי שליט"א

מו"ה יוסף לייב ווייס הי"ו

המלמד: הר"ר אברהם משה לאנדא שליט"א

מו"ה יחזקאל שרגא האניג הי"ו

המלמד: הר"ר אהרן ווייסהויז שליט"א

מו"ה יחזקאל וויינגארטען הי"ו

המלמד: הר"ר הערשל גראס שליט"א

החתן צבי טובי גדלי עפשטיין בי"ו

המלמד: הר"ר חיים הירש שליט"א

מו"ה יוסף בנימין אליעזר שטערן הי"ו

המלמד: הר"ר יואל גרינוואלד שליט"א

מו"ה יואל גליק הי"ו

המלמד: הר"ר יואל כץ שליט"א

מו"ה נתן דוד שפיטצער הי"ו

המלמד: הר"ר יוסף מאיר שווארטץ שליט"א

מו"ה מרדכי מנחם גרין הי"ו

המלמד: הר"ר יעקב מיכאל היילברוין שליט"א

מו"ה אברהם דוב לעווי הי"ו

המלמד: הר"ר מאיר חיים שישא שליט"א

מו"ה הערשל פקעטע הי"ו

המלמד: הר"ר שמואל אלטער בנעט שליט"א

זכות כל השעות של תורה ותפילה שנלמדו במסגרת הכיתה, יזקף לזכותכם לעד ולנצח נצחים, עץ חיים הוא למחזיקים בה ותומכיה מאושר.

שבת של מי היתה, שבת של רבי אלעזר בן עזריה היתה, ובמה היתה הגדה הזו, אמרו לו בפרשת הקהל, ומה דרש בה, הקהל את העם האנשים והנשים והטף, אם אנשים באים ללמוד נשים באות לשמוע טף למה באין, "כדי ליתן שכר למביאייהו". (חגיגה ג.)

מפעל החזקת מלמד

שע"י הנהלת המוסדות, פה בארה"ק

סיפורי צדיקים, בביאור הפסוקים המלאים זיו ונוגה מפיקים

בשפתי צדיקים

פרשת כי תשא

שאלו להגה"ק מאוסטראווצע למה שני הפרשיות הראשונות (כהן ולוי) ארוכות מאוד ושאר הפרשיות קצרות וענה דקיי"ל (בשו"ע א"ח סי' קל"ח סק"ד במג"א) שמי שהוא בעל מום אינם רשאים לקרותו בפרשה שמדברת מבעלי מומים כדי שלא לביישו, ושבט לוי לא נטלו חלק בעגל, ולכן בפרשיות של עגל לא יקראו ישראלים, רק כהנים וליימים שלא עשו העגל ולכן הוצרך להאריך בשני הפרשיות עד סוף מעשה העגל ורק אח"כ יקראו ישראל לעלות לתורה.

כי תשא את ראש בני ישראל

פע"א ישב לו הרה"ק ר' יצחק מנעשכיז זי"ע בחדרו שבעליית הגג והיה מתבודד שם בינו לבין קונו, שם למד סתרי תורה בקדושה ובטהרה, כשהוא מצוה למשמשו באזהרה חמורה שלא יפריעו ולא יכנסו לחדרו, רק פעם ביום פתח בעצמו את הדלת ואז היו הכל נכנסים לחדרו בחדרת קודש לקבל ברכות ולהוושע בעצתו. בין האנשים היו שני סוחרים בקר שלא עשו צעד בלא ברכתו ולפני כל קניה או מכירה שאלו בעצתו, ואכן הצליחו בכל מעשיהם, פעם פרצה מגיפה בעדרי הבקר, פרות ושוורים חסונים מתו כזבובים, עדרים שלמים נימחו מעל פני האדמה, חרדו שני הסוחרים לגורל עדריהם, ומיהרו אל הצדיק שיעתיר עבורם שלא יהיה בהם נגף. כאשר הגיעו לבית הצדיק ורצו ליכנס בבהלה אל תוך הקודש פנימה, עצר המשמש בעדם באמרו שהרה"ק אסר עליו להכניס אנשים אליו, יהיה מי שיהיה, ואיככה יוכל להמרות פיו, על כן הוא מייעץ להם להמתין עד אשר יפתח הרה"ק בעצמו את הדלת, ואז בוא יבואו ברינה. האנשים התחננו על נפשם ואמרו: כל רכושנו עלול לרדת לטמיון, בכל רגע ורגע מתים שוורים לעשרות, בעדרינו מושקע הונם של אלמנות ויתומים שהם שותפים בעסקינו וישאו אתנו בהפסדינו, פה לב המשמש ופינה את הדרך, עלו הסוחרים בסולם, נקשו בדלת ופתחוה, ונכנסו לחדרו של הצדיק. באותו זמן ישב הרה"ק בחדרו עטוף בלית ומוכתר בתפילין ועסק בסתרי תורה, כששמע שהדלת נפתחת נשא ראשו וראה את הבאים ועיניו קמו, פיו נפער בתדהמה, וחיוורון כיסה את פניו, כעבור רגע ארך התעשת, שמע את זעקתם, וברכם כמבוקשם. לאחר שהלכו לדרכם קרא הרה"ק את המשמש ואמר לו: תדע לך שכשאני לומד מצוי אני בעולם שכולו אור וזוהר רוחניות והתעלות, ועלי להכין את עצמי ולרדת עשר מעלות אחרונות כדי לקבל קהל הפונים המצויים בעולם של חולין וגשמיות, כשהם פתחו את הדלת ונכנסו מבלי הודעה והכנה מוקדמת כמעט והתעלפתי לפתע ראיתי שוורים לבושים כבני אדם, והרהרתי בבעתה: מאימתי יודעים פרות לעלות בסולם...

והנה כי כן כתב באוהחה"ק עה"פ "כי תשא את ראש בני ישראל", שהאדם הולך בקומה זקופה כשראשו למעלה,

שואף לרוחניות ולהתעלות, ואילו הבהמה הולכת כפופה וראשה למטה, שואפת לגשמיות, כאשר האדם חוטא יתכן שעל אף שבפועל הולך הוא על שתי רגליו, מ"מ במהותו הרוחנית הושפל לארץ ונמשל כבהמות נדמו, לפיכך נצטוו משה רבינו לשאת את ראש בני ישראל, לזקוף את קומתם הרוחנית ולרומם קרן ישראל.

קח לך סמים נטף וחלבנה

פע"א איחר הבעש"ט הק' להכנס לתפילת נעילה ביום הקדוש, עד שכבר הי' לילה ובכל בתי הכנסת בעיר כבר גמרו להתפלל תפילת נעילה והבעש"ט הק' עדיין לא נכנס, ואחר זמן רב נכנס לבית המדרש והתפלל נעילה בהתלהבות עצומה, כשגמר תפילת נעילה ומעריב והבדלה, אמר לתלמידיו סיבת איחורו, וסיפר להם, שהי' בעולם רשע גדול מאוד שלא הניח עבירה שבתורה שלא עבר עליה, ואתמול כשהגיע היום הקדוש וראה איך שהיהודים לבושים בקיטל ועטופים בטלית ורצים לבית הכנסת בשברון לבב, נזכר שגם הוא יהודי כמותם, ונכנס בלבו הרהור תשובה, אך דחה מיד את הרהורי לבו והמשיך בדרכו הנלוזה, כך נשנה הדבר ביום הכיפורים בבוקר, כאשר ראה שוב איך שהיהודים הולכים לבית הכנסת ואימת היום נסוכה על פניהם, אבל הוא המשיך בשלו, כך היה גם כשראה אותם הולכים לתפילת מוסף, אמנם בהגיע שעת תפילת נעילה, ושוב ראה איך שהיהודים הולכים לבית הכנסת לתפילת נעילה, נשבר לבו בקרבו, כשעלה בדעתו שגם הוא יהודי וגם הוא צריך להתפלל להקב"ה, או אז התחיל לערוך חשבון הנפש על כל מעשיו במשך ימי חייו והתחרט עליהם מעמקי הלב, וקבל על עצמו לשנות את דרכו מהיום והלאה, והלך לבית הכנסת והתעטף בטלית, והתחיל לכבות בכבי מר מתוך חרטה גמורה ותשובה שלימה, הקהל עמד להתפלל תפילת נעילה, ואילו הוא המשיך בכייתו עצומות ולא היה יכול להתפלל, ורק אחר שהקהל גמר להתפלל וכל אחד הלך לביתו עמד להתפלל תפילת נעילה, וסיים הבעש"ט הק' את דבריו ואמר לתלמידיו, תדעו שהרבה תפילות נדחות, שלא עלו מזה כמה מאות שנים, היתה להם עליה עם תפילת בעל תשובה זה, וזו היתה הסיבה ששהיתי מלהכנס לתפילת נעילה, כי מאחר שרציני להתפלל ביחד עמו, על כן נתעכבתי עד שיעמוד להתפלל, ובזה פי' הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זי"ע דברי רש"י"ל בפרשתן: חלבנה בושם שריחו רע ומנאה הכתוב בין סמני הקטורת ללמדינו שלא יקל בעינינו לצרף עמנו באגודת תעניותינו ותפילותינו את פושעי ישראל שיהיו נמנין עמנו, ולכאורה יש לדקדק על כפל הלשון ברש"י "שלא יקל בעינינו לצרף עמנו, שיהיו נמנין עמנו, אך לפי הנ"ל יובן דהכוונה על פושעי ישראל השבים בתשובה שלימה, שמלבד הטובה והתועלת לפושעי ישראל עצמם בהצטרפם עמנו, הרי זו טובה ותועלת גם עבורינו שיהיו נמנין עמנו, שעל ידי כך יתעלו תפילותינו יחד עם תפילותיהם ויתקבלו לרצון.

MIVTZAR HACHESD
LEKUVED
SHABBES KODESH

בהגלת הר"ר יעקב אטיק הי"ו

מבצר החסד
**לכבוד
שבת קודש**

מזלא טבא וגדיא יאה

ארשת שפתינו יביעו ברכות דנפישין, בעת משוש ליבכם בפרקי דקידושין,
במזלא טבא דנהרא על רישין בשובע שמחות את פניך ובגילה אחר גילה
האיר ד' פניו אליך, קו ששון ושמחה לשמוע באהליך
קדם האי גברא רבא ויקירא, ארי שבחבורה, נודע לכל באי השערה,
עמוד הצדקה והחסד לשם ולתפארה, שמו מפארים בשבח ושירה

ה"ה הרבני הנגיד הר"ר אשר זעליג לעוו שליט"א

העומד לימינו בכל עת בפנים מאירה, מעניק ומקדיש מזמנו הונו ומרצו בגבורה,

בתת ד' שמחה באהלו באירוסי בתו הכלה עב"ג בשעטיומ"צ
הבהור המהולל, ארי שבחבורה, המופלג בתיו"ש

הרב משה הי"ו
ממציני ישיבת בריסק

בן הרה"צ עקיבא סופר – שרייבער שליט"א
רב דקבל שערי שמחה פרעשבורג - לעיקוואד

הוא הגבר מקים עולו של תורה וחסד בסבר פנימי
ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, יקר הוא מפנינים ומפא
בקרבו אש תמיד תוקד למען מוסדות התורה, ולמען הכלל
אשרי חלקו ומה נעים גורלו חכם לב יקח מצוות מלוא הטנא
שמחתו שמחת כל כלל ישראל הנהנים מאורו הכלל והפריט
רוב שפע השפיע עליו אדון הכל באירוסו בתו למזל טוב
זמן שמחה לכל המשפחה הכבודה, בהורא מעליא
עת רניים ושירים, למחותנים הדגולים, נגילה ונשמחה בו
לאחל ולברך באנו בזאת, את מעלת כבודו בעת אשר שמחתו יחולג
יאה רעוא מן קדם אבוהון דבשמיא שיהיה זה לבנין עדי עד
גומל חסדים טובים, ישפיע עליכם שפע עד בלי די
להיושע בהשפעות טובות שיושפעו משמחה זו במזלא טבא
עושר ואושר ימצאו בבתיכם בהרחבת הדעת על ראש שמחת
ורוב נחת דקדושה מהם ומכל יוצאי חלצים בבריות גופא
ונזכה כולנו יחד להשמחה השלימה בבנין ביהמ"ק במהרה

**ובהודמנות זו אביע את רגשי תודתי על השתתפותו בסכומים אדירים למען הקמת
החנות שממנה תצא חסד לרווחת אלפי תושבי בית שמש תובב"א ומוסיף מדי חג
סכומים אדירים לחלק ולהאיר את בתי עניי ארץ ישראל להכניס אור ושמחה בבתיהם**

יאה רעוא מן קדם אבוהון דבשמיא שהברכה המשולשת בתורה לא ימושו מפין ומפי זרעך ומפי
זרע זרעך יקויים בכס במלואו, בהשפעות טובות מאוצר המנוצר טנאך ומשאת יתגדל ויתנשא,
ותזכו לראות רוב נחת דקדושה מבנים ובני בנים כשתלי זיתים סביב לשולחן, מתוך אושר
ועושר והרחבת הדעת בבריות גופא ונהורא מעליא אכ"ר.

המברך ומאחל בשם אלפי תושבי בית שמש

יעקב אטיק

**חלוקת עופות
בשר ודגים**

למשפחות
ברכות ילדים

**קון צדקה
אריה לייביש**

ע"ש הק' הרה"צ
ארי לייביש ט"ב הי"ו
עזר וסעד
למלמדים וכלי קודש
במוסדות התורה
עטה"ק

**גמ"ח
צדקה וחסד**

הלואות
בתשלומים נוחים
לצרכי שבת וי"ט

אדדעס:

מצפה רש"פ 4
טל: 02-991-4862
פקס: 02-992-9980
בית שמש

4 Mitzpe Rashap St.
Tel: 02-991-4862
Fax: 02-992-9980
Beit Shemesh

פרפראות לחכמה

מאמרים נהמדים, ע"ד דרוש מיוסדים, כפתור ופרח משוקדים

זה יתנו:

איתא בילק"ש (שמות ל' שפ"ז) אמר משה מי יתן א"ל הקב"ה כל העובר בים, י"ל ע"פ מה שאיתא בילקוט טעם על מחצית השקל א' שבא לכפר על חטא העגל, ב' על שמכרו את יוסף, ועוד טעם אמרו המפר' משום בית הים, הנפקא מינה בין הטעמים הוא כך אם נאמר משום חטא העגל א"ל שבת לוי פטורים משום שלא חטאו בעגל ואם משום חטא מכירת יוסף א"כ שבת ראובן ובנימין פטורים שלא היו במכירת יוסף אבל אם הטעם הוא משום בית הים צריכים לתת כולם, לכן שאל משה להקב"ה "מי יתן מאיזה טעם יתנו מחצית השקל אם בגלל שני הטעמים הראשונים או לא כולם יהיו חייבים במחצית השקל אמר לו הקב"ה "כל העובר בים" הטעם הוא משום בית הים לכן חייבים כולם ליתן מחצית השקל.

(הגה"ק הרבי ר' יהונתן ז"ל)

☆☆☆

כל העובר על הפקודים מבין עשרים שנה ומעלה:

י"ל, "כל העובר" אלה שעוברים "על הפקודים" היינו פקודי ה' חוקי התורה נענשים בידי שמים וחייבים לשלם כופר נפש רק "מבין עשרים שנה ומעלה" לרמוז על מה שאמר חז"ל שאין ביי"ד של מעלה עונשין פחות מבין עשרים.

(כתנות אור)

☆☆☆

העשיר לא ירבה והדל לא ימעט:

בולשת שבא לעיר אם באו מחמת ממון אז הדין הוא שהעשיר ירבה והדל ימעט ואם באו מחמת נפשו יד כולם שוה, וז"ש "העשיר לא ירבה והדל לא ימעט" ולמה כולם בשוה משום "לכפר על נפשתיכם" והוה מחמת נפשות.

(מדרש יהונתן)

☆☆☆

אך את שבתותי תשמרו:

הנה בפס' כאן "אך" הוא מיעוט "את שבתותי" לשון רבים הרי זה רבוי נמצא רבוי ומיעוט בכתי' אחד לרמוז למה דאיתא (שבת קנ"א): תניא רבן שמעון בן גמליאל אומר תינוק בן יומו חי מחללין עליו את השבת חוד מלך ישראל מת אין מחללין עליו את השבת תינוק בן יומו חי מחללין עליו את השבת אמרה תורה חלל עליו שבת אחד כדי שישמור שבתות הרבה, וז"ש "אך"

מיעוט לחלל שבת אחת כדי שעיי"ז "את שבתותי תשמרו" שבתות הרבה.

(הגר"א ז"ל)

☆☆☆

לך רד כי שחת עמך:

רש"י: לך רד מגדולתך, הנה בפס' (שמות ל"ד ל"ד) "לא תשתחוה לאל אחר" האות ר' של אחר היא גדולה כדי שלא יטעו ח"ו ויחליפו באות ד', ובפס' "שמע ישראל ד' אלקינו ד' אחד" האות ד' היא גדולה ג"כ שלא יטעו ח"ו ויחליפו באות ר', וזה שאמר הקב"ה למשה "לך רד כי שחת עמך" לך רד מגדולתך שאותיות רד לא צריך להיות גדולות משום ששיחת עמך והחליפו את האותיות רד היינו האות ר' של אחר והאות ד' של אחד.

(מרגניא דר"ב)

☆☆☆

סרו מהר מן הדרך:

איתא בתנחומא (בראשית א') על הפס' "קצותיו תלתלים" שעל כל קוץ וקוץ אפשר לדרוש תלי תלים אמר ר' זעירא כתיב "ד' אחד" אם אתה עושה מהאות ד' של אחד ר' אתה מחריב העולם כתיב "לא תשתחוה לאל אחר" אם אתה עושה מהאות ר' של אחד ד' אתה מחריב העולם כתיב "אין קדוש כה' אם אתה עושה מהאות כ' של כה' ב' אתה מודיב העולם כתיב "כל הנשמה תהלל קה" אם אתה עושה מהאות ה' של תהלל ח' אתה מודיב העולם, וזה שאמר הכתי' "סרו מוד מן הדרך" והחליפו האותיות ועשו מהאות ה' וחי' ומן ד' ר' ומן כ' ב' ועיי' זה רצו להחריב את העולם.

(ילקוט הלוי)

☆☆☆

זכר לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך:

כאן בפרשה נאמר "ולישאל" ואילו בפר' עקב כאשר משה מדבר על העגל שעשו נאמר "זכר לעבדיך לאברהם ליצחק וליעקב", י"ל, ידוע מה שפירשו כי בתפלת י"ח אומרים "אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב" ולא אומרים ישראל בכדי שיהיה מנין אותיות כ"ז כמנין שם הוי"ה ואם יאמרו ישראל יהיה המנין כ"ז כ"כ גם כן מנין האותיות של ה' תיבות האלו הם כ"ז ואם יאמרו יעקב אז יהיה חסר מן המנין כ"ז לעומת זאת בפר' עקב נאמר זכר "לעבדיך" ולא "עבדיך" כדכתיב כאן היה צריך לומר יעקב ולא ישראל כדי שיהיה המנין כ"ז מדויק.

(נחל אליהו)

**עניינים נבלאים, בסוגיות ובפלאפולים,
שמקורותיהם בפרשת השבוע נמצאים**

ודרשת והקרת

בענין מי שאין לו קרקע פטור מראיה

ולא יחמוד איש את ארצך בעלותך לראות את פני ה'

והחת"ס בתשו' הנ"ל תירץ דר"א לטעמיה בערכין (כה). דאם החרים אדם כל נכסיו לא מהני וה"ה בהפקיר כל נכסיו והקדיש, דלא מהני שאדם יפקיד כל נכסיו, והא דאמר' בגמ' הואיל ואי בעי מפקיר נכסיה היינו שיפקיר נכסיו ושייר אצלו שיעור ששווה פחות ממאתיים זוז ויהי' לו דין עני שיוכל לקחת לקט שכחה ופאה, וא"כ כיוון דלהפטר מראי' ומקרבן פסח צריך שלא יהי' לו קרקע אפי' כל שהוא, וכיוון דלר"א לא שייך, ע"כ מבשרי פסח דוחין, ודו"ק.

☆

ובשו"ת בנין דוד (סי' מ"א) מהגאון אב"ד איהעל ז"ל כתב לתרץ בתו"ד הקושיא הנ"ל עפי"ד האבני נזר דהא דאמר' דמי שאין לו קרקע פטור מלעלות לרגל, ולא אמר דפטור מראיה, ע"כ מחדש דבאמת גוף מצוות ראיה לא נפקה ממנה, ואם הוא בירושלים וראה פניו בעזרה והביא קרבן פסח קיים המצווה, אלא שאינו מחוייב לעלות לירושלים, עיי"ש, א"כ לפי"ז לא דמי קרבן פסח לציצית ומזוזה, דבציצית ומזוזה לאחר שהפקירן פקע מצוותן לגמרי, משא"כ בקרבן פסח שאם בא והקריב קיים מצוותו ולא נפקע המצווה דאם ראה פניו בעזרה והביא ק"פ קיים המצווה, לכן כיוון דיש לו קרקע ל"א הואיל ובידו להפקירן.

ועוד תי' הנ"ל הק' המובא עפי"ד הגר"א המובאין בריש דברינו שע"כ לא עלה ר' יודא בן ועוד תי' הנ"ל הק' המובא עפי"ד הגר"א המובאין בריש דברינו שע"כ לא עלה ר' יודא בן בתירה כי הי' מבני אפרים, ודייקא לו לא הי' חלק ונחלה בא"י משא"כ כל ישראל יש להם חלק בארץ ישראל ד' אמות, וכדפסק הרמב"ם (הל' שלוחין פ"ג ה"ז) דמשו"ה נהוג לכתוב בשטרי הרשאות ונתתי לו ד' אמות בחצרי, אף שאין לו קרקע, מ"מ כיוון דאין לך אדם מישראל שאין לו קרקע בא"י, והד' אמות בא"י אינו יכול להפקיר, וא"כ מתורץ שפיר דמה מועיל בזה שיפקיר קרקעותיו הלא יש לו ממילא ד' אמות בארץ

בגמ' פסחים (דף ה:): א"ר אמי כל אדם שיש לו קרקע לרגל, ומי שאין לו קרקע אינו עולה לרגל, דכתיב ולא יחמוד איש את ארצך.

והתוס' בפסחים (דף ג:): מחדש שעל כן לא עלה ר"י בן בתירה לירושלים משום דקרבן פסח כראי' דמי שאין לו קרקע פטור מראיה וה"ה דפטור מקרבן פסח, וכיוון שלא הי' לו קרקע לא עלה לירושלים.

ומטו משמיה דהגר"א ז"ל (מובא בקנין תורה בשמעתתא פר' בהעלותך) על תמיהת האחרונים דבתוס' ב"ב (מד:): כ' דאין לך אדם מישראל שאין לו ד' אמות בארץ ישראל דקרקע אינה נגזלת חוץ מגר וכו' וא"כ האיך כ' תוס' שלא הי' לר"י בן בתירה קרקע בארץ, ותירץ עפ"י דמבואר בגמ' דא"י מוחזקת מאבותינו, ופי' הרשב"ם ליוצאי מצרים

ואם כן לפי מזה דמבואר בסנהדרין (צב:): דעצמות שהחיה יחזקאל בבקעת דורא הן הנה בני אפרים שיצאו קודם הקץ ונהרגו בגת, ומבואר שם בגמ' דר' יודא בן בתירה עמד על רגליו ואמר אני מבני בניהם, עכ"ד הגמ', נמצא דלא הי' מדור יוצאי מצרים וא"כ יתכן שפיר שלא הי' לו קרקע עפי"ד הרשב"ם, והבן, ודפ"ח.ח.

☆

וידועה קו' הגאון ר' דוד דייטש ז"ל בעל האהלה דוד (מובא בשו"ת חת"ס אור"ח סי' קכ"ד) לפי"מ דאיתא בשבת (דף קל"א). דאפי' ר' אליעזר דסבר דמכשירי מצווה דוחה שבת כגון מילה אבל בעושה מזוזה לפתחו וציצית לטליתו בשבת מודה ר' אליעזר דחייב דאי בעי מפקיר לנכסי' או לטליתו ויהי' פטור מן המצווה, עכ"ד הגמ', וא"כ קשה לר"א אמאי מכשירי פסח דוחה שבת הרי בידו להפקיר קרקעותיו וממילא יהי' פטור מקרבן פסח דמי שאין לו קרקע פטור מפסח, לד' התוס' המובאין, וזהחת"ס כ' על קושייתו שהוא קשה כברזל".

☆

ובקונטרס זבח פסח (מהדור"ק) מכ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א תירץ קו' המהר"י אסאד ז"ל דהנה מצוות מזוזה נוהג בחו"ל וכן בארץ אף בזמן שאין היובל נוהג, וא"כ כיון דבזה"ז או בחו"ל אין הבתים חוזרין לבעליהן ביובל, א"כ המוכר והמפקיר אין בהם עוד שום זכות וקנין הגוף בהבית, וא"כ המפקיר ביתו שפיר פטור ממזוזה, וא"כ ר"א שהי' אחר החורבן שלא נהג יובל שפיר סבר שמכשירי מזוזה אין דוחין שבת הואיל ובידו להפקירן, דהרי ההפקר שפיר פטור ממזוזה דאין להבעלים שום אחיזה עוד בהבית שהפקירו.

ואם יקשה עפי"ז אמאי קודם חורבן הבית לא אמרי' דמכשירי מזוזה דוחין שבת דהרי או הרי היו להבעלים עוד שייכות בהבית משעתיד לחזור ביובל, אמנם אכתי אפ"ל דהרי במזוזה איכא טעם נוסף דמכשירי מזוזה אינן דוחין שבת הואיל ובידו לצאת מן הבית ולהפקיר כל נכסיו המונחין בהבית (עיי"ש בראשונים) ושוב לא יהי' עליו חיוב מזוזה וא"כ אינו דוחה שבת אפי' כשהי' היובל נוהג.

והא דר"א לא הביא זה וכללן יחד עם ציצית שהטעם שמכשירי מזוזה אינו דוחה משום דבידו להפקירן, לא קשיא, דנקט טעם זה לדידן דהרי הוא גם הי' אחר חורבן הבית שלא הי' היובל נוהג, וא"כ שפיר שייכא טעמא דבידו להפקירן, ובחדא מחתא מחתינהו, כיוון דטעם זה שייך בציצית נקט גם טעם זה במזוזה הואיל שבזמנו גם טעם זה שייך במזוזה.

ישראל שאינו יכול להפקיר וא"כ שפיר חייב בראי'ה ובקרבן פסח וזה שכ' דאין יכול להפקיר הד' אמות צע"ק ואולי משום דאין ידוע מקומו ולא יכול לבוא לידי זוכה, וכ"מ בנדרים (מג.).

וכן בספר קנין תורה בשמעתתא (פר' בהעלותך) ג"כ כתב דכל קושיית הבעל אוהל דוד נחא דייקא בבני אפרים שאין להם ד' אמות בא"י רק קרקעות שקנו בעצמם, עיי"ש.

☆

ובתשו' חסד לאברהם (בחי' על הרמב"ם פ"א מהל' קרבן פסח) כ' ליישב קו' בעל האוהל דוד דבבכורות (נב.) מובא דרבנן סברי דמתנה חזרת ביובל לבעליה, אע"פ דכתיב בקרא מכר, מ"מ דרשי' תשוב לרבות מתנה, וה"ה הפקר דחזור לבעליה ביובל, וממילא הוי הקנין הגוף שלו אף שנתונה ביד אחר, ואין מציאות לדין זה שיפקיר קרקעותיו רק בזמן שאין היובל נוהג עכ"תו"ד.

☆

ובשו"ת מהר"י אסאד (אה"ע סי' רל"ג) רצה לומר כד' החסד לאברהם אבל דחוה בשתי ידיים, דהרי אי נימא הכי אמאי במזוזה אינו דוחה שבת הרי בית ג"כ לא שייך להפקירו משום דבתים חוזרים ביובל להבעלים להרבנן בבכורות וא"כ הוי הקנין הגוף של הבעלים ומיקרי ביתך אפי' אחר שהפקירו, וא"כ מכשירי מזוזה לידיחי שבת דלא שייך למימר בהא הואיל ובידו להפקירן.

☆

- 1 קהילות אכט"ו לונגן 2 מודעות וחדשות
- 3 חוק-אפי"ס 4 דברות קודש 5 מסיכות
- 6 שיעורים ודרשות 7 חק וחז"ר 9 מערכת

לאקאלי נומערן
 718-504-2188 **ברוקלין**
 845-537-6660 **קרית יואל**
 845-694-4550 **מאנסי**
 020-8002-9580 **לאנדאן**
 0161-420-8878 **מאנטשעסטער**

718-305-6942 212-444-9899

צו ספאנסערן \ אדווערטייזין רופט:
 718.551.7549

718-305-6942 • 212-444-9899

תולדותיהם של צדיקים ומעשייהם הטובים של בעלי ההילולא אשר בשמותם נקובים

הילולא רצדיקיא

הגה"ק הרבי ר' אלימלך בן רבי אליעזר ליפמאן זי"ע מליזענסק

בעמח"ס נועם אלימלך יומא דהילולא כ"א אדר (תקמ"ז)

הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע נולד בשנת תע"ז לאביו הצדיק רבי אליעזר ליפא ז"ל ולאמו הצדיקת מרת מירל ע"ה אשר הרה"ק הר"ר וזשא העיד ששרתה שכנה במקום שאמרה אמו ברכות השחר, וכתה לבנים קדושים אלו שהאירו פני תבל בשכר צניעות יתירה שהי' בה, כי אביה הי' לו בית מזיגה, והיא היתה עומדת שם כל היום לספק משקה להבאים לקנות, וכדי להרחיק את הערלים השיכורים מעמה, כסתה מקצת פני' בעציף, ודברה אליהם כמתנמנמת, ועוד פעולות שונות, וגילו לה מן השמים שבשכר זה תזכה לבנים צדיקים.

לפי המסורת נתקרב רבי אלימלך אל דרך החסידות ע"י אחיו הרבי ר' וזשא זי"ע, וגופא דעובדא הכי הוה: הרבי ר' וזשא בהיותו עני מרוד ונודד על פני הארץ, נודמן אצל דודו ר' פילט, שהי' משב"ק אצל המגיד הק' ממעורטש זי"ע, ושם התוודע אל המגיד הק' שלימדו דרך בעבודת ה', באחד הימים נודמן הרבי ר' וזשא לשינאווא מקום מגורי אחיו הק' הר"א, ואחיו הר"ק התבייש להכניסו לביתו בהיותו מלוכב במלבושים קרועים, וסידר לו אכסניא אצל האופה, אך האופה לא יכלו לעבוד עבודתם ביום ולישון בלילה מחמת תפלותיו ולימודיו בקול רם ובהתלהבות ביום ובלילה, ואו הכניסו הר"א לביתו והחל מכבדו בראותו עבודתו וגודל קדושתו, וצויה לערוך סעודה לכבודו, אולם הרבי ר' וזשא אמר שאינו אוכל בסעודה עד שיבוק סכיניו של השוחט בטרם ישחוט העוף, הרה"ק צויה שיביאו לפניו את השוחט והעמיד לפניו את הסכין, אך בעיני הרבי ר' וזשא לא הוטב הסכין, ניסה השוחט שוב ובכל זאת עדיין לא הוטב בעיניו, הביא השוחט סכינים אחרים אך כולם נפסלו בעיני הרבי ר' וזשא, השוחט בראותו זאת נשבר לבו בקרבו וניסה שוב להעמיד הסכין, והפעם הוטב בעיניו, תמה הר"א מאוד על הדבר ושאל לו הרי הסכינים היו מקודם גם כן כמו עתה, ומדוע לא הוטבו בעיניך, הלא מכיר אני את השוחט דמתא כירא שמים מרבים, השיב לו אחיו הק' ואמר עד עכשיו העמיד את הסכינים מתוך גאות ולכן לא הוטבו בעיני, והן עתה בפעם האחרונה העמידה בלב נשבר, ואו הוטב בעיני, ונתפעל הר"א מאוד מעבודתו הנעלה של אחיו וביקשו ללמדו מדרכו המיוחדת בעבודת ה', או או קירבו הרבי ר' וזשא אל המגיד הק' אשר הראה לו חיבה יתירה.

אמר הרה"צ ר' נחם טשע מראחמיסטרווקע זצ"ל, שהר"א הי' יכול להיות אצל הבעש"ט הק' זי"ע, כי בעת ההסתלקות של הבעש"ט הק' הי' כבר הר"א יותר מארבעים שנה, רק כידוע הי' הבעש"ט הק' תלמיד מהגביא אחיה השילוני, והר"א הי' לו ניצוץ מאחי' השילוני, לא הי' יכול להיות שהרב יסע לתלמיד.

לאחר הסתלקותו של המגיד זי"ע, הסכימו כל החברייא קדישא כאיש אחד בלב אחד לקבל עליהם לרב ולמורה את הרבי אלימלך, למלאות את מקומו של רבם הגדול, ואכן הר"א מילא את מקומו של מנהיג החסידות כרבם השלישי אחרי הבעש"ט הק' זי"ע מייסד החסידות.

ואכן קבע מושבו בליזענסק והמונים החלו נוהרים אליו ליהנות מזיוו ולשבוע מטיבו, ואו החל לגלות את כוחו הגדול, והתלקטו סביבו גדולי ומאורי החסידות, והי' נקרא בפי כל צדיקי תבל "די רבי פון אלע רביס". ולכל ישראל האיר באור צדקתו וקדושתו עד יומו האחרון כי כ"א אדר שנת תקמ"ז.

ט"ו אדר

רבי צבי הירש ב"ר אהרן שמואל קייזנבר (קב הישר) - תע"ב
רבי יעקב קאפיל מליקוב ב"ר קלונימוס [אד"א] - תקכ"ט
רבי אברהם שמחה הורוויץ מבראנוב ב"ר ישראל - תרע"ז [אד"א]

ט"ז אדר

רבי אלעזר מענדל מלעלוב ב"ר משה - תרמ"ג

י"ז אדר

רבי שמעון סופר מקראקא ב"ר משה - תרמ"ג
רבי יצחק מבאיאן ב"ר אברהם יעקב מסאגורא (פחד יצחק) - תרע"ז

י"ח אדר

רבי אלכסנדר ב"ר משה (יסוד שורש העבודה) - תקנ"ד
רבי חנוך העניך מאלכסנדר ב"ר פנחס - תר"ל

י"ט אדר

רבי דוד מדינב ב"ר צבי אלימלך (צמח דוד) - תרל"ד
רבי יהודה גרינואלד מסאטמאר ב"ר יהושע פאליק (שבת מיהודה) - תר"פ
רבי יוסף חיים זוננפעלד אבי"ד ירושלים ב"ר אברהם שלמה - תרצ"ב

כ' אדר

רבי יואל סרקישי ב"ר שמואל (ב"ח) - ה"א ת'

כ"א אדר

רבי אלימלך מליזענסק ב"ר אלעזר ליפמאן (נועם אלימלך) - תקמ"ז
רבי משה דוד טייטלבוים מלאפאש ב"ר ישראל יעקב יוקל מוואלאווא - תרצ"ה [אד"ב]

כ"ב אדר

רבי אברהם גרשון מקטוב ב"ר אפרים - תקכ"ה

צור קודש מחצנתו

יש עוד קבלה בין החסידים איך זכה אביו הצדיק רבי אליעזר ליפא ז"ל לבנים הקדושים אלו, והיא, שדרכו של ר' אליעזר ליפא הי' שבכל פעם כשנסע על הדרך עם העגלה שלו אזי כל איש ואשה אשר פגש בדרך לקח אותו על העגלה שלו,

פ"א כשדנו אותו בכ"ד של מעלה, וגבר מדת גמילות חסדים שלו ודנהו לכף זכות וגמרו את דינו לטוב, אבל הבעל דבר אמר כי הוא ינסה על ככה, פ"א נסע על איזה יומא דשוקא בא הבע"ד לקראתו מלוכב בבגדים קרועים ושקו אשר הי' קשה מנשוא על כתפיו, ר' אליעזר ליפא עזר את מרכבתו ליד הזקן

לפרעון דמי הפשתן, למען כי ידעתי כי את מעוטיך הנחת על קרן הצבי לפדות איש ישראל, ולקח הפשתן והרויח אצלם הון רב, וכאשר בא לביתו הלכו לקראתו בניו האחים הק' ושאלוהו: אבי אבי האם קיימת שמה מצות פדיון שבויים, כי מאז רוח הקודש הופיע עליהם וידעו כי אביהם נשלח שמה מן השמים לקיים מצות פדיון שבויים.

סיפר הגה"צ ר' מאטיל סלאנימער זצ"ל שר' אליעזר ליפמאן, פגש פעם אתו בדרך נכרי שסותב יהודי שקשור לזנב הסוס, ניגש אל הנכרי וביקש ממנו שיעזוב את היהודי והוא ישלם לו מה שמגיע לו ממנו, אבל הנכרי לא הסכים, עד שהבטיח לו שיתן לו כל הכסף אשר נמצא אתו, ונתרצה הנכרי והתיר את היהודי, וביקש היהודי מר' אליעזר ליפמאן שיגיד לו איזה שכר רוצה שישלם לו עבור זה, ולא רצה כלום, אז ענה היהודי ואמר אני אקח עלי עונשי הגיהנם מה שמגיע לכבודו, והסכים ר' אליעזר ליפא, ועבור איזה שנים בא היהודי הנ"ל לר' אליעזר ליפא, ושאל אותו ר' אליעזר ליפא מה מבוקש, ענה, שכבר בא מעולם האמת וחלק הגיהנם שמגיע לי כבר קבלתי, ועתה צריך אני לקבל חלק הגיהנם שקבלתי מכבודו, ובהיות שהיסורים נוראים מאד, לכן באתי לבקשכם לוותר על זה, אזי ענה ר' אליעזר ליפא בוודאי הננו מותר, וחלילה שיענש ויסבול יהודי עבור עונותי, ויצא כרוז מן השמים כי בשכר זאת בניו ויצאו יהודים מהגיהנם.

אזי אל"י-מלך שמו נקרא

הגה"צ האדמו"ר מהר"י מפשעווארסק זצ"ל אמר בשם צדיקים, שלא מצינו את השם "אלימלך" מימות אלימלך במגילת רות עד הר"ר אלימלך, דכפי הנראה לא הי' צדיק וגדול הדור מפורסם בשם אלימלך, והנה אלימלך ההוא במגילת רות, הי' עשיר וברח מא"י למואב בשנת רעבון כי לא רצה לפרנס עניים ולתת צדקה, וצדיקים היו אומרים שאולי תיקן הר"ר אלימלך את חטאו ע"י צדקת פורונו בישראל, שהי' הר"ר אלימלך פזר נתן לאביונים במדה גדולה, וכפי שרואים ממכתב שכתב הר"ר אלימלך שבו מבואר אודות מנהגו שמקפיד שלא ילין פרוטה בביתו.

בת אחותו של הר"ר אלימלך זי"ע הלא היא אמו של הרה"ק ר' צבי אלימלך מדינוב זי"ע בעל בני יששכר בא לפני דודה הר"ר אלימלך שיברכה בבן זכר, הבטיח לה בן שיאיר את העולם בתורתו ובקדושתו, ותקרא את הבן הנולד בשם "אלימלך" על שמו, ובשנה ההיא נולד לה בן, וכאשר הי' קשה לה לקרות על שמו של דודו שהי' עוד בחיים חיותו, על כן קראה שמו "צבי אלימלך", וכאשר גדל הילד הביאהו להר"ר אלימלך ויאמר לה הר"ר אלימלך "א הירש איז נישט קיין מלך" אילו היית קורא אותו אלימלך הי' כמנני, ועתה הוא חציו, אבל בכל זאת זה הקטן גדול יהי ויאיר בתורתו וקדושתו בכל העולם, וכן נתקיים ברכתו כידוע. (בין החסידים מקובל שלסיפור זה כרוך עוד חלק, והוא שבת אחותו של ר' אלימלך הנ"ל לא זכתה לזרע של קיימא כמה שנים, והלכה לבקש

וביקש ממנו לעלות על המרכבה, אולם העני סירב לעלות, ואמר לו כבר הלכתי כמה וכמה פרסאות ברגל, ולא אמרת לי מאומה, ועכשיו נוכרת, ר' אליעזר ליפא ניסה להצטדק בפניו שלא ראה אותו אלא עכשיו, אבל עני עמד בדעתו ולא רצה לעלות בשום אופן, והוסיף ואמר הלא עד העיר הגדולה יש עוד כמה וכמה כפרים אשר הוא רוצה לעבור ברגל ולקבץ נדבות, ואם יסע עמו עד העיר הגדולה יפסיד הכסף, אמר לו ר' אליעזר ליפא כי הוא ישלם לו זאת בכפלי כפליים רק כי יבא עמו על העגלה, אבל האורח מיאן גם בזה, ואחר רוב הפצרות שלא כדרך הטבע נענה להניח לכה"פ שקו אשר יבוא אח"כ לקחתם ממנו, וגם זה בשכר, כאשר בא ר' אליעזר ליפא לעיר כבר מצא את העני שהמתין על חבילתו, אז גילה עצמו לפניו שהוא הבעל דבר וכי לנסותו הוא בא, ויען כי עמד בנסיון, זכה דינו, והוסיפו לו עוד שנה מן השמים, ועתה יש לו שהות לשוב בתשובה שלימה, שע"ז יוכל לנחול עוה"ב, חשב ר' אליעזר ליפא א"כ איפה מה לו לנסוע על יומא דשוקא ילך וישוב אל ביתו, וכן עשה, ופנה מכל עסקיו, ופשפש שנה שלימה בתשובה ומעש"ט, בצאת השנה חזר הבעל דבר אליו ואמר לו כי עכשיו מבשר טוב הוא, כי יען חשבת דרכיך לכן הוסיפו לך עוד כ' שנים, ותוכל לבחור או עשירות או בנים טובים, ובהר בניבאים טובים, וכך זכה לבניו הקדושים אשר בזכותם אנו קיימים.

יש נוסחא אחרת לגמרי, כי לר' אליעזר ליפא כבר הי' לו ג' בנים, ותמיד הי' עוסק במצות "פדיון שבויים", פ"א בא אצל אדון אחד אשר לקח בתפיסה יהודי אחד, שהי' חייב לו כמה אלפים, ורצה ליתן אלף כסף בעד היהודי השבוי, והאדון רצה ג' אלפים, ובניו הק' אמרו תהלים ובקשו לד' כי האדון יקח מאתו הסך אלף כסף, ואמר להאדון מה לך מן היהודי הנתפס, הלא בזה לא ישתלם לך החוב קח נא את האלף כסף, והפציר בו מאד עד שהסכים לקחת את הכסף, ושחרר את היהודי, ואמר לו האדון, אם אתה מוכן לתת אלף כסף בעד אחיך ע"כ אני רואה עליך שאתה איש ישר, ועתה איעצך תסע למקום פלוני אצל גיסי האדון, וקח מאתו הפשתן אשר יש לו למכור, ואני אתן לך מכתב כי ימכרם לך בזול כאשר כי אתה איש טוב, אמר לאדון הלא אין בידי מאומה כי כל הכסף אשר הי' לי נתתי לך, אז החזיר לו האדון את האלף כסף וגם נתן לו מכתב לגיסו, ונסע שמה וראה את הפשתן כי טוב הוא מאוד, והאדון אמר לו מחיר מוזל מאוד, והוליד אותו לבתי אוצרות שלו אשר היו מלאים פשתן, ויהי כאשר הלך באוצרות ביתו שמע קול נהי ויליל, שאל את שומר הבית מי הוא שמה, אמר השומר הבית וכי חי הוא עודנו, הלא שמה נאסר יהודי אחד זה כמה ימים ולא ניתן לו שום מזון והיאך יוכל עוד לחיות, הלך אל האדון ופדה אותו ולקחו אל רופא שירפאוו וכדו, אח"כ שאלו האדון האם יקח מאתו הפשתן, ענהו, היאך אוכל עשות מסחר עם אדם כמוך אשר תוכל עשות מעשים כאלה עם בן אדם, אמר לו האדון, אם כן הוא הדבר הנני להבטיחך לבלי לעשות עוד מעשים כאלה, ועבור זה הננו נותן לך את הפשתן עוד בזול יותר מכאשר אמרתי לך וגם הכסף אשר נתתי לי אבא בחשבון

הרר"א את הילד שיהי' לו אריכות ימים, והילד חי מאה ועשרים שנה,

כשנכנסו ביקש הרב מהרר"א שיטול ידיו לסעודה, והרר"א אמר קודם שיטול הבעד"ב את ידיו, והרב הי' מתענה הרבה תעניתים, והודה שיושב עכשיו בתענית, אז אמר לו הרר"א היתכן שהרב יתענה, רב העיר צריך ללמוד ד' חלקי שלחן ערוך, המחברים שעשו חיבורים על הלכות פסח יש להם טענות כי ערב פסח מטורדים ואינם לומדים בחיבוריהם, לכם נעשה שאלות שיעיינו בחיבוריהם, ובזה שהרב לומד הלכות פסח ניצל העיר משאלות בהלכות פסח, ואם לומד הרב יודה דעה ח"ב ניצל העיר משאלות אחרות, אבל האיך יכול להיות שהרב יתענה, ופעל על הרב ונטל ידיו לסעודה, ואח"כ נתוודע בעיר שנמצאים כאן הרר"א והרר"ז, והתקבצו כל בני העיר ללותם בהתלהבות עצומה, ופתאום ראו האיך שהרר"א והרר"ז נמצאים בתוך הקהל שירדו מהעגלה, ושאלו אותם הלא הולכים ללות אתכם לקיים מצות לוי, אמר הרר"א כי ראו האיך שיהודים מקיימים מצות לוי בהתלהבות רצו להשתתף עמהם (אוצר ישראל).

אצל הרה"ק הרבי ר' הערש מרימנוב ז"ע קרה פ"א באמצע עריכת שלחנו הטהור שתפס איזה איש והטריח עצמו עד שהשליכו בחוץ, וסיפר הרר"ה, שכשהלכו הרר"א והרר"ז לערוך גלות, נתגלה אליהם פ"א אברהם אבינו ע"ה, על הר והראה להם הרבה נשמות ישראל שהיו רצים, ואמר להם אאע"ה ניישט אלע נשמות דארף מען מקרב זיי"ן (אוצר ישראל),

מסופר כשהלכו בגלות באו עד עיר ביאלא (במדינת פולין, שהוא על גבול מדינת דייטשלאנד), ורצו לעבור את הגשר המוביל לביליין, ואמר להם הבעל דבר שאם ילכו הלאה, יעווב את כל העולם ויתגרה עמהם, אחד מהם רצה להמשיך וללכת הלאה והשני לא רצה, ולכן לא המשיכו את דרכם, והנה פלא כי הנהר בין ביאלא לביליין הי' רחב רק כשלשה או ארבעה מעטער, ואף על פי כן הי' נראה הבדל גדול, כי אנשי ביאלא היו יראים ושלמים ואנשים חסידים, ובביליין כבר שלטה רוח המתחדשים, ואמרו שזה בא מחמת שהרר"א ואחיו הרר"ז לא דרכו כף רגלם בביליין (י"ג אורות ח"ב).

הרה"צ בעל שומר אמונים זצ"ל סיפר באופן אחר קצת שהרר"א ואחיו הרר"ז הגיעו פ"א סמוך לעיר אושוויטץ ורצו לעבור דרך עיר אושפיצין הנקרא אושוויטץ, אז נגלה אליהם הס"מ וא"ל אם תעברו דרך עיר הזאת, אזי יעווב את כל העולם וילחם רק עמהם, ולא רצו להתגרות עמן לכן לא עברו, כי הבע"ד הרגיש בוודאי שיבטלו הגזירות שיהי' שם אחר רבות שנים (אוצר ישראל).

הרה"ק ר' יחזקאל מקאזמיר ז"ע נסע פ"א לעיר ראוהוב סמוך להנהר ווייסל ובמקרה הלך בהרגב (בלאטע) והמשיך ללכת בהרגב, אח"כ אמר "מען מזו מיר זאגן וואס איז דא געווען אין בלאטע", ושום אדם לא ידע, עד שלבסוף בא זקן

מדודה הקדוש שיברך אותה בזרע של קיימא, אז שאל אותה אם ציערה איזה בן אדם, וחשבה כמה דקות וענתה: לא שמים עמדה על דעתה לא ציערה שום אדם, שאל אותה אם ציערה פעם איזה בעל חי, וענתה לו מיום עמדי על דעתי לא ציערתי בעל חי, שאל אותה אם ציערה פעם איזה דבר הצומח, וחשבה כמה דקות, וענתה שעכשיו היא נזכרת שפעם שיחקה עם חברותיה בחצירה, וקיבלה מכה קשה מאילן אחד, וקיללה את האילן שיתייבש ולא יוציא פירות, וכן הוה שנתייבש, אמר לה הרה"ק הנ"ל אכן נודע הדבר שהיא מידה כנגד מידה, בגלל שעל ירך לא מוציא האילן פירות, על כן גם את לא מוציאה פירות, על כן תתפללי שהאילן יחזור לקדמותו, ואחר כך תלדי בן ותקראי אותו על שמי, וכן הוה האילן התחיל להוציא פירות, והמשך העובדא היא כדלעיל).

ידוע שהיו רגילים האחים הקדושים הר"ר אלימלך והר"ר זושא לקרוא כל אחד בשמו כידוע, דהיינו שהרר"א קרא זושא זושא, והרר"ז קרא מלך מלך, אמר הרה"ק ר' מאיר שלום מקאלושיין זצ"ל בזה כי לדעתו בטח שהי' כוונתם לעורר בזה מדות היסוד ומלכות, וזה שהרר"ז קרא זושא זושא, כי זושא גימ' השם שד"י שהוא שם היסוד, לעורר בזה את מדת הצדיק יסוד עולם, והרר"ז קרא מלך מלך לעורר בזה מדת המלכות שיהיו מכוונים ומכוונים זה לזה, וכן בספרי הרה"ק מלובלין ז"ע מצינו כ"פ שמביא את הר"ר אלימלך בשם מלך לבד.

אצל בתו של הר"ר אלימלך ז"ע הרבנית מיריש ע"ה לא נתקיימה אצלה הילדים ל"ע, פ"א נתגלה אליה הרר"א לאחר הסתלקותו עם עוד זקן אחד, ואמר לה כשילד לך בן בעוזהשי"ת אזי תקרא שם בנך הנולד על שמי ועם שם זה הזקן, ושאלה את הרר"א מה שם הזקן, אמר לה שזה הזקן הוא רבי פנחס מקוריי ז"ע, וכך הוה שולד לה בן וקראו שמו בישראל פנחס אלימלך ע"ש וכשנתגדל רבי פנחס אלימלך נעשה לרבי גדול.

בנו גלותא

ידוע הוא הדבר שהרר"א עם אחיו הרר"ז הלכו בגולה, ורבים השיבו מעוון ולקרבם לדרכה של תורה, עיין בספר דברי אלימלך (פ' נח ד"ה ונראה לבאר) וז"ל: כאשר שמענו ונדעם, ואבותינו סיפרו לנו כי זה הי' מדרתו של צדיק זה [הרה"ק הרר"ז זצ"ל] ואחיו אא"י הרה"ק מוה' אלימלך זצ"ל אשר היו נוסעים ממקום למקום להכניס הרהורי תשובה בלב כל אחד אשר ראו ברוח קדשם עיונותיהם וכי' עכ"ל עיי"ש.

פ"א הגיעו לביתו של גיסו של הרר"א הרב מבענדין זצ"ל (הי' אדם גדול, הרה"ק מקומאראן ז"ע מוכירו בספרו), והוא לא הכירם בתחילה, ואמרו לו שרוצים לסעוד אצלו, הלך הרב ואמר לזוגתו שהגיעו אורחים חשובים, והלך עמהם לביתו, כשהגיעו לפתח הבית אמרו הרר"א והרר"ז שהרב יכנס קודם, ואילו הרב אמר שהם יכנסו מקודם, והי' שם ילד קטן ליד הדלת וראה שאינם נכנסים, הלך הילד ופתח גם דלת השני כי בהמשקוף הי' מחובר שני דלתות, וכולם נכנסו ביחד, ובירך

דורות הבאים עד ביאת משיח. אבל ידוע שהר"א בחר דרך זה רק לעצמו אבל לא היתה רוחו נוחה מתעניות לדורות החלשים אלו, וז"ל בנוע"א פרשת קדושים על הפסוק לא תכלה פאת שדך: שהנשמה נקראת שדה וכו', לא תכלה אותה על ידי שתסגוף אותה בתעניות וסיגופים יותר מדאי, רק הכל בהשכל, כדי לא תכלה ח"ץ את נשמתך, שלא תוכל לעבוד הבורא ב"ה על ידי חלישת כחך שתחליש חלילה, עכ"ל, ועיין בספח"ק מאור ושמש להפטרות שבת שובה וז"ל: כי הנה ישנם אנשים אשר יחשבו כי תוכן התשובה הוא יום ענות אדם נפשו בתעניות וסיגופים, ואולם לא בזה בחר ה', ובפרט בדורות האלו צוה לנו אדמו"ר הרב האלקי הקדוש מ"ה אלימלך זקוק"ל לבל יתענו יותר ממה שציוו חכמינו ז"ל כי כשל כח הסבל לסבול התעניות והסיגופים, ואין באפשרי לקנות שלימות ע"י תעניות זולת מי שבטוח על כחו ואינו שהי' יכולת בידו לקבלם, או פגם בעבירות חמורות יבוא לפני צדיקי הדורות להורות לו תשובה ועל ערום יעשה בדת עכ"ל,

כשיצאה גזירת צבא רוסיא, גזר הרה"ק מאפטא זי"ע תעניות רבים, ואמר: אם היו ישראל שומעים לי והיו מתענים ארבעים יום רצופים ובלילה יאכלו, הי' מביא משיח, ואילו הרה"ק מרוזין זי"ע לא הסכים לזה כי הדור חלוש ואין לטרוח עליהם בתעניות, ואמר: אספר לכם מה ששמעתי מפי הרה"ק מאפטא בעצמו, פ"א נסעו בדרך בעגלה אחת הרבי ר' אלימלך ותלמידיו המה הרה"ק ר' משה לייב מסאסוב והרה"ק מאפטא זי"ע ואותו היום היתה שבעה עשר בתמוז והי' חום גדול, והעגלה עברה על גב הנהר ושאלו התלמידים את רבם אם מותר להם לרחוץ פה בנהר כי החום גדול, והסכים להם, והם בהמתנים עד שירד רבם תחילה כי לא יניחוהו יושב לבדו, והנה בין כך השליך רבם ראשו הק' לאחוריו ונתדבק נשמתו למעלה, והמתינו עד שיתעורר מדביקותו, וכשנתעורר אמר להם: נו, מדוע לא רחצתם, אספר לכם מה שהי' קעת בעולמות העליונים, נערה אחת נחלשה מן התענית והרגישה כאב ראש, ובאתה לשאול אצל הרב העיר אם מותרת להפסיק התענית ולא מצא לה היתר לאכול מפני כאב ראש, והנערה נחלשה ומתה רח"ל, ובבי"ד של מעלה נעשה רעש מזה, והביאו לדין את אנשי כנסת הגדולה בטענה מדוע גזרו תעניות על דור חלוש כזה, והשיבו: אנחנו לא חשבנו שיתארך הגלות יותר מאלף שנים, ובאלף שנים הראשון עוד לא הי' הדורות חלולים כל כך - ואמר להם הרה"א - הרי לכם שבדורות הללו אין התעניות חמורים כל כך מפני חולשת הדור, ואתם שואלים אם מותר לרחוץ בנהר, וסיים הרה"ק מרוזין זי"ע: את זה שמעתי מפי הרה"ק מאפטא בעצמו, ולכסוף הוא עצמו גזר תעניות, אתמהה (מעדני מלך).

עבודת התפלה

גודל כח עבודתו שכלב זו תפילה מסופר נוראות אשר כבר התחיל מהכנתו לתפילה, דרכו הי' להתפלל תפילת ערבית בחדרו מיוחד בהתבודדות בקדושה ובטהרה, הרה"ק

אחד וסיפר כדלהלן, שפ"א לפני פסח באו הרה"ק הרה"א והרה"ר לעיר זאת כשהלכו בגלות, והיו לבושים קרוע ובלוע, והי' שם איש אחד, שריחם עליהם ונתנו להם חלאטלעך חדשים, אחר קצת זמן חשבו, אנחנו נהי' לבוש בחלאטלעך חדשים הלא זה יכול להביא לידי גיאות, לכלכו החלאטלעך בהרגב, והרה"ק ר' יחזקאל מקאזמיר הרגיש זאת ברוח קדשו, (שיח זקנים ח"ב).

כשבא הרה"ק ר' נפתלי מראפשיץ זי"ע אצל הרה"ר אלימלך זי"ע בפעם הראשונה שאלו מי אתה, אמר לו בן ר' מענדלע לינסקער אמר הרה"א דו ביסט דעם ר' מענדלעס זיהן דעם רוצח'ס זיהן, וכפל ושלש דעם רוצח'ס זיהן, וסיפר לו המעשה דיין טאטע איז געווען א רב, אמאהל בין איך מיט מיין ברודער זושא געגאנגען צווייא יאהר גלות, ככלות הבר' שנים והי' רצוננו לילך לביתנו, זענען מיר געגאנגען צו אייער טאטן, וויא מיר זענען אריין געקומען אין שטוב איז ער געזעצן אין געלערנט, ולא נתן לנו אפי' שלום, רק הגביה ריסי עיניו (אויגען ברעמען) הקדושים והסתכל עלינו ואמר בזה הלשון "אזוי גייט מען גלות, אז איך וואלט געגאנגען גלות וואלט איך אנדערש געגאנגען", כששמענו את דיבורי הק' תומי' הרתענו בחזרה, וקבלנו לילך גלות עוד שנה תמימה, והיינו עוד יותר בצער עשרת מונים מכפי אשר היינו בב' שנים הראשונים, "ניא זאגט אליין ברויך מען א גרעסערע רציחה" (דברים ערבים וי"ג אורות ח"ב).

תעניות וסגופים

עבודתו עבודת הבורא הי' עבודה נשגבה, כרוכה בתעניות ובסיגופים, וז"ל בס' באר משה של הרה"ק מקווינין זי"ע לר"ח אב: מה שראיתי מרבותינו הק' וכו' ובפרט מאדמו"ר הרה"ק איש אלוקים בוצינא קדישא מ"ה אלימלך זצ"ל שכמה וכמה סיגופים עשה לו האיש הקדוש הזה, וכשהייתי אצלו כבר הי' במדריגה העליונה, ועדיין ייסר והכה את עצמו בכל יום בעשבים העוקצים ושורפים שקרוין בל"א ברענעסטלין, חוץ שאר סיגופים ותעניות ומקואות שעשה הרב הקדוש הנ"ל, אשר מי יוכל להגיד ולספר, ותקצר היריעה מהכיל להעלות על המכתב גודל הסיגופים שעשה לו, עכ"ל.

הרה"ק מצאנו זי"ע אמר שמימות יהושע בן נון לא הי' מסגף גדול כמו הרה"א, והסביר הרה"צ מהר"י מפשעווארסק זי"ע, דלכאוי' היכן מצינו שיהושע בן נון הי' מסגף, שאולי הכוונה למה שכתוב (שמות ל"ג י"א) ומשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל, וע"ש במדרש לקח טוב דר"ל אפילו בשעה שמשו רבינו ע"ה הלך למחנה בני ישראל הוא לא מש מהאהל משמע דלא מש כלל, (ודלא כבעה"ט עה"פ לא ימיש), ובדואי אין עינוי גדול גדול מזה מלהיות מ' ימים רצופים במקום אחד. (י"ג אורות ח"ב).

הרה"ק מציעשנוב זי"ע אמר פ"א שר"א ישב בתענית משבת לשבת משך כ"א שנים, ואמר ששבע שנים התענה בשביל עצמו, ושבע שנים לטובת דורו, ושבע שנים לצורך

מראדישיץ זי"ע שפ"א בהיותו בליוענסק בשנות נעוריו, ראה כמה אורחים גבתי קומה שהתקדמו במהירות לעבר ביתו של הרבי אלימלך, כשהגיעו אל פתח חצירו, כפפו קומתם ונכנסו אליו ואת הדלת סגרו אחריהם, ושהו שם במשך שעה ארוכה, ובצאתם מיהרו ביותר ואיש לא הספיק לראותם, כשנשאל הר"א על זה, גילה כי זה כמה שנים עוסק בהפצת ערכה של תפילה, ולצערו שרוב העולם אינם מכוונים בתפילתם כהוגן, רצה לתקן איזה תפילה קצרה, לתועלתם של המוני העם, שתהא שווה לכל נפש, "אנשי כנסת הגדולה שהרגישו בדבר שיגרו משלחת מיוחדת, להודיעו שלא לשנות אפי' תפילה אחת מן הנוסחא שסודרו על ידם", לאחר חילופי דברים הסכימו שיתקן תפילה מיוחדת לפני התפילה, בה יתפלל אדם לפתיחת שערי התפילה, ולאח"כ יוכל לכוון בתפילה כראוי, וזוהי תפילתו הידוע בשמה "די תפילה פון רבי אלימלך",

על אופן חיבור התפלה, סיפר הרה"ק מקאלאשיץ זי"ע, שהר"א הלך עם תלמידיו ביער, והתייצב כל אחד מהם בזוית אחת וחיבר קטע אחד מהתפלה, וקטע של כל אחד ואחד הי' הולם יפה עם הקטע שחיבר חברו הסמוך לו, וכה נתחבר ונגמר כל התפלה, ולפי שהר"א הי' אז עמיהם ועמד על גביהם, נקראת על שמו "תפילת הרבי ר' אלימלך" (י"ג אורות ח"ב), ונתקבל בתפוצות ישראל להתפלל תפלה זו בכל עת רצון ובעת רעוא, הרה"ק ר' ברוך גארליצער זי"ע לא הי' נחא ליה מה שאומרים ביה"כ "תפלת זכה", והי' אומר שבמקום זה יש לומר "תפילת רבי אלימלך" (דברי ברוך).

מחבלי משיח יצלו לרווחה

בספר נתיב מצותיך (נתיב אמונה שביל ד' אות ה') להרה"ק מקאמאראנא זי"ע מובא וז"ל: מו"ח הצדיק מוה"ר אברהם מרדכי מפנינשוב שמע מפיו של רבינו אלימלך בזה"ל: חידוש נפלא לי הוא על התנאים שצפו ברוח קדשם ועד סוף כל הדורות וכתבו כ"כ גזירות רעות ויסורים שיהיו קודם ביאת משיח, ולא ראו שאלימלך יהיה בעולם וכל אלו הרעות והגזירות כבר המתיק אותם וביטל אותם אלימלך, כ"ז שמע מו"ח זצ"ל מפה קדשו, עכ"ל.

וע"ע בספר מלבוש לשבת ויו"ט פ' עקב וז"ל: שמעתי מכ"ק אא"ז מו"ר (הרי"א מוידיתשוב) זל"ה"ה שאמר בשם הקדוש רבי אלימלך זצ"ל בזה הלשון: הגם אשר נאמרו כמה פסוקים אשר קודם ביאת משיח יהי' מלחמות גדולות ומלחמת גוג ומגוג, אמנם הוא הפעיל בתפלתו שלא יהיה עוד מלחמות רק המוכר קמח יעמוד במדה וימכור הקמח והמוכר סחורה על מלבוש יעמוד עם האמה וימדוד הסחורה ופתאום יבא אליהו ויבשר ויאמר משיח בא, עכ"ל,

אבל אמר הרה"ק מצאנו זי"ע "קיינ פלוימען צימען וועט מען נישט עסקן", והוסיף הרה"ק משינאווא זי"ע שמהגזירות והצרות שנתר, יוכלו לראות מה שביטל הרבי ר' אלימלך (י"ג אורות).

ר"נ מראפשיץ זי"ע הי' תמיד משתוקק מאד להיות או בחדר ולראות מעשה רבו, פ"א התגנב עצמו אל תוך החדר והתחבא תחת המטה, והר"א נכנס כדרכו אל החדר וסגר הדלת אחריו, ולקח הר"א את האבנט לחגור עצמו, וכאשר סבב פ"א עם האבנט על מתניו נעשה אור גדול בבית אור יקרות שאין כמוהו, וכאשר סבב פעם שני' נתגדל האור ביותר עד אשר לא יכול הרה"ק מראפשיץ לסבול את האור והתחיל להתעלף ויצעוק צעקה גדולה, עד שהרגיש הר"א, ואמר לו נפתלי בני אתה פה, לוא היית עוד בעת שאני סובב את האבנט פעם שלישית כי אז נפשך היתה יוצאת מגודל האור (עשר צחצחות).

כ"ש התפילה בעצמו הי' מלא התלהבות ודביקות הבורא, אחרי הסתלקותו של רר"א החליט תלמידו הרה"ק הרבי ר' מענדל"ע מרימנוב זי"ע לנסוע להרה"ק הרבי ר' ברוך ממעזיבוש זי"ע, אמנם בנסועו עלי דרך נכנס ספק בלבו אם לנסוע להרה"ק ר"ב או לאחיו הרה"ק מסדילקוב זי"ע בעל "דגל מחנה אפרים", כשהגיע הבעל עגלה לפרשת דרכים שדרך אחד מוביל למעזיבוו ודרך אחד לסדילקוב, טעה ונכנס בדרך המוביל לסדילקוב, והי' הר"מ מתנמנם אז (או שרוי בדביקות) וכאשר הקיץ והכיר שהבעל עגלה טעה, נענה ואמר שגם זה הדרך טוב, שהרי הוא בעצמו מסתפק הי' אם לנסוע להרה"ק ממעזיבוו או להרה"ק מסדילקוב, ומאת ה' היתה זאת, בבואו לסדילקוב, ביקש אותו הרה"ק מסדילקוב שיספר לו איזה ענין מרבו הרבי ר' אלימלך, הגיד לו: הנה שמעתי ממורי הרבי ר' אלימלך שישנו גיד אחד מאחוריו אוון של כל אדם שאינו רועד משום אימה ופחד זולת ביום המיתה, אבל אצל מורי ראיתי שבשעת התפלה הי' גם גיד הזה מרתת, ונהנה הרה"ק מסדילקוב ואמר: שבני פולין מסתכלין היטב (קוקן גוט) על רבם, הרה"ק בעל אוהב ישראל מאפטא זי"ע אמר: השמים בליוענסק מזוככים מתפלותיו של הרבי ר' אלימלך (י"ג אורות ח"ב),

פ"א הגיע הרה"ק רבי משה מפשעווארסק זי"ע להרר"א על שב"ק, ואז יצא גזירת המלכות ליקח בני' לצבא, ושמע רבי משה האיך שאמר הרר"א לזוגתו הרבנית "הערסט וואס פאר א גזירה מען גייט גזר זיין אויפן כלל ישראל", ואמרה "נו וואס איז, ביי מוסף וועסטו מבטל זיין די גזירה", ורבי משה התחיל להכין עצמו לראות מה יהי' כבר בתפלת מוסף בשב"ק, וכשהגיע הרר"א לתפלת מוסף נפל על הארץ וחשבו כי כבר יצא נשמתו רח"ל, ור' משה צוה להביא בגד של אשה ולנגוע בהבגד את הרר"א, וכן עשו ותיכף אח"ז הקיץ הרר"א, אחר התפלה אמר הרר"א שכבר הי' בידו הגזירה לבטלה אם לא הקיצו אותו כי רצה למסור נפשו, והיית שהקיצו אותו מוכרח הגזירה לצאת רח"ל (אוצר ישראל וי"ג אורות ח"ב).

תפילה קודם התפילה

תפילתו – תפלה השוה לכל נפש לשפוך שיח לפני קונו – אשר חיבר הנקרא תפילה קודם התפלה ונתקבל ברצון בתפוצות ישראל, אודות התפילה סיפר הרה"ק הסבא קדישא

תוקף קדושתו

גודל קדושתו המופלאה רואין אנו מה שהביא בנו הרה"ק רבי אליעזר ליפא מחמעלניק זי"ע בספרו "אורח לצדיק" פ' תזריע מה שאמר לו אביו הרה"ק כמה פעמים, וז"ל: והנשמה יש לה מעלה בהתורה ובשכל עליון עד שתגרום להגוף שתתהפך החומר לצורה, "כמו ששמעתי מאממו" ז"ל שאמר כמה פעמים הלאו"י שהי' לבני אדם נשמה טהורה מזדככת כמו הגוף שלי", וכל זה גרמה הנשמה בתורתה ובשכל עליון עד שנעשה הגוף מרכבה שלמה לקדושתו יתברך, עכ"ל.

הרה"ק ר' נפתלי ליונסקער זי"ע (בן הרה"ק ר' אלעזר בן הרה"ק הרה"ק זי"ע) הי' פ"א אצל הרה"ק מרוזין זי"ע, אמר לו הרה"ק מרוזין זי"ע גם אנו כעת היינו רוצים לנסוע לצדיקים רק אין לנו כח, "צו אייער גרויסען זיידן דעם גרויסען רבי אלימלך צו איהם וואלטין מיר געפארן" וסיים הרה"ק מרוזין, כי עשרה אצבעות של הרה"ק זי"ע הם עשרת הדיברות, שתי ידיו הם שני לוחות הברית, וחמש מאות שנה טרם שירדה נשמתו לזה העולם ירדו כבר השפעות טובות בעולם בזכותו (אוצר ישראל). פ"א דיבר הרה"ק מראפשיץ זי"ע מגודל מדרגות תלמידיו הקדושים של הרה"ק, ה"ה החוזה מלובלין, המגיד מקאזניץ, והרבי ר' מענדל'ע מרימנוב, ואחר כך סיים ואמר: של הרבי ר' אלימלך אינם מגיעין אפילו לקסוליו, ופ"א הוסיף ואמר: לולא המסתפינא מהזקן (כוונתו על הרבי ר' מענדל'ע שהי' הזקן שבין הצדיקים הנ"ל) הייתי אומר שהם היו כולם בבחי' בעלי תשובה, ורק הרבי ר' אלימלך הי' צדיק מעיקרא, (י"ג אורות),

סיפר כ"ק אדמו"ר מפשעווארסק שליט"א בשם זקינו הרה"ק ר' איציקיל זי"ע שאמר בשם הרה"ק מצאנו בשם הרה"ק מראפשיץ זי"ע על הרה"ק שאם הי' בימי אמוראים הי' אמורא, ובימי התנאים תנא, ובימי הנביאים נביא, ואם הי' בימי האבות הי' אומרים אלקי אלימלך כמו שאומרים אלקי אברהם יצחק ועקב,

וסיפר בשם זקינו, שפ"א הי' איש אחד נכד הרה"ק אצל הרה"ק מצאנו וביקש ממנו כסף, והרה"ק מצאנו זי"ע נתן לו, וכך הי' כמה פעמים שביקש ממנו והוא נתן לו, פ"א אמר הלה להרה"ק מצאנו שהוא גר בג' חדרים ואין מספיקין לו, אמר לו הרה"ק מצאנו זי"ע: לך אין מספיק ג' חדרים, הלא להרבי ר' אלימלך זקין לא הי' לו אלא ב' חדרים א' גדול וא' קטן, והי' די המקום לו ולהרבנית, ולבניו, ולהחברייא, ולהשבעה רועים" (שיח זקנים).

פ"א ביקש הר"ד אלימלך מתלמידו הרה"ק בעל "מאור ושמש" זי"ע להביא טיי (או קאווע), כשנכנס הבעל מאור ושמש לרבו, נבהל ונשתומם בראותו שאיזה איש זר יושב אצלו, ומרוב פחד נפל הכוס מידו ונשפך ארצה, אחר כך שאלו הר"ד אלימלך למה לא הביא לשתות, השיב שראה איש אחד היושב בהחדר, והבין שהוא בא מגבהי מרומים, ומרוב פחד נפל הכוס מידו, אמר הר"ד אלימלך: ווי לבנים שאינם יכולים להביט בפני

אביהם, והלא זה הי' אברהם אבינו (י"ג אורות).

בעת שהלך המלך נאפליין הראשון ללחום על רוסלאנד, אמר אז הרה"ק המגיד מקאזניץ זי"ע בזה"ל: אצל הרבי אלימלך זי"ע היו מונחים כל השרי מעלה על הפיעקלעך, ולא הי' רשאים לטבול הקולמוס בדיו מכאן ועד כאן בלי דעתו, אנחנו אין אנו יכולים להתפאר בזה, אבל המה יבנו ואני אהרום, "דאס קאנען מיר אויך, לא ער דארט גיין", נפל תפול נאפליין תפול (אוצר ישראל).

להחווה מלובלין הי' חבר ושמו רבי יוחנן זצ"ל והוא הי' אדם גדול, לאחר הסתלקותו של הרה"ק זי"ע שלח ר' יוחנן שליח לומר להחווה שצריכים רבי, לכן או החווה הי' רבי והוא תלמיד, או להיפך, והרבי מלובלין לא ענה דבר להשליח, כשראה ר' יוחנן שלא ענה כלום אזי נסע להחווה, וכשהגיע להעיר של החווה שלח להודיע להרבי מלובלין שהגיע, וחשב שהחווה ישלח שליח לקראתו, אך החווה לא ענה כלום, ולא שלח שליח אליו כאילו לא הי', כשהגיע החווה נתן לו שלום בשפה רפה, וקיבל בפניו בקרירות, וראה החווה שיש לו חלישות הדעת, אז שאל לרבי יוחנן אם הכיר את הרבי אלימלך, אמר בוודאי הלא נסע אליו, שאל אותו החווה במה הכרתם אותו, ענה שהכיר את הרה"ק שהי' צ"ט חלקים בעולם העליון וחלק אחד על זה העולם, אמר החווה אם כן עדיין לא הכרתם את הרה"ק, כי זה החלק האחד שהי' בזה העולם הי' גי'כ תשעים ותשעה חלקים בעולם העליון ואם הי' היום בחיים חיותו הי' גם צריך לבוא אלי היום. (אוצר ישראל),

הרה"ק מצאנו זי"ע לפני השינה הי' משפשף את ידיו בהקיר ואמר: רמב"ם, ט"ז, רבי ר' אלימלך (כלומר, שרוצה לעבוד השי"ת כמו אלו ג' הצדיקים) (י"ג אורות ח"א). הרה"ק ר' ישעי' מקרעסטיר וצוק'ל סיפר בסעודת מלוה דמלכא כי הרה"ק ר' הערשעלע ליסקער זי"ע נתן פ"א קוויטל עם פדיון להגאון המהר"ם א"ש זצ"ל, ולא רצה לקבלו מאתו, אמר לו ר' הערשעלע ליסקער כי מובא בספיה"ק נועם אלימלך שא"א לצדיק לגמול טוב ליחודי בלא לקבל ממנו טובת הנאה כלשהיא (בפרשת קורח על הפסוק אל תפן אל מנתתם, כי משרע"ה הצדיק את דתן ואבירם יען כי לא לקח מאתם מאומה ולא הי' לו עמהם שום התחברות לזאת לא הי' ביכולתו לעשות להם טובה ולהצילם מאש המחלוקת הלזו) אמר המהר"ם א"ש נייטי ספר ונחזיו אם כך כתוב, וראו שמה דברים ככתבן, אח"ז קיבל מהר"ם א"ש וזה"ה את הקוויטל ואמר אם הרה"ק אמר זאת אני מוכרח לקבל זאת,

ואספר לכם מהות הרה"ק והרה"ק, כי שמע מרבו החת"ס זי"ע, כי ספרו בשם רבו הגאון רבי נתן אדלער זצ"ל כי אמר פ"א בזה הלשון: נישט בחינם זאגט מען פוילישע האבן נישט קיין דרך ארץ, אבל כן היא, כי בעת כי יש לי עליית נשמה בגן עדן, תמיד הננו רואה שמה כבר את שני אחים היקדים, איך האב איינמאל אפגעפאסט צו קומען אין גן עדן ווען עס איז נאך געווען אבגעשלאסן די טירן, און ווען מען האט שוין געפענט די טירן האבן איך שוין דארט געפינען די צוויי טייערע ברידער,

דבר לי שהכרעת אותנו לכף חוב על ידי עבירות שלך, לזה באנו אצלך להחזיר לנו מה שנחסר לנו, ע"כ, ודפח"ת. (בן ביתי" להרה"ק ר' אליעזר צבי מקאמארא זי"ע).

שמעתי בשם רבינו אלימלך אלקי קדש קדשים ולה"ה, שפ"א אחר תפילת השחר, אמר לתלמידיו הקדושים, היום התפללתי בדביקות גדול, בלי שום מחשבה זרה, והלכתי מעולם ועד עולם, ואדם הרשע הבליעל, לא עיכב לי מהלוך מעולם עד עולם, והוא עבור כי הרשע הבליעל חושב, מה לי לעכב את אלימלך, מלעלות מעולם עד עולם, כי הוא עצמו שלי הוא, ותפלתו גם כן שלי הוא, עבור שכל עשותיו הוא שלא לשמה, מה לי לעכב לו מהלוך בתפלתו, ממדריגה למדריגה, ובשעת אמירתו (זה) ה' בוכה בבכייה גדולה, ואמר: נראה לי מזה [שאני] נאבד משני עולמות וכל ימיו לא עשה שום רצון הבורא ברוך הוא, שאם ה' בורא הקב"ה אבן תחתיו, ה' עושה יותר רצון הבורא ברוך הוא ממנו ("זקן בית" להרה"ק ר"צ מקאמארא זי"ע).

לחזות באור פני מלך

סיפר הרה"ק מצעישנוב זי"ע פ"א נסעו קבוצת חסידים להר"א, הבעל עגלה רצה כבר לנסוע בחזרה, וכנס לביהמ"ד כדי לזהם לשוב עמו, אח"כ בנסעו עמם שלי דרך אמר להם: תדעו שיכול אני לשתות יין שרף, אבל במדה שהרבי שלכם שותה, את זה אינו יכול, כי כשנכנסתי לבית המדרש והיו עומדים ומתפללים, נשמט טליתו של הרבי מראשו על כתפיו, וראיתי את ערפו שהי' אדום כל כך, עד שאני יכול לישבע שלפני כן שתה ליטר של יין שרף (י"ג אורות ח"ב).

כשהלך הר"א גלות הגיע פ"א לאיזה עיר, שמע הר"א שני האיד שני אברכים תלמידי חכמים שלא הכירו את הר"א מדברים ביניהם, ואחד אמר לחבירו ראיתי האברכים הבאים מליזענסק שיש להם צורה אחרת מלאים יראת שמים, אולי הי' ג"כ כדאי לנסוע לליזענסק, ענה לו חבירו גם אני חשבתו כמוך שכדאי לנסוע לליזענסק, "אבער עס פאסט דאך אבער נישט", מה יאמרו הבריות אברכים לומדים נעשו בטלנים ונוסעים לרבי, כשחזר הר"א לביתו לא רצה לאכול, כך עבר יום ויומיים, וצעק הר"א כל הזמן "דער פאסטעך לאזט נישט קומען משיחין" (הרועה אינו מניח לבוא משיח) ולא ידעו מה קרה, עד שנכנס בנו רבי אלעזר ז"ל ושאל את אביו, אבא מה קרה, סיפר לו הר"א, כשהלך בגלות ראה "יונגעלייט וואס וואלטין געקענט זיין לייט", ואינם רוצין לנסוע לליזענסק "זייל עס פאסט נישט", לכן דער פאסטעך לאזט נישט קומען משיחין" (תיבת "פאסט" פירושו מתאים, פירוש שזה אינו מתאים, ותיבת "פאסטעך" פירושו רועה) (אוצר ישראל).

הר"א השתוקק מאד שהרה"ק בעל ישמח משה יבא אליו לשמוע לקח מפיו ולקרבו לדרכי החסידות, פ"א בתוך אחד השיחים אמר הר"א, דעו כי יש לו נשמה גדולה ויקרה מאד, ומאוד אוותה נפשה לראותו פנים אל פנים, אך מה אעשה כי הוא לא רוצה לבא אלי, ואני לא אוכל לנסוע אליו

ועלכער הארט זיי זענען אריין געגאנגען ווייס איך נישט, אבער זיי זענען שוין דארט, נישט בחנם זאגט מען פוילישע האבן נישט קיין דרך ארץ, זיי האבן נישט געקענט ווארטן ביו מען וועט אויפשפארן די טיהרן, וסיים המהר"ם א"ש, אז דער ר' מלך איז יא אזוי גרויס אז הננו מוכרח לציית את דבריו.

במקום גדולתו שם ענותותו

גדל ענותותו ה' עד למאוד, וז"ל של הרה"ק בעל באר משה מקאזניץ זי"ע בספרו אבות ישראל פרק ד' משנה יט וז"ל: כשהייתי אצל כבוד מ"ז מו"ה אלימלך שמעתי שהי' אומר שהוא גרוע יותר מכל אדם, ושאלתי אותו כי בודאי הוא אומר זה בלב שלום, והאיך יוכל להיות זה, והשיב לי למשל מי שמדקיר בדבר עב אינו יכול להזיק כ"כ, ואם דוקר בדבר דק אזי הדקירה הוא ביותר והולך למרחוק, כך הוא מי שעושה עבירות חמורות חלילה אינו מזיק לו כ"כ כמו שמזיק להצדיק העבירה הקלה ביותר, עכ"ל.

מתנגד אחד שאל להרה"ק בעל התניא זי"ע: מי הוא המחבר של הספר נועם אלימלך המונח אצלי על גבי הריצפה מתחת להספסל, והשיב לו הבעל התניא: רק דבר אחד אגיד לך אודות המחבר, דע כי אפילו אם היית מניח אותו בעצמו תחת הספסל, גם כן לא הי' אומר כלום, (היינו מחמת ענותותו וסבלנותו), (י"ג אורות ח"ב),

הרה"ק מקאמארא מביא בספרו נתיב מצותיך וז"ל: פעם אחד הכה אחד על לחי רבינו אלימלך, ואמר [הר"א]: רבונו של עולם אני מוחל בלב שלם ובלב שמת, ולא יענש שום אדם בסבתי,

פ"א במוצאי יום הכיפורים בעת תפלת ערבית כשרבינו אמר סלח לנו אבינו כי חטאנו, הי' קשה לו על מה מבקשים סליחה, והלא זה עכשו בתפילת נעילה בוודאי נמחל הכל, ומתי הי' פנאי לחטוא מחדש, עמד והתבונן בדבר, ועלה בחשבונו שמגעילה עד תפילת ערבית כבר עבר על ארבע מאות עבירות (י"ג אורות ח"ב),

שמעתי בשם רבינו מרן רבי אלימלך ולה"ה, שפעם אחת אמר לתלמידיו הקודשים: ידעתם למה נוסעים לאלימלך כמה אלפים ישראל, להושיע אותם מכל צרתם, לפי שאמרו רז"ל (קידושין מ): עשה מצוה אחת או מכריע את כל העולם לכף זכות, ואם עושה עבירה אחת, או מכריע את כל העולם לכף חוב, וזה הטעם שנוסעים אצלי כמה אלפים ישראל עבור ישועתם, לפי שאלימלך עשה כמה עבירות, והכריע את כל העולם לכף חוב, עבור זה חסר להם, לזה מוזנות ולזה בנים, ולזה חיים ולזה רפואה, כי אם הייתי עושה רק מצות השי"ת בלי שום עבירות, או הכרעתי לכל ישראל לכף זכות, ולא הי' חסר להם שום דבר, אבל עתה על ידי עבירות שעשיתי, הי' הכרעה לישראל לכף חוב, לזה חסר להם כל בקשתם הנ"ל, לזה באים אצלי אלו ישראל שחסר להם, ואומרים: אלימלך התפלל להשי"ת שיהיה אצלנו ישועות אלו, כי אתה מחויב בדבר לעשות תשובה, כי אם היית צדיק גמור, לא הי' חסר לנו שום

(הגה"ק בעל ישמח משה).

פ"א שלח להגיד לו שאם הוא יבוא אלי אוכל לעשות לו טובה עד סוף כל הדורות (תהלה למשה), חסידי לזעזע נסו כמה פעמים להשפיע על היש"מ שיסע לקבל פניו, אבל לא עלתה בידם, שהלא הישמח משה הי' אז עוד רחוק מדרך הבעשטה"ק ז"ע ותלמידיו, ולא רצה לשנות את דרכו המקובלת לו מאבותיו, ובפרט לבטל תורתו בכדי לקבל פני צדיק מכת חסידים, ויהי היום שמעו חסידי לזעזע שהר"א נוסע לכפר הסמוך לשינאווא לברית מילה, אז הפצירו בו שיואל להפגש בהר"א, והסכים עמהם וישם לדרך פעמיו, אבל בדרך פגע בו תלמיד חכם אחד, ודיבר על לבו שיחזור מנסיעתו, בטוענו כי לא כבוד התורה הוא שגאון מפורסם בדור יסע להרבי של החסידים ועוד טענות כאלו, עד אשר חזר מנסיעתו, ובזמן לא הרבה נסתלק הר"א ושוב לא ראה אותו היש"מ, ואמר רביה"ק ז"ע שמקובל בידו שהי' זה הבעל דבר שהתלבש בלבוש הת"ח ההוא (הגה"ק בעל ישמח משה).

בסוף ימיו אמר היש"מ שעל ג' דברים הוא מתחרט, ואחד מהם על שלא זכה לקבל פני הר"א, לפני הסתלקותו אמר שעדיין יש להר"א הקפדה עליו, והראי' שלא נתגלה לו בהק"ץ רק פעם אחת בשעת ההקפות, ושאר צדיקים היו מתגלים אליו הרבה פעמים בהק"ץ (תהלה למשה).

אשכנתי דרבי

סמוך ליום פטירתו אמר לתלמידו הר"ק בעל מאור ושמש ז"ע "תכין עצמך וחזקת והיית לאיש", באחד הלילות העיר אותו הר"א וחזר והזהיר את תלמידו שיכין את עצמו בהכנה דרבה, באמצע הלילה אמר הר"א לתלמידו שיבא עמו על הבית החיים, ושיקח עמו מקל, וכל מה שיראה יעשה בהמקל סימן על הארץ במקום ההוא, כשהגיע חצות הלילה נפתחה דלת בשמים כנגדם, ונתגלה עמודא דנהורא, ומסביב העמודא דנהורא ניתזו נפתזו ניצוצות ואורות, הר"ק בעל מאור ושמש לא הי' יכול להסתכל באור הגדול, שהאיר מקצה העולם עד קצה העולם, ועשה סימנים על הארץ במקום ההוא במקל, לאחר שנסגרה ארובות השמים, אמר הר"א לתלמידו: כעת אנו יודעים מה הוא הבעשטה"ק, והוסיף ואמר כי זה כבר שנים שהוא מבקש לראות את הבעשטה"ק בעולם הזה, ונדרח בקשתו, אולם הובטח לו שקודם פטירתו יראה, ועתה נתקיימה ההבטחה, האש הגדולה הוא נשמת הבעשטה"ק, ואילו ניצוצות האור התפשט בכל העולם מכח התורה והחסידות שהם יסודות התורה, ואח"כ אמר שבהמקום שנתגלה העמודא דנהורא יהי' מקום הקבר שלו, ובהמקום שניתזו הניצוצות אש יהי' האהל מסביב.

ביום כ"א אדר שנת תקמ"ז עלה ונסתלק למרום, ונוהגים לעשות את היא"צ באדר ראשון ובאדר שני, מכיון שנסתלק בשנת תקמ"ז שהיתה שנת פשוטה, וכן נהוג אצל מי שנפ' בשנה פשוטה לעשות היא"צ פעמיים.

אחד הסתלקותו העלה הר"ק המגיד מקאזניץ ז"ע בת

צחוק על שפתיו, וסיפר שבשעה שהופיע הר"א לפני הבי"ד של מעלה ושאלו לו על מעשיו, התוודה ואמר: לא התפללתי ולא למדתי, אמרו הבית דין: אם כן ילך לגיהנום, אבל למעשה כמובן הוליכוהו לגן עדן, וכשהגיע לשם סיפק כף על כף ואמר: יש לנו בורא טוב כזה, אם הגיהנום טוב כל כך, כל שכן ועל אחת כמה וכמה מה מאד טוב ויפה הגן עדן, כי חשב שנמצא באמת בגיהנום.

ומתאמרא בשם הר"ק מרוזין ז"ע הסיפור הנ"ל בשינוי קצת, ששאלו את הר"א בעולם עליון אם למד, וענה שלא למד כמו שצריך, אמרו לו שאם כן ילך לגיהנום, והוליכו אותו לגן עדן, ומרוב בושה עמד בהכנעת ראש, וסיים הר"ק מרוזין ז"ע: דער גרויסער רבי ר' אלימלך שטייט נאך ביז היינט מיטן אראפגינגענעם קאפ פאר בושה.

פ"א ביום היארצייט של הר"א, שאל הר"ק מצאנו ז"ע להרה"צ רבי אלעזר מליזענסק וצ"ל (בן הר"ק ר' נפתלי בן הר"ק רבי אלעזר בן הרבי אלימלך ז"ע) אם שתו יין שרף לתיקון, והשיב הן, שאל עוד האם איחלו שתהי' להנשמה עליה, והשיב בשלילה, (כי חשבו שאין הר"ק צריך לזה) צוה הר"ק מצאנו ז"ע להביא עוד הפעם תיקון ולאחל שתהי' להנשמה עלי, (היינו שאפי' לנשמה גדולה כמו הר"א גם כן שייך עלייה, שההיכלות הם אין סוף).

ציון המצויינות

מקום קבורתו נתהווה לתל תלפיות, רבים פוקדים את ציונו הק' בכל השנה ובפרט ביומא דהילולא קדישא באים אלפים מכל קצוי תבל להפקד בדבר ישועה ורחמים, הר"ק הרבי ר' מענדלע מרימינוב ז"ע אמר כי סגולה להתעוררות התשובה להיות על ציון הרבי ר' אלימלך ז"ע ביום היא"צ שלו, גם הר"ק ר' מאיר מפרמישלאן ז"ע אמר שסגולה ליראת שמים ליסע על ציון של הר"א.

ועיין בעטרת צבי שכתב וז"ל: מקובל בידי תלמידי חכמים ויראי שמים שהרבי ר' אלימלך ז"ע קודם פטירתו הבטיח, כי כל מי שיהיה על קברו וישעו כמו בחיים חיותו, ולא ימות בלא תשובה, ובאמת אין ספורות למו, להעולם הנוסעים בכל שנה ושנה על קברו.

הר"ק בעל תפארת שלמה ז"ע הי' מרבה לנסוע לליזענסק, ומחמת שהי' כהן לא הלך עד הציון אלא עד המקום הקרוב ביותר האפשרי, ובחודש אלול התעכב שם משך שבועות אחדים רצופים, גם השתדל בתיקון וחיוק האהל, פעם אחת בנסעו לליזענסק עבר דרך העיר קראקא, ואמר שהמתנגדים מעיר קראקא, בוודאי יתמוה למה אינו הולך על קברם של הצדיקים השוכנים בקראקא, אלא - אמר - שצדיק אחד הסתלקותו אין לו שייכות לעוה"ו, חוץ הרבי ר' אלימלך שייזכר עצמו שגם אחד הסתלקותו יהי' בתוכנו.

גם הר"ק מציע שנוב ז"ע אמר בסגנון זה, שאין מה לנסוע לקברי צדיקים, כי נשמת הצדיקים אינם יורדים לעלמא הדין במשך כל השנה חוץ ביומא דהילולא שלהם, מה שאין כן

בזכות שניהם, הוא ואחיו, וכן הוא שהוטב מצבו, ואז נסע לליזענסק, כי רצה להיקבר סמוך להר"א, ושם נפטר ומנוחתו כבוד באהל הר"א, באוהל החיצון.

סיפר הרה"ח ר' דודל ריישער ז"ל, שפ"א הי' הרה"ח ר' הערש יעקב ריישער ז"ל בשניאואו, והרה"ק בעל הדברי יחזקאל ז"ע אמר אליו ר' הערש יעקב הלא אתם יכולים לספר מעשה לאמתו, מה זה שאומרים על הפירושים מהספר נועם אלימלך, אמר ר' הערש יעקב, כי רבי יצחק אייזיק מקאלוב ז"ע רצה לעשות פירוש על ספר נועם אלימלך, כמו מסכת בבא קמא, בבא מציעא, בבא בתרא, ואמרו לו מן השמים כמספר המלאכים שנבראו מהתורה ומצוות על רבינו רבי אלימלך ז"ע כל כך פירושים יש על הספר נועם אלימלך (ובשיח זקנים ח"ב הוסיף שכבר הי' לו פירוש והודיעו לו מן השמים שאין רשאים לגלות כל כך, שרף את החיבור).

הרה"ק ר' ישעי' מפשעדיבארו ז"ע אמר: שיכול לעשות על שורה אחד מספר נועם אלימלך פירוש מכמה דפים.

פ"א בא אצל הרה"ק הר"ר מענדל'ע מרימאנוב ז"ע אדם גדול אחד, והרר"מ הושיבו על ידו, בין הדברים אמר הגדול להרר"מ שעושה פירוש על הספר נועם אלימלך, וכבר כתב על פרשת בראשית לבדו והפירוש גדול כל כך יותר מכל הספר נועם אלימלך, אמר לו הרר"מ האיך יכולים לעשות חיבורים על נועם אלימלך, "דער גרויסער רבי ר' אלימלך, מלאכים ושרפים פלאגן זיך צו פארשטיין די כוונה פון אשטיקל נועם אלימלך, קאנט איר גיין מאכן א חיבור אויפן נועם אלימלך", ולא הסכים להדפיסו – החתם סופר ז"ע כשראה את הספר נועם אלימלך (ואז עדיין לא הי' מפורסם כ"כ), אמר: אקעגן אים זענען מיר האלץ האקערס.

מקובל בין החסידים שסגולה לכל חולה שלא יהי' ח"ו, לשים מראשותיו של החולה מלמעלה הספר הקדוש "נועם אלימלך". גם מקובל הסגולה למקשה לילד שתושע מהרה, להחזיק הספר "נועם אלימלך" דפוס ראשון, כמובא בספר דרך צדיקים שאשת הגאון בעל "שם שמואל" מסאכטשוב היתה מקשה לילד, חמיה הגאון בעל "אבני נזר" מסאכטשוב ז"ע ז"ע חיפש ספר "נועם אלימלך" שיהי' מוכרך בעצמו בלי שום ספר אחר, עד שמצא לשאול את הספר מוכרך בעצמו, כי הוא סגולה למהר לידתה, [הנראה מזה כי לא דווקא דפוס ראשון הוא סגולה, כי בכלל הספה"ק נועם אלימלך" הוא סגולה, וכמובן שדפוס ראשון עאכ"ו].

ולסיום דאוי להעתיק מנהגו של רביה"ק ז"ע אם אמנם לא הי' לו שיעור קבוע בספר מיוחד מספרי תלמידי בעשטה"ק ז"ע, רק למד בכל ספרין של צדיקים פעם בזה ופעם בזה, יוצא מהכלל הי' הספה"ק "נועם אלימלך", אשר הי' לו שיעור קבוע בכל מוצאי שב"ק בספר תנא דבי אליהו ובספר הקדוש נועם אלימלך מפרשת השבוע הבא, ושיעורין אלו היו אצלו כחוק ולא יעבור.

זכותו הגדול יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

- אדות שאר פעולותיו הקדושות והשגבות נאריך א"ה באדר ב' -

לצינים של הרר"א והגה"ק מצאנו ז"ע טוב לנסוע גם במשך השנה, כי פעלו שיהי' להם שייכות עם עולם הזה בכל זמן ועידן. אמו של הרה"ק ר' מאיר יחיאל ממאגליניצא ז"ע, היתה נכדת הרר"א ז"ע, פ"א רצתה לנסוע לליזענסק על הציון של הרר"א ונסעה דרך עיר קראקא, ובקראקא התאכסנה בביתו של הרה"ק המאור ושמש ז"ע, כששמע המאור ושמש מטרת נסיעתה דיבר על לבה מה לאשה לנסוע על ציון, אח"כ בלילה נתגלה הרר"א להמאור ושמש, ושאל אותו למה דיבר על לבה שלא תסע על הציון, תאמר לה שתסע "און זאל פועלן אלעס גוט'ס".

פעם אחת בל"ג בעומר כשישב מרן הגאון בעל "אבני נזר" ז"ע בסעודה לכבוד הילולא דרשב"י, בעת שולחנו הטהור, אמר הגם שיש צדיקים שזכו להוביל גופם מכאן לארץ ישראל, אבל גופו הטהור של הרבי ר' אלימלך עדיין הוא פה בחו"ל, ואמר עוד מי שידע סוד שמחת הילולא דרשב"י יותר משאר תנאים, יודע גם הטעם, מדוע דוקא גופו של הרב אלימלך ז"ע נשאר בחו"ל.

תורתו מגן לנו

לא כתב בעצמו חידושי תורתו, אלא בנו הרה"ק ר' אלעזר בנו הי' כותב הדברי תורה שאמר במשך השב"ק, וביום ראשון הניח הכתבים של הד"ת על השלחן לפני אביו, כשראה את הכתבים שאל את בנו: לייזשע, מי אמר ד"ת אלו, אמר ר' אלעזר הלא אתה אמרת הד"ת אתמול בשב"ק, אמר הר"א "איך האב געמיינט אז מלאכים ושרפים האבן דאס געזאגט".

הרה"ק ר' אלעזר לא הי' לו מעות להדפיס כל הספר נועם אלימלך, לכן הדפיס קודם הליקוטי שושנה עם אותיות דרבי עקיבא, ואמר ר' אלעזר למה הדפיסם יחד עם האותיות דר"ע, כי אביו הרר"א הי' לו מסירות נפש עבור השי"ת כמו התנא רבי עקיבא ע"ה, ואח"כ כשהי' לו מעות הדפיס הספר נועם אלימלך.

וכידוע כתב רבי אלעזר בראש הספר ההתנצלות בן המחבר, וכמה מדפיסים השמיטו מהספר נוע"א ההתנצלות הנ"ל, וזוהי זאת מאד להרה"ק בעל "תפארת שלמה" ז"ע, ואמר התפ"ש שזה ההתנצלות חשוב אצלו כחצי ספר נועם אלימלך, כי כתוב שם שאביו הק' הרר"א מסר נפשו על בני ישראל הקדושים לבטל מהם גזירות רעות בתפלתו הנאמנה במסירות נפשו.

ידוע שדפוס הראשון (שנדפס בשנת תקמ"ח בלעמבערג ע"י בניו הק' רבי אלעזר ורבי אלעזר ליפא) של הספה"ק נועם אלימלך חשוב מאד, כי התעסקו בהדפסתו רק בני הרר"א ועוד יהודים צדיקים.

הרה"ק ר' נתן אחיו של הרר"א, לא נמנה בין החסידים, פ"א נפל על ערש דוי"ל"ע וכמעט שהי' כגוסס, ופתאום הוטב לו עד שנתרפא לגמרי, וסיפר שבבית דין של מעלה דנו אותו למיתו, ובא אחיו הר"ר זושא, והספר נועם אלימלך תחת זרועו, ורמו בידו להבי"ד של מעלה שיעזבוהו לנפשו (היינו

דבר בעתו

לקט אמרי קודש מפי צדיקו וקדושי עליון,
בגודל קדושת הימים הבעל"ט וסגולתו

בגודל מעלת אמירת תהלים

(ט)

- במשנת הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע -

חנני יו"ט ליפא שווארץ ז"ל, עקב שף דם במוח ר"ל, יומיים שכב ל"ע כאבן דומם נטול הכרה, כל טיפולי הרופאים להשיבו להכרתו עלו בתוהו, והנה להפתעת כולם כעבור יומיים התעורר, ובתוך ימים אחדים החלים וחזר לאיתנו, באחד הימים סיפר מעשה פלא כי בהיותו נטול הכרה ראה בחלומו כי הנה כבר עומד לפני בי"ד של מעלה, לפתע ראה היכלו של רבו הק' האדמו"ר מסאטמאר זצ"ל, הוא נכנס לשם, וכשראהו רבו שאלו: משה, מה אתה עושה כאן, ענה לו: אנא, יתפלל הרבי ומליץ טוב עבורי לפני בי"ד של מעלה שארפא כי מצבי אנוש, אך רבו זצ"ל ענהו, כי אינו יכול לעזור לו, אלא יפנה להיכל הסמוך שם נמצא הרה"ק בעל נועם אלימלך זי"ע ותאמר לו שאני שלחתיך ובידו להושיעך, ואכן מיד נכנס להיכל הסמוך, ושם מצא זקן אחד יושב בישיבה והוא רבינו הק' רבי אלימלך מליזענסק זי"ע, ושטח לפניו בקשתו ובכה לפניו, ענה לו הרה"ק בעל נועם אלימלך זי"ע כי רפואתו קרובה לבוא, בתנאי שאחרי שובך לאיתנך תקבל על עצמך לומר בכל יום אחד תפילת שחרית ששה מזמורי תהלים אלו: ו, כ, כא, לה, קיט, קמה, ואכן התעורר מחלומו ומצבו החל להשתפר ובתוך ימים אחדים החלים וחזר לאיתנו להפתעת כל הרופאים וחי עוד כשבע שנים, וזכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן, עכ"ל.

✽ ✽ ✽

אגב, יש לציין הוספה על עובדא זו מאת הרב החסיד המפ"ר רבי חנני יו"ט ליפא שווארץ ז"ל שאחיו ר' משה סיפר שהרה"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע שאלו מקודם: "רו קענסט מיין ספר נועם אלימלך", והשיב לו ר' משה: "זויו אזוי קען איך זאגן אז איך קען אזא הייליג ספר", נענה הרה"ק ואמר: כוונתי הוא אם הנך רגיל ללמוד בספרי הנ"ל, והשיב ר' משה: שאכן יש לו שיעור קבוע ללמוד ספר הק' נועם אלימלך, וכששמע הרה"ק הרבי ר' אלימלך זי"ע זאת אמר לו: אם כדברך בוודאי כי רפואתך קרובה היא, רק זאת עשה ותחיה שאחרי שובך לאיתנך תקבל על עצמך לומר בכל יום אחד תפילת שחרית ששה מזמורי תהלים אלו: ו, כ, כא, לה, קיט, קמה, וכאשר התעורר השתפר מצבו והיה כאחד האדם להפתעת כל הרופאים וחי עוד כשבע שנים.

שירו לה' שיר חדש תהילתו בקהל חסידים, יש להשיב כהלכה לאותן שאינן יודעין האיד נענה אדם בתפילה בהתפללו על חולה והוא נתרפא הרי הוא כמו השתנות חלילה אצל הבורא הפשוט האמיתי, אך הענין הוא באמת מפי עליון לא תצא הרעות רק האדם הוא מקושר בכל העולמות ומחמת חטא הוא נפסק מהקשר עליון ונופל בענין חולי רע ר"ל ואחר שבא הצדיק ומתפלל הוא מקשר את האדם הזה בשרשו בכתחילה ולכן נקראת תפילה כי תפילה הוא מלשון התקשרות כמו נפתולי וכו', ונמצא ממילא מתרפא ולפעמים אין מועילו תפילה חלילה כי יש עליו קטרוג חלילה ואז צריך לקשרו בעולם הגדול הנקרא תהלה כי תהלה הוא מלשון ואחריו תהל אור כו', כי שם הוא רק אור גדול ואין כח בדין לקטרג שם והוא רחמים גמורים ושם נמתק הכל, ולכך נקראים שירי דוד מלכנו "תהלים" שיכולים לפעול על ידם הכל ואין שטן ואין פגע רע, וזהו שירו לה' כו' תהלתו בקהל חסידים פי' ענין התהלים הוא ביד החסידים המתחסדים עם קונם. (ליקוטי שושנה)

✽ ✽ ✽

קבלה מן רבינו אלימלך זצ"ל כל האומר שלש פעמים כל התהלים ביום אחד הוא חשוב יותר מתענית משבת לשבת, בשם תלמידו מוהרמ"מ מרימינוב זצ"ל כי האמרו שלש פעמים ביום אחד הוא חשוב כחרב וחנית נגד היצר הרע. (רחמי האב)

✽ ✽ ✽

בתהלים ילקוט נועם אלימלך כתוב בזה הלשון: "נתבקשתי ממרן הגאב"ד דעיה"ק ירושלים ת"ו בעל מנחת יצחק שליט"א [וצ"ל] עיי הגאון בנשיק רבי משה האלבערשטאם שליט"א מו"צ בב"ד העדה החרדית בירושלים, לפרסם בשמו עובדא דלהלן, הנוגע להרה"ק האלוקי רבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע בענין אמירת תהלים, וגופא דעובדא הכי הוה, כשנתיים לאחר הסתלקות כ"ק הגה"ק האדמו"ר מהר"י ט"ב מסאטמאר בעל "יואל משה" זצ"ל נפל למשכב תלמידו הנאמן והמובהק שהיה קשור אליו בלוי"ט הרה"ח הישיש מו"ר ר' משה ש"ב שווארץ ז"ל וא"ה, אחיו הגדול של הגה"ח ר'

פורים קטן

בשנה זו – שנה מעוברת קבעו חז"ל לקיים שני פעמים חודש אדר, ובחודש אדר הראשון קבעו את יום י"ד וט"ו בו ל"פורים קטן". ביום זה יש שנהגו בו יו"ט במקצת, ורבו המנהגים והחילוקי דיעות על יום זה, על דא ועל עוד במאמר שלפנינו.

השי"ת הפר עצתו במה שפעל ועשה שנפל לו הפור על חודש אדר שני, שאין בו מזל ואין שולט בו כישוף וג"כ נזכר למעלה בגבהי מרומים שאין מזל לישראל כי הם למעלה מן המזלות וכו' ובזה תמצא טוב טעם למה שקבעו קריאת המגילה באדר שני דווקא.

נס פורים בחודש אדר א'

לעומתם, כתב החתם סופר (שו"ת או"ח סי' קס"ג) לפרש דברי הירושלמי ע"ד אגדה: ובדרוש אגדה אמרתי דשנת הנס היה ראויה להתעבר עם חשבון ונתכוון המן לגזור שמד בחודש אדר הראשון כדכתיב בחודש שנים עשר ולא ב"ג כדי שלא יגין זכות משרע"ה שחדשו של מרע"ה הוא בשני כמש"כ מהריעב"ץ בסידור שלו ע"ש שהסתפקו במן שבכליהם מיום ז' אדר עד הקרבת עומר ע"ש ומ"מ המן שמח שמחה גדולה שעכ"פ שם אדר הורע מזליהו של ישראל אבל עכ"פ לא רצה לעשותו בחדשו ממש שלא יגון זכותו א"צ משום שהיה המילואים בכ"ג אדר הסמוך לניסן שבאחד בניסן הוקם המשכן ובאדר שלפניו היה מילואים והיה ירא שיהיה זכות לישראל בו וכשגזרו מרדכי ואסתר לא עברו אותו השנה כדי שיארע חודש המלחמה בחודשו של מרע"ה וע"כ הוצרכו לעבר שנה האחרת ועשו ימי שמחה בשני ואסרו הספד בראשון כי שניהם גורמים אמנם העיקר בשני משום מסמך גאולה לגאולה וק"ל.

עוד כותב החת"ס בהמשך דבריו: שוב מצאתי בירושלמי פ"ק דמגילה אמתני' דאין בין אדר ראשון וכו'.

מנהגיו של מרן רביה"ק זי"ע בפורים קטן ובאדר ראשון

בשנה מעוברת נהג רבינו ביום י"ד לחודש אדר ראשון פורים קטן לערוך סעודה [דגים ובשר וכו'] בחדרו ולפני ברכת המזון נכנסו ב' אנשים להצטרף לזימון וזמרו שושנת יעקב.

(ימי הפורים, דברי יואל)

החל ממוצ"ש שקלים - ובשנה מעוברת - ממוצ"ש מברכין אדר א', עד מוצ"ש מברכין חודש ניסן היו מנגנים זמר "שושנת יעקב" אחרי המבדיל.

(זמירות דברי יואל)

לקיים את ימי הפורים

שנינו במס' מגילה (דף ו' ע"ב): אין בין אדר הראשון לאדר השני אלא קריאת המגילה ומתנות לאביונים, ותני גגמ': אמר רבי חייא בר אבין אמר ר"י הלכתא כרשב"ג שאמר משום רבי יוסי אמר רבי יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו בכל שנה ושנה רבי אליעזר ברבי יוסי סבר בכל שנה ושנה מה כל שנה ושנה אדר הסמוך לשבט אף כאן אדר הסמוך לשבט, ורשב"ג סבר בכל שנה ושנה מה כל שנה ושנה אדר הסמוך לניסן אף כאן אדר הסמוך לניסן בשלמא רבי אליעזר ברבי יוסי מסתבר טעמא דאין מעבירין על המצוות אלא רשב"ג מ"ט אמר רבי טבי טעמא דרשב"ג מסמך גאולה לגאולה עדיף, רבי אלעזר אמר טעמא דרשב"ג מהכא דכתיב לקיים את אגרת הפורים הזאת השנית ואיצטרך למיכתב השנית ואיצטרך למיכתב בכל שנה ושנה דאי מבכל שנה ושנה הוה אמינא כי קושין קמ"ל השנית ואי אשמועינן השנית ה"א בתחילה בראשון ובשני קמ"ל בכל שנה ושנה.

נס פורים באיזה אדר אירע

נחלקו רבותינו אודות השנה שנעשה בה נס פורים, האם היתה שנה מעוברת או שנה פשוטה, ואם מעוברת היתה באיזה חודש נעשה בו הנס, באדר ראשון או באדר שני, ויסוד מחלוקתם הוא בדברי הירושלמי (מגילה פ"א ה"ה): אותה שנה מעוברת היתה, מה טעם, מיום ליום ומחודש לחודש שנים עשר הוא חודש אדר. וכתב בעל קרבן העדה לפרש דברי הירושלמי: כיון שכבר כתוב לחודש שנים עשר הרי התיבות הוא חודש אדר מיותרות, אלא הכי קאמר, לחודש שנים עשר שבכל שנה אבל עתה בשנה מעוברת הוא חודש שלשה עשר.

גם בספר בני יששכר (מאמרי חודש אדר, מאמר א' אות י"א) כותב שהנס היה באדר ב', וכ"ד: היות שהכשפים נעשים ע"פ סדרי המזלות בשעה פלונית, ביום פלוני ובמעשים משונים, והחודש הזה אין לו מזל כיון שהוא נוסף על ה"ב, ולשמע אוזן שמעתי שגזירת המן היה על חודש אדר שני וכן נמצא בספרי קדמונים, ונראה לי בזה דהנה המן הרשע היה מכשף גדול וכו', והנה

פוסק להלכה גם הטור באו"ח (סי' תרצ"ז) בשם הגהות מימונית.

כן כותב מהר"ם מרוטנבורג בתשובותיו (תרמ"ג) כי הא דאמרינן בגמרא לענין הספד ותענית זה זה שוין, היינו דווקא קודם שבטלה מגילת תענית אבל בזמן הזה כיון שבטלה מגילת תענית והוותרו כל הימים שהיו אסורין בהספד ובתענית בר מחנוכה ופורים אין אסורים בהספד ותענית אלא בחנוכה ופורים, דמפרסמא מילתא דניסא, אבל בי"ד באדר הראשון בזמן דלית ביה פירסום ניסא ולא מקרא מגילה, לא עדיף משאר מגילת תענית ומותר בהספד ותענית.

דכתב שם בפשיטות דשנה מעוברת היתה מהאי ראייה דכתיב בחודש שנים עשר פי' מכלל דאיכא שלשה עשר ודברי הירושלמי כפשוטו צע"ג א"כ נעשה הנס באדר הראשון ובהא כו"ע מודה דיש לעשות באדר ראשון ומ"ט קבעוהו אנשי כה"ג באדר השני ואי משום מסמך גאולה לגאולה אטו מי שנעשה לו נס בשבט יעשה לו יו"ט סמוך לניסן משום מסמך גאולה לגאולה אתמהא אע"כ כנ"ל דהירושלמי לא אמר אלא באותה שעה שהפיל פור לחודש שנים עשר אז היתה שנה מעוברת פי' שהיה מובן שראויה להתעבר וזה ידעינן מדכתיב מחודש לחודש שנים עשר, אך מדכתיב השנית דמבואר מזה שתקינן

למשוי פורים בשני ש"מ שנמלכו ב"ד ולא עברוה להאי שתא ונעשה נס בסתם אדר קבעוהו בשני משום מסמך גאולה לגאולה וכנ"ל, עכ"ד החתם סופר.

היו"ט באדר ראשון הוא זכר לקבלת התורה

אמרינן בגמ' משתה ושמחה קיבלו עליהו, יו"ט לא קיבלו עליהו, דמדרכי ואסתר רצו לעשות גם זכר לקבלת התורה ברצון שהיתה בימים ההם, כי המשתה והשמחה היא זכר להצלה ממות לחיים ורצו שיהיה היו"ט זכר לקבלת התורה, והם לא רצו לקבל עליהם יו"ט, כי אז לא יהיה היכר למשתה ושמחה, לכן בשנה מעוברת שיש שתי אדר אז אפשר לעשות זכר לשניהם, לכן עושין יו"ט גם באדר ראשון זכר ליו"ט שרצו לעשות משום קבלת התורה, ובהא לא שייך מסמך גאולה לגאולה, דסמיכת גאולה לגאולה לא שייך אלא לענין הצלת נפשות ממות לחיים, אבל לענין יו"ט זכר לקבלת התורה שפיר אמרינן אין מעבירין על המצוות וזריזין מקדימין.

(שו"ת חתן סופר סי' ע"ז)

פורים קטן מדאורייתא

בענין זה ידוע הוא דבריו של מרן החתם סופר שכתב בתשובותיו (או"ח סי' ר"ח) לגבי עשיית זכר לנס פורים באדר הראשון וז"ל: דאפי' חנוכה ופורים שהוא מדרבנן היינו איכות וכמות הזיכרון ההוא כגון קריאת המגילה ומשלוח מנות והדלקת נרות בחנוכה הכל מדרבנן ולכה"פ לאסרו בהספד ותענית, אבל לעשות שום זכר לנס הוא מדאורייתא וכו', ובה נתיישב לי מאי טעמא וסברא לאסור בהספד

ותענית בי"ד וט"ו שבאדר הראשון ממ"נ אם אין עושין אותו פורים ממש מה ענין לאסרו בהספד ותענית, והנה בלא"ה נמי צ"ע מה ראו באמת לקבוע פורים בשני משום מסמך גאולה לגאולה עדיף, הלא זריזין מקדימין למצוות ואין מעבירין על המצוות עדיף מעשות מצוה מן המובחר, ומיהו לזה י"ל דוקא במצוה שכבר מוטל עליו יש לו לזרז ולהקדים ולא להמתין אבל מצוה שאנו מקבלים עלינו תחילה ועדיין לא נתחייבנו בה לא שייך כ"כ זריזין וטוב לקבוע ביום המובחר והיינו מסמך גאולה לגאולה, ואך לפי הנחה שהנחנו שעכ"פ מדאורייתא מחוייבים לעשות שום זכר עכ"פ לאסרו בתענית א"כ מחוייבים לעשות מיד באדר ראשון משום אין מעבירין על המצוות וכו' אך מה שהוספנו אנחנו מגילה ושמחה ומשלוח מנות אנחנו קובעים ביום המובחר בשני למסמך גאולה לגאולה עכ"ד.

יום משתה ושמחה

חילוקי דיעות קיימים גם לגבי משתה ושמחה בי"ד ובט"ו שבאדר ראשון, הטור מביא את דברי רבינו פרץ:

איסור הספד ותענית

גם באדר ראשון שלא נקבע בה יום הפורים, אולם מקצת יו"ט עשו בה, ואסרו חז"ל הספד ותענית ביום זה, כמו ששינונו במס' מגילה (דף ו'): קראו את המגילה באדר הראשון ונתעברה השנה קורין אותה באדר שני, ואין בין אדר ראשון לאדר השני אלא

קריאת המגילה ומתנות לאבינוים ע"כ דברי המשנה, ובברייתא שם מחולקים ביניהם בהלכה זו תנאי דברייתא רבי אליעזר ברבי יוסי ורבן שמעון בן גמליאל, אך כולם שוין בהספד ובתענית שאסורין בזה ובה.

גם הרי"ף פסק להלכה: אין בין י"ד של אדר ראשון לבין י"ד של אדר שני אלא מקרא מגילה ומתנות לאבינוים, הא לענין הספד ותענית זה זה שוין, וכן הלכתא.

וכן פסק הרמב"ם (הל' מגילה וחנוכה פ"ב ה"ב), אך הרמב"ם אינו מחלק בין יום י"ד ליום ט"ו, והא לך לשונו: שני הימים האלו שהן י"ד וט"ו אסורין בהספד ובתענית לכל אדם בכל מקום, בין לבני כרכים שהן עושים ט"ו בלבד, ובין לבני עיירות שהן עושים י"ד בלבד, ושני הימים אסורים בהספד ותענית באדר הראשון ובאדר השני.

אולם הרא"ש בפסקיו (פ"א במס' מגילה) חולק וסובר כי אין איסור הספד ותענית בי"ד ובט"ו באדר ראשון, אלא אם קראו את המגילה ובו ביום עיברו השנה, אבל בשאר שנה מעוברת מותרים ימים אלו בהספד ובתענית, כך

פורים קטן הוא כדי להפיס דעתינו עד פורים הבעל"ט

שמעתי בשם אדמו"ר הגה"ק מוריני חיים מצאנז זללה"ה שסיפר בפורים קטן מעשה מהרב הגה"ק מוריני משה לייב מסאסוב זלה"ה, שהצדיק הנ"ל בערב יו"כ אחר הסעודה הלך לשוק לחפש אולי יזמין לו השי"ת איזה מצוה לעשות גמ"ה, ופגע בעני אחד ושאל אותו אם רוצה לשתות יין שרף, אמר העני הן, והלך עמו לבית הסמוך, וצוה ליתן לו כוס יי"ש, ואחר ששתה, אמר לו הרה"ק הנ"ל: אם רצונך לשתות יי"ש יותר טוב וחרירי, בא עמי אל הפריפינאציע ששם בנמצא יי"ש חזק וחרירי ומוטעם ביותר, אמר העני הן, והלך עמו, ובבואם שמה, צוה הרה"ק הנ"ל ליתן לו כוס יי"ש מן המובחר, ואחר ששתה שאל העני את הרה"ק, מדוע לא הלכתי עמי תיכף בפעם הראשונה להפריפינאציע, והרה"ק השיב לי, רציתי לעשות לך נחת רוח שתסעוד לבך טרם בואך הנה, וסיים הרה"ק מצאנז זללה"ה הגם שנודע מספרים הקדושים שהימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור, ובכל שנה ושנה נתעורר הנס, ובוודאי יעשה לנו השי"ת נסים בפורים הבע"ל, אמנם כדי להפיס דעתנו נתן לנו השי"ת כעת פורים קטן שגם היום נתעורר הנס עכ"ד.

(אמרי יוסף ספינקא)

מסיים: ולא ראיתי נוהגין כן, ובהג"ה של הרמ"א בשו"ע כתב: יש אומרים שחייב להרבות במשתה ושמחה בי"ד שבאדר ראשון, ואין נוהגין כן, מ"מ ירבה קצת בסעודה כדי לצאת ידי המחמירים וטוב לב משתה תמיד.

וכתב החיד"א על דברי הרמ"א: בחכמה יסד חתימה מעין פתיחה שני תמידין כסדרן, בריש הגהותינו פתח הוא "שויתי ה' לנגדי תמיד" וחתם "טוב לב משתה תמיד", ונראה לפי שרצה לסיים בדבר טוב, ודבר בעתו נקט, לישראל מעליא דקרא לצחותא וטוב לב וכו' כאילו אמר טוב לב דהיינו טוב שיעשה בב' האדרים משתה, ואולי כוונת הט"ז הכותב ושפיר מסיים הרמ"א וגם יש רמז כי תיבות "משתה טוב" בגימטריא אדר ראשון.

ומשלוח מנות איש לרעהו

בנוגע למשלוח מנות האם שייך בפורים קטן או לא, כתב הבית יוסף (או"ח תרצ"ז) בשם הר"ן: וקרוב הדבר ג"כ שראוי להרבות בסעודה בי"ד שבאדר ראשון, אבל לענין לשלוח מנות כיון דדמי למתנות לאבינונים דליתנהו אלא בשני, משמע נמי דאף משלוח מנות אינו אלא בשני עכ"ד הב"י.

צריך להרבות בו בסעודה בארבעה עשר אבל בחמשה עשר א"צ להרבות בסעודה.

וכ"כ רבינו פרץ בהגהותיו לתשב"ץ: מיהו כבר נהגו רבותינו לעשות פורים באדר ראשון בי"ד בו, לענין אכילה ושתיה ולעשות סעודה גדולה, ודקדקו רבותינו שבדורות האחרונים כיון שלענין הספד ותענית זה וזה שוין א"כ יש להרבות בסעודה בי"ד של אדר ראשון כמו בי"ד של אדר שני, וכן היה רגיל רבינו יחיאל מפריש להרבות בשמחה ובסעודה בי"ד של אדר ראשון ולהזמין בני אדם עמו, מיהו סעודה גדולה א"צ לעשות, עכת"ד.

מנהגו של הגאון בעל תרומת הדשן זצ"ל בנידון דנן מובא בלקט ישר וז"ל: ונהג לעשות בו תבשיל יתירה וגם אכל תאנים, המהרי"ל גם קבע כן לדינא, וכ"ד: שמצוה לאכול ולשתות ולהרבות משתה בפורים ראשון.

בגודל ענין הסעודה בפורים קטן כותב בספר יוסף אומץ לרבי יוסף יוזפא: פורים קטן ג"כ מצוה להרבות קצת בסעודה, ורחמנא ליבא בעי, שאם כוונתו בסעודה לשם שמים, ולא רק למלא בטנו ותאוות נפשו בוודאי סעודתו רצויה ומקובלת.

כך כותב נכדו בעל נוהג כצאן יוסף שרשם את מנהגי פרנקפורט: פורים קטן היינו י"ד אדר ראשון אין אומרים תחנון וא"א וכ"ש למנצח, ואוכלין ושותין ושמחין בשמחה של מצוה ושוי לכריסך כל איש כמתנת ידו אשר נתן לו.

שיטת החולקים

אמנם יש חולקים וסוברים שאין לעשות משתה ושמחה באדר ראשון כן ס"ל המהר"מ מרוטנבורג, וכן הוא בתוספות: ויש נוהגים לעשות ימי משתה ושמחה בארבעה עשר ובחמשה עשר של אדר הראשון, וריהטא דמתני' נמי משמע כן, מדקאמר אלא מקרא מגילה ומתנות לאבינונים, מכלל דלענין משתה ושמחה זו וזה שוין, ולא נהירא דהא אמרו' בגמ' הא לענין הספד ותענית זה וזה שוין, מכלל דשמחה ומשתה ליכא, ומסיק: וכן הלכה, שא"צ להחמיר לעשות משתה ושמחה באדר ראשון.

הארה גדולה בעולמות העליונים בפורים קטן

אצל הרה"ק ר' מרדכי מנדבורנא זצ"ל באו פעם חסידים בי"ד אדר ראשון, וראו אצלו שיש שם הרבה נרות דולקים, והיה להם חידוש בזה, ואמר להם הרה"ק: מהו החידוש אצלכם כל כך על הנרות, הרי היום הוא פורים קטן, והוא יום גדול ונורא, ויש הארה גדולה בעולמות העליונים.

(אבן ישראל)

הבית יוסף בביאורו על הטור מזכיר את דברי המנהגים, אך מסיק: ועכשיו לא נהגו להרבות בסעודה לא בי"ד ולא בט"ו שבאדר ראשון, ומ"מ נוהגים שלא ליפול על פניהם ושלא לומר מזמור יענך ה' ביום צרה משום דיומי נס והצלה הם.

טוב לב משתה תמיד

כן כותב הרמ"א בדרכי משה לאחר שמביא את המנהגים להרבות במשתה ושמחה בפורים ראשון,

שבאדר ראשון רק ב"ד, אבל הפרמ"ג מביא את דברי הלבוש שהבני דכוונת הב"ד דזהו דוקא לבני העיירות שקורין ב"ד אין להם שמחה בט"ו שבאדר ראשון אבל לא איירי לבני הכרכים אם יש להם שמחה בט"ו שבאדר ראשון, הרי לן דעת הפרמ"ג שאין שום ענין של משתה ושמחה בט"ו שבאדר ראשון אף לבני הכרכים וכמבואר, וכן פסק המשנה ברורה (סק"ד), אמנם בלבוש (הובא באלה רבה ושאר פוסקים) ס"ל דאף בט"ו יש להרבות במשתה ושמחה.

הזדמנות לבני הכרכים

לעשות משתה ושמחה ב"ד

דבר נפלא בענין זה לקיים את יום ט"ו באדר הראשון במשתה ושמחה כותב הגאון האדיר בעל מנחת יצחק זצ"ל גאב"ד פניה"ק בשו"ת מנחת יצחק (חלק י' ס' נ"ח): יש סברא לומר דמש"כ רמ"א אבל לא בט"ו כוונתו על בני עיירות הקורין ב"ד, ואע"פ שבאדר שני עושין משתה ושמחה גם בט"ו מ"מ באדר ראשון לא נהגו רק ב"ד, אבל זה פשוט שלבני הכרכין הקורין בט"ו להם וודאי הוי יו"ט בט"ו שבאדר ראשון, ומסיק: שיש חידוש הנוגע לנו בני

המוקפין בענין פורים קטן דהרי בכל שנה בפורים עצמו בן כרך מוקף חומה הקורא בט"ו אין לו שום יו"ט ב"ד, משא"כ בני העיירות יש להם חיוב להרבות קצת במשתה ושמחה גם בט"ו שושן פורים, ובפורים קטן שבאדר ראשון בשנה מעוברת לכו"ע ב"ד יש שמחה ויו"ט שאז הוא עיקר פורים קטן אפ"ל לבני הכרכין, וא"כ ישנה הזדמנות לעשות משתה ושמחה גם ביום י"ד

וע"ז חידש הרה"ק בעל הכתב סופר ז"ע בספרו עה"ת (פר' תצוה, ד"ה הרמ"א) אחר שהביא את דברי הר"ן מסיק לבסוף: לולי דברי הר"ן היה נראה לי לומר ע"פ מה שמסבירים שמשלוח מנות שייך לסעודה, כרעים האוהבים בעת שמחתם היושבים ואוכלים ומשלחים זה לזה מתוך הסעודה, כן הדבר הזה וכן מובא בשו"ע (סימן תרצ"ה) דמי שאינו סועד לעצמו אינו מחוייב לשלוח מנות, היינו טעמא כי העיקר ניתן ע"פ הטעם הנזכר ושייך למשתה ושמחה, ומעתה א"ש דתוס' לא חקר רק על משתה ושמחה וממילא הא דשילוח מנות בהא תליא, חייב במשתה חייב לשלוח מנות.

לעשות את שני הימים האלה

נחלקו הפוסקים אם פורים קטן יש לנהוג רק ב"ד או גם בט"ו, וכן האם הדין שוה לבני הכרכים ולמוקפים חומה, כמובא לעיל דברי הטור בשם רבינו פרץ שכותב: אבל בחמשה עשר כתב שא"צ להרבות בו בסעודה.

כן נמי משמע ממה שכתב רמ"א (או"ח תרצ"ז) ב"ד שבאדר ראשון משמע דכוונתו לאפוקי ט"ו שבאדר ראשון, וכ"כ הבאר היטב לדקדק מהרמ"א אבל לא בט"ו, ומקורו מהבית יוסף, שכ' בשם הגהות מיימונית בשם סמ"ק שהעולם לא נהגו לעשות משתה ושמחה כ"א ב"ד שבאדר ראשון אע"פ שבאדר שני נהגו גם בט"ו שמחה ומשתה וטעמא משום דאמרו תלמודא (מגילה ו' ע"ב) אין בין י"ד שבאדר ראשון וכו' ולא הזכיר ט"ו ושמא נקט אותו שהוא עיקר, עכ"ל הב"י.

הפרמ"ג הוכיח מלשון ההג"מ שהובא בב"י הנ"ל, דאף לבני הכרכים העושים פורים בט"ו שבאדר שני מ"מ אין להם שום יו"ט בט"ו

בפורים קטן נשמע ישועות

גם מה ענין פורים קטן, ובאמת ג"כ יו"ט הוא, דלכך אין אומרים למנצח כו', וא"כ כשנקבע פורים באדר שני בשנת העיבור בכח גם באדר ראשון הוי פורים רק לא בפועל, והיינו ענין השפעת הישועה שהימים נזכרים ונעשים, וכמו"כ בכל שנה יש בכח אדר גם אדר שני, רק שאינו בפועל בשאר שנים, אבל בשנת העיבור הוא בפועל, והנה מחושבה בלי מעשה הוי בכח בלי פועל, ובאמת מי שמטהר מחשבתו בכ"ע הוי המחשבה ג"כ פועל וחשוב, וי"ל מהאי טעמא מסיים הרמ"א בש"ע (או"ח ס' תרצ"ז) וטוב לב משתה תמיד, גם בפורים קטן, דאצלו יוכל להיות הכח בפועל.

(מעגלי צדק)

יש מקומות
אדוני
אויסוהידידי דעם

**רבי מאיר
בעל הנס
פושקע**
רופט:

**1-888
REB-MEIR**
732-6347

אפאר זיכערטע סגילה אייך

בני היי ומזוני

צו שטיצן

"צדקת רבי מאיר בעל הנס"

כולל עצי חיים

משולחן מלכים

שיחות קודש שנשמעו מפי כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

פנימי — קנה — בלתי מוגה

ביקור גומלין של כ"ק אדמו"ר מסקולען שליט"א אצל מרן רבינו שליט"א בפאלם ספרינגס

יום א' פרשת תצוה תשע"א לפ"ק

פון וואסער, זאל מען אים אריינזארגן אין פייער, איז נישט גוט, ווייל אברהם אבינו איז ניצול געווארן פון אור כשדים, וועט ער מאכן א נייע זאך, א תליה, דאס איז נאכנישט געווען, און דאס וועט זיין זייער א גוטער פלאן.

זאגט דער אגרא דכלה, אז מ'קען נישט פארשטיין וואס האבן זיי געטראכט, דער אייבישטער וואס האט געקענט מציל זיין פון וואסער, און האט געקענט מציל זיין פון פייער, און קען מציל זיין פון אלעם, קען ער דען נישט מציל זיין פון א תליה? וואספארא השבון האבן זיי געהאט? ער האט דאך אליין געזאגט אז דער באשעפער האט זיי פון אלעם מציל געווען.¹

נאר זאגט ער - דער אגרא דכלה - א אינטערסאנטן אויפטוה, אז מ'ווייל משפיע זיין א ישועה, דארף מען

האדמו"ר מסקולען הציג לפני רבינו את בניו ה'ה הגה"צ ר' ישעי' יעקב שליט"א רב דביהמ"ד מאור הגולה מאנטריאל והגה"צ ר' שמואל מרדכי שליט"א

רבינו: יא, איך קען זיי דאך.

האדמו"ר מסקולען: געלויבט דעם אויבערשטן, מ'האט ברוך השם זוכה געווען צו דאס יאר אויך, דארף מען בעטן אויף דעם אנדערן יאר אויך.
רבינו: על כל נשימה ונשימה תהלה יה (כ"ד פ"ד ס"ט).

*

רבינו: מ'לוינט יעצט די פרשה פון יציאת מצרים, איז יעצט א ענין פון פסח.

האדמו"ר מסקולען: אלע ספרים הקדושים ברענגען דאך, אז אין יציאת מצרים איז שוין נכלל געווארן די גאולה העתידה (ע"י בבני יששכר על חודש ניסן מאמר ד' דרוש ג' חלק הדרוש).
רבינו: גאולת מצרים איז געווען דער יסוד פאר אלע גאולות.

האדמו"ר מסקולען: דער סוף פון יציאת מצרים וועט זיין ווען דער מלך המשיח וועט קומען.

רבינו: ס'איז דא א אינטערסאנטער אגרא דכלה אין פרשת עקב, ער ברענגט א מדרש (אמ"ר מ, ב), אז ווען המון האט געמאכט דעם פלאן וועגן מרדכי, האבן זיי געזאגט, זאל מען מאכן א פלאן אז מ'זאל אים אריינזארגן אין וואסער, האט זיי דאך שוין דער באשעפער מציל געווען

¹ ו"ל המדרש (ש:): אמרה לו אשתו אדם זה שאתה שואל עליו אם מזרע היהודים הוא לא תוכל לו אם לא תבא עליו בחכמה כמה שלא ניסה אחד מבני אומות, שאם תפילו לכבשן האש כבר הוצילו הנגיה והבירי, ואם לגוב אריות כבר עלה דניאל מתוכו, ואם תאסרהו בבית האסורים כבר יצא יוסף מתוכו, ואם במולו תסיק תחתיו כבר התחנן מנשה ונעתר לו הקב"ה ונפק מיניה, ואם במדברא תגלוניה כבר פרו ורבו אבותיו במדבר, וכמה נסיונות נתנסו ובכולן עמדו וניצלו, ואם עניו תעוור הרי שמשון קטל כמה וכמה נפשתא מפלשתאי כד עויר, אלא צלוב יתיה על צליבא דלא אשכחין חד מן עממי דאשתויב מניה, מיד וייטב הדבר לפני המן ויעש העץ, עכ"ל המדרש.

רבינו: פונעם רבי'ן פון לובלין זאגט מען נאך, אז ער האט געזאגט אז 'פרשת בא' איז די ערשטע טעג פסח, און 'פרשת בשלח' איז די צווייטע טעג פסח, און 'פרשת יתרו' איז שבועות, אזוי האט דער רבי פון לובלין געזאגט.³ איז דאך יעצט (פרשת וארא) א וואך פאר פסח.

די ד' לשונות של גאולה איז דאך אויך אין די וואך, אין פרשת וארא און אפילו דער כוס המישי ז'הבאתי דער כוס של אליהו איז אויך אין די וואך...

האדמו"ר מסקולען: ווען משה רבינו איז געקומען, האבן אים די אידן געגלייבט, ווייל זיי האבן געהאט א סימן אז דער גואל וואס וועט קומען אויסלייזן, וועט זאגן 'פקוד פקדתי' מיט א כפל לשון, און דאס איז דער אמת'דיגער גואל, ווייל ס'קען דאך זיין פאלטשע גואלים אויך, און דער טאטע ז"ל האט געזאגט פקוד פקדתי, וואס איז דאס דאפלט לשון פקוד פקדתי, נאר אז דער גואל וועט קומען און ער וועט געבן א תורה אזוי וועט מען וויסן ווער איז דער אמת'ער גואל (ולזה צריך שיאמר הגואל 'פקוד פקדתי, און די זקני ישראל האבן פארשטאנען וואס ער האט געזאגט פקוד פקדתי, אז ער וועט שוין אויך שמועסן פון די גאולה העתידה, פון די צווייטע פקדה, דאס איז א סימן, אז אין די גאולה ליגט שוין אויך נאך א גאולה, די גאולה העתידה, און דאס האט נישט יעדער איינער געוואוסט, און נאר די זקני ישראל האבן דאס געוואוסט.

רבינו: ס'איז דא א ווארט פון חתם סופר (פ' שלח עמ' ע"ד) וואס זאגט אויף רש"י (שם ס"פ שלח) אז די פיר כנפות פון ציצית זענען אקעגן די ד' לשונות של גאולה, די פערטע לשון איז 'ולקחתי אתכם לי לעם', און די פינעפטע איז ז'הבאתי אתכם אל הארץ'. זאגט דער חתם סופר אז וועגן

פארציילן א מעשה וואס איז שוין געוועהן, און אז מ'דערציילט א עובדא פון פריערדיגע צדיקים וואס זיי האבן געהאט אזוי ישועה, קען מען גרינג ממשיך זיין די ישועה נאכאמאל, האט המון געזאגט אויב ער וועט מאכן א גזירה מזאל אריינזארגן מרדכי'ן אין פייער, וועט מען פארציילן די מעשה ווי אזוי אברהם אבינו איז ניצול געווארן פון אור כשדים, און דורך דעם וועט מען ממשיך זיין א ישועה, און אז מ'וועט פארציילן פון וואסער וועט ער ניצול ווערן פון די גזירה פון וואסער, דערפאר וועט ער אויסארבעטן א גזירה פון א תליה, וואס דאס האט נאכנישט פארטריבן, כמילא איז נישטא קיין מעשה צו פארציילן, וועט מען נישט קענען ממשיך זיין א ישועה.

זאגט ער אבער ווייטער, אז מ'האט נישט קיין מעשה צו דערציילן וואס איז די עצה, נאר אז מ'דערציילט די נסים פון יציאת מצרים, איז דאס א סגולה אויף אלעמען.²

האדמו"ר מסקולען: יא, ווייל ס'שטייט אז אין יציאת מצרים איז שוין געווען נכלל אויך די גאולה העתידה.

דער בעל הטורים זאגט אויפן פסוק (שמות יב, מב) ליל שמורים הוא לה' להוציאם מארץ מצרים הוא הלילה הזה שמורים לכל בני ישראל לדורותם, זאגט ער אז ביי יציאת מצרים איז שוין באשטימט געווארן די גאולה העתידה, און די נאכט איז צוטיילט געווארן אויף צוויי חלקים, דער ערשטער חלק איז געווען ביי יציאת מצרים, און דער צווייטער חלק איז אויף די גאולה העתידה, אזוי אז ס'איז שוין דעמאלטס באשטימט געווארן.

2

זו"ל באגרא דכלה (שם): "הנה כתבו רבותינו הקדושים (עין עוב אלמגן פ' בא) צדיקי דורותינו בקבלה מבגלי רוח הקודש, כאשר יצטרך אדם לאיזה ישועה כגון לרפואה ולהצלחה ולעבור במצילות ים מבלי מכשול, אזי יזכור כמו פיו מעין אותן הנסים בכיוצא בזה שנעשו לצדיקי הדורות לרבים או ליחיד. זו"ש גם ככאן בסגולה הגם שלא יהיה בידך זכות כל כך, וזכור תזכור את אשר עשה ה' אלהיך לפרעה ולכל מצרים, ובהתעוררות סיפורי הנסים כביכול יתגבר כח הסוד עליון עליך", עיי"ש בדבריו הנחמדים. [עמ"ש ביטב פנים (הח הדר את כ"ט) בשם הרה"ק רבי אורי' מסקולעס ז"ע ועי' מש"כ בה בעצ"כ בסו"פ בא ובדברי זאל פ' בא (דף ר"ט)].

3

כ"כ בס' חיים ושלום מהגה"ק ממונקאטש ז"ל (פ' ויצא), זו"ל: נודע ומקובל בשם רבינו הקדוש החוזה מלובלין ז"ע שאמר ברמז על הפרשיות, בא, [הוא ימים הראשונים של פסח], בשלח, [הוא ימים האחרונים ז' ו' של פסח], יתרו [מתן תורה, הוא שבועות], משפטים [הוא ראש השנה יום הכיפורים ימי המשפט], תרומה [הוא רמז לסוכות שהוא אהל המשכן, סוכת דירת עראי], תצוה [תנוכה, שמן זית זך], תשא [פורים, וכמו שאמרו חז"ל במגילה (ג:) הקדמתי שקליכם לשקליו של המון], עכד"ק.

ז'כשאנו צריכים לפקוד עקרות אז אנו קורים פרשת ו'ה' פקד את שרה'.⁴

האדמו"ר מסקולען: 'את' דרשענען זוו"ל (פסחים כב:) הנמפל לברשו ולכמו כן כמה שאמר הכתוב ז'ד' פקד 'את' שרה, בא לרמוז שעי"י שנפקדה שרה נפקדו עמה גם שאר בני אדם.

רבינו: ס'שטייט דאך אזוי אין מדרש (בראשית רבה נג, ה) אויף די פסוקים דארט [עוה"פ כל השומע יצחק ל'] אז הרבה עקרות נפקדו עמה.

האדמו"ר מסקולען: און דאס זאגט דער אפטער רב, וד' פקד 'את' שרה, דרשנ'ט מען 'את' הנמפל.

רבינו: לכאורה וואס איז דער גרויסער יחוס אז הרבה עקרות נפקדו עמה, ווער איז דען דעמאלטס געווען, אחד היה אברהם (יהווקאל לג, כד), און אלע אנדערע זענען דאך געווען גוים, איז וואס איז דער גרויסער יחוס אז הרבה עקרות נפקדו עמה, זאלן זיי יא בלייבן עקרות, און ס'וואלט געווען ווייניגער גוים אויף דער וועלט?!, נאר זאגט דער קדושת יום טוב (לראש השנה אות ט') אז הרבה עקרות נפקדו עמה מיינט מען במשך פון די דורות, אסאך אידישע קינדער זענען נפקד געווארן דורך איר, איר ישועה איז געווען א ישועה אויף דורות שפעטער.

האדמו"ר מסקולען: דער אפטער רב זאגט וואס איז דער טעם אז ס'איז אזוי שווער אנגעקומען פאר די אמהות, און אזויפיל תפילות מתפלל זיי, מפני מה היו אמותינו עקרות מפני שהקב"ה מתאוה לתפילתן של צדיקים (יבמות סד), ווייל מ'זוט אויף אויף דורות.

רבינו: אין מקדש מלך (כפי על הזוה"ק) שטייט אזוי, ער איז מסביר וואס ס'שטייט אין זוה"ק (פ' תולדות דף קלו.) הקב"ה מתאוה לתפילתן של צדיקים, אז דאס איז וועגן די שפעטערדיגע דורות, ווען א איד דארף א ישועה, וועט ער

דעם א ציצית פון ג' כנפות אדער פון ה' כנפות זענען פסול, ווייל די דריי לשונות זענען י'הוצאתי והצלתי וגאלתי, דאס זענען א רמז אז מ'איז ניצול געווארן פון די עבודה, די פערטע איז ז'לקחתי אתכם לי לעם, דאס איז די תורה, טאמער טראכט מען נאר פון די גאולה אז מ'זעט ארויס גיין פון גלות, און מ'טראכט נישט פון די פערטע לשון ז'לקחתי וואס דאס איז די תורה, איז נישט גוט, און טאמער איינער טראכט פון די פינעף לשונות ז'הבאתי אתכם אל הארץ מ'מיינט ארץ ישראל, איז אויך נישט גוט, וועגן דעם דארף צו זיין די פערטע, ווייל טאמער איז דא פינעף האט מען אויך נישט געמיינט די תורה, נאר מ'האט געמיינט ז'הבאתי, און דאס איז נישט גוט, וועגן דעם דריי אדער פינעף כנפות איז נישט גוט, נאר ז'לקחתי אתכם לי לעם' וואס דאס איז די פערטע.

בנו הגה"צ רי"י שליט"א ביקש רשות מאביו האדמו"ר מסקולען לומר לפנייהם ונתן לו הסכמתו

זאמר: די ווארט וואס דער טאטע זאל זיין געזונט זאגט נאך פונעם זיידן ז"ל וועגן דאס לשון 'פקוד פקדתי', אז עס קומט א גואל און זאגט סתם אז איך גיי געבן ארץ ישראל, דאס איז נאך גארנישט, נאר אז מ'מיינט די תורה, וועגן דעם שטייט 'פקוד פקדתי', א דאפלטע לשון.

און דער זיידע ז"ל מייטשט מיט דעם אויך 'שמח תשמח רעים האהובים' וואס מ'זאגט ביי די שבע ברכות, אז א איד האט התונה איז עס נישט ווי להבדיל סתם א התונה וואס איז א שמחה גשמית נאר מ'ליינט צו א שמחה רוחנית, איז וועגן דעם 'שמח תשמח'.

רבינו: יא, שמחה מיינט שמחה של מצוה, וועגן דעם 'שמח תשמח' מיינט מען שמחה של מצוה, א אנדערע הייסט נישט קיין שמחה.

האדמו"ר מסקולען: מושבא אני את השמחה, זו שמחה של מצוה (שבת ל:).

דברי תורה אלו מהרה"ק מאפטא זכר עשה לנפלאותיו, שהשי"ת עשה לנפלאותיו בבחי' זכר המשפיע שיוכלו להשפיע בכל דור ודור אותן נסים ונפלאות שנעשו, הי' מרגלא בפומי' של האדמו"ר מסקולען ז"ל להזור ולשנן, ומזכר פעמים רבות בספריו הק' נועם אליעזר, ולדוגמא ראה סו"פ יורא, ובפר' תולדות, וכן בספר שמות (עמ' ק"ו, ק"ה) (ש' וכן על ספר תהלים מזמור קי"א).

בנו הגה"צ רש"מ: מ'זאגט אלץ איבער פונעם זיידן וואס דער אפטער רב שרייבט אין אוהב ישראל פרשת ויצא, אז ער האט געוואלט ממשיך זיין א ישועה, וד' פקד את שרה,

רבינו: ס'אי דא א ווארט פונעם פעטער ז"ל (מון רבינו בעל דברי יואל - פ' תולדות עמ' תקפ"ו) וואס זאגט אויפן פסוק (בראשית כ"א) ויעתר לו ה', זאגט רש"י לו ולא לה, לפי שאינו דומה תפילת צדיק בן צדיק לתפילת צדיק בן רשע, לכאורה וואלט רש"י געדארפט זאגן שאינו דומה תפילת צדיק בן צדיק לתפילת 'צדיקת בת רשע', ווייל מ'רעדט דאך פון רבקה וואס זי איז געווען א 'צדיקת' נאר זאגט דער פעטער ז"ל אזוי, פארוואס זענען געווען אמותינו עקרות, ווייל הקב"ה מתאוה לתפילתן של צדיקים, איז דאך לכאורה שוין גענוג געווען די תפילות פון אברהם אבינו וואס האט מתפלל געווען אויף שרה וואס זי איז אויך געווען א עקרה, נאר ווען אברהם אבינו האט מתפלל געווען איז עס געווען תפילת צדיק בן רשע, יצחק איז שוין געווען א צדיק בן צדיק, און די תפילה פון א צדיק בן צדיק איז א אנדערע מין תפילה, ממילא וועגן דעם איז נישט גענוג אז שרה איז געווען א עקרה, נאר מ'האט אויך געדארפט האבן די תפילות פון יצחק וואס ער איז א צדיק בן צדיק, קומט דאך אויס אזוי, רבקה איז דאך געווען א צדיקת בת רשע, און אירע תפילות האט מען נישט געדארפט, ווייל תפילות פון א צדיק בן רשע איז שוין געווען, איז ויעתר לו ה', לו ולא לה, נאר צו יצחק'ס תפילות, פארוואס ולא לה?, לפי שאינו דומה תפילת צדיק בן צדיק מיינט מען יצחק, לתפילת צדיק בן רשע דאס מיינט מען אברהם, ווייל דאס איז א אנדערע מין בהינה, און אברהם אבינו האט שוין מתפלל געווען א תפילת צדיק בן רשע, און איר תפילה איז דאך אויך א תפילה פון א צדיקת בת רשע, און אזא מין תפילה האט מען שוין געהאט אין הימל, לפיכך לו ולא לה, ווייל יעצט האט מען געדארפט א תפילת צדיק בן צדיק.

א' הנוכחים: די וואך איז די יארצייט פונעם מהר"ם א"ש, און ער טייטשט דעם נוסח וואס מ'זאגט [בסדר אמירת הקטורת, ומקורו בגמרא (בריות א')] וכשהוא שוחק, אז ווען מ'רייכט עמיצן, אומר, וייל מען מרמוז זיין פון הימל, הדק, פארדעם איז דיר ענג, היטב, זאלסט תשובה טוהן און גוט מאכן דייןע מעשים, טאמער זעהט מען אבער, היטב הדק, צדיקים וואס האבן גוטע מעשים האבן אויך יסורים, וואס איז דער תכלית פון דעם, מפני שהקול יפה לבשרים, ווייל

קענען אויספועלן א ישועה דורך דעם וואס זיי זענען געהאלפן געווארן.

בנו הגה"צ רי"י: אויפן פסוק (שמות יד, כא) ויבקעו המים, זאגט רש"י כל מים שבועלים, זאגט דער קאזשניצער מגיד (עבודות ישראל לשביעי של פסח) אז קריעת ים סוף איז געווען א הכנה אויף די שפעטערדיגע צייטן ווען ס'וועט זיך אויספעלן די ישועה, ווי ביים ירדן, און ביי רבי פנחס בן יאיר ביים טייך גינאי (הלין ג), אלעס איז געווען דורך דעם נס פון קריעת ים סוף.

רבינו כיבדו לברך על הפירות

בנו הגה"צ רש"מ שליט"א ביקש רשות מאביו האדמו"ר מסקלען לומר לפנייהם ונתן לו הסכמתו

ואמר: כ'וועל איבער זאגן א ווארט וואס כ'האב געהערט פונעם טאטן, מ'האט יעצט גערעדט וועגן דעם אז הקב"ה מתאוה לתפילתן של צדיקים, אז אין פרשת ויצא טרעפט מען אז רחל האט זיך אפגע'רעדט פאר יעקב אז זי האט נישט קיין קינדער, און יעקב האט איר געענטפערט 'התחת אלקים אנכי אשר מנע ממך פרי בטן', זאגט רש"י אז ער האט איר געזאגט 'ממך מנע ולא ממני', לכאורה רחל איז דאך געווען פאר'צרה'ט און זי שרייט צום מאן, און יעקב ענטפערט איר נאך אזוי 'ממך מנע?' נאר די נקודה איז געווען ווייל הקב"ה מתאוה לתפילתן של צדיקים, האט יעקב איר געזאגט אז ס'ווייזט אויס אז מיינע תפילות זענען נישט אזוי חשוב, ווייל איך האב דאך שוין קינדער, און אז דו האסט נישט איז דאך א סימן אז מ'מיינט דייןע תפילות, און וואס קומסטו מיך בעטן.

בנו הגה"צ רי"י: דער טאטע זאל זיין געזונט האט געהאט געזאגט דאס ווארט וואס מיינן ברודער האט פריער נאכגעזאגט, און איך האב עס נאכגעזאגט אין מאנטריאל, און א בחור האט מיר געוויזן אז עס שטייט אות באות אין דברי יואל אין פרשת וישב (עמ' ר"ט) אויף ביקש יעקב לישב בשלוח, אז יעקב האט געזאגט 'אני איני כאבא ואבא לא הי' לו בנים, אני יש לי בנים, ממך מנע ולא ממני', ווייל הקב"ה מתאוה לתפילתן של צדיקים, און איך בין נישט אזוי גרויס ווי מיינ טאטע, וועגן דעם האב איך יא קינדער.

הקב"ה מתאוה לתפילתן של צדיקים, און מזויל הערן זייער קול.

בנו הגה"צ רש"מ: מיינ טאטע האט געזאגט דאס ווארט (הג"ל בענין תפילת הצדיקים) ווען רבי אייזיק... (ה"ה הגה"צ רבי אייזיק מאשאקאוויטש ז"ל ר"מ מאור הגולה שיסד אחר החורבן לכתורים יתומים פליטי הגולה, והרביץ להם תורה ויר"ש, ואח"כ היה רב ור"מ מאור הגולה במאנטריאל, מח"ס בית יצחק עה"ת ומועדים)

בנו הגה"צ רי"י: מיינ שטיף שווער רבי אייזיק.

רבינו: כ'האב אים געקענט ער איז געווען רב און ר"מ אין מאור הגולה.

בנו הגה"צ רש"מ: און ווען ער (אחיו הגה"צ הגר"י) איז געווען א חתן, איז דער מחותן געווען אויף א שבת...

בנו הגה"צ רי"י: ער איז אריבער א אפארעישן אין בארא פארק, און ער איז פונקט אנגעקומען ביי שלש סעודות, און דער טאטע זאל זיין געזונט האט דעמאלטס דאס געזאגט.

רבינו: ער האט חתונה געהאט מיט די מעטשע רעביצין (אלמנת הגה"צ ר' מאור גרינוואלד ז"ל אב"ד מעטש ואחרי המלחמה בעיר מאראנאטא, בת הגה"ק רבי יהואל יהודה טויב זצ"ל אב"ד ראזא מח"ס מנהגי לב שמח).

בנו הגה"צ רי"י: יא, כ'זויל טאקע מזכיר זיין מיינ שוויגער רויזא בלומא בת ברכה פרידא, זי האט געהאט שווערע זמנים.

רבינו: זי איז דעם ייטב לב'ס א אייניקל, דעם ייטב לב'ס מוטער האט געהייסן רויזא בלומא.⁵

בנו רי"י: רויזא בלומא, רויזא בלומא, מ'זאגט אזוי און אזוי...

רבינו: אין גאליציע האט מען געזאגט רויזא בלומא.

*

בנו הגה"צ רי"י: כ'האב פריער געהערט פונעם טאטן, מ'האט גערעדט איבער די באקאנטע גמרא (תענית ד) אז ס'איז געווען צוויי גזירות, כפנא (רעב) און מותנא (דבר), זאגט די גמרא אז מ'קען נישט מתפלל זיין אויף צוויי זאכן,

זאל מען מתפלל זיין אויף פרנסה, און דעמאלטס שיקט שוין דער רבוננו של עולם אויף א רפואה וחיים.⁶

רבינו: דער קאזשניצער מגיד מייטשט מיט דעם דעם פסוק (תהלים לג, יח) הנה עיני ה' אל יראוי למוחלים לחסדו להציל ממות נפשם ולחיותם ברעב.⁷

והמשיר הגה"צ רי"י: ס'איז דא וואס זאגן עס נאך דעם מייטש פונעם אפטער רב.

איז זאגט ער אז ביי שלום עליכם זאגט מען (בליל שב"ק בתפילת רבון העולמים) 'והסר ממני כל מיני חולי וכל מיני מדוה, און אמאל אז עס געלונגט נישט די תפילה אויף רפואה אליינס, בעט מען זיך מיני דלות, וואס דאס איז א תפילה אויף פרנסה, און דעמאלטס געלונגט שוין די תפילה אויך אויף רפואה.

בנו הגה"צ רש"מ שליט"א הזכיר שאביו האדמו"ר מפקלען הזכיר בכיחה זו בס"ג בפרשת שמות העל"ש

ואמרו: רש"י מייטשט דעם פסוק (שמות א יז-יח) ותחיון את הילדים, מספקת להם מים ומזון, ווייל דעמאלטס איז דאך געווען דארטן די ביטערע גזירה, און מ'האט געזעהן אז מזוערט נישט געהאלפן, וועגן דעם איז געווען מספקת להם מים ומזון, אז די מילדות האבן משפיע געווען פרנסה, און מיט דעם האט מען אויסגעפויעלט 'ותחיון את הילדים', ווייל מאן דיהיב מזוני לחיי הוא דיהיב.

6

ו"ל הגמרא: בימי רבי שמואל בר נחמני הוה כפנא ומותנא, אמרי היכי נעביד, ניבעי רחמי אתרתי לא אפשר, אלא ליבעי רחמא אמותנא וכפנא ניסבול, אמר להו רבי שמואל בר נחמני ניבעי רחמי אנפנא, דכי יהיב שובעא לחיי הוא דיהיב, דכתבי (תהלים קמח טו) פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון.

7

בספה"ק אמרי נועם (פרשת בראשית) מביא משמיה דהמגיד הקדוש מקאנזין זללה"ה לפרש כי מעות יש בהם אותיות מות, רק השי"ת מניח האות עין בהם ונתהוה צירוף מעות, וזה שאמר הנה עין ה' אל יראוי למוחלים לחסדו, שהשי"ת נותן אות עין בתבנית מות בשביל יראוי, כדי להציל ממות נפשם ולחיותם ברעב, להשפיעם פרנסה, עכדה"ק,

5

מרן הייטב לב קרא את שם ספרו "רב טוב" על שם אמו הרבנית ע"ה, וז"ל"ק בהקדמת ספרו: "קראתי שם הספר ר"ב טוב" ע"ש אמי רויזא בלומא מייטלבוים, עיי"ש.

רבינו: דער קדושת יו"ט (פרשת וירא) מייטשט דעם פסוק (בראשית כא, ג) ויטע אשל בכאר שבע ויקרא שם בשם ה' אל עולם, אז אברהם אבינו האט געגעבן א'כילה ש'תיה לזויה [שמרמוזים בראשי תיבות אש"ל], האט ער עוסק געווען אין צדקה, האט ער מעורר געווען מדת הרחמים בעולם, ממילא איז אין הימל אויך געווארן מידת הרחמים, און דאס איז פשט, ויטע אשל בכאר שבע, אכילה שתיה לזויה, ממילא ויקרא שם בשם הויה אל עולם, איז געווארן אין די גאנצע וועלט שם הויה מידת הרחמים.

און דאס קען זיין, איז אויך געווען אין מצרים, אז ס'איז געווען א שטארקער מדת הדין, איז די מילדות היו מספקות להם מים ומזון, און מיט דעם האבן זיי מעורר געווען מדת הרחמים אויף די וועלט, און דורך דעם איז געווען ותחיין את הילדים.

האדמו"ר מסקולען: ויקרא שם בשם ה' אל עולם, וואס איז דאס אל עולם? נאר ס'שטייט דאך (תהלים פט, ג) עולם חסד יבנה, איז דורך די אכילה שתיה לינה איז געווען עולם חסד יבנה [וזהו אל עולם].

בנו הגה"צ רי"י: דער מאמע זאל זיין געזונט זאגט עס אויפן פסוק אין תהלים (מא, ב) אשרי משכיל אל דל, זאגט רש"י דל מיינט א חולה, אז אמאל דארף מען זיך משכיל זיין מיטן חולי, מ'דארף גיין זוכן א וועג פון רפואה מיטן חלק פונעם דלות, און אז מ'איז משפיע פרנסה ווערט שוין אויך נשפע רפואה.

רבינו: כ'האב געהערט פון רבי חיים הערש יאקאבאוויטש (מוקני וחשובי אג"ש שנשארו לפליטה אחרי החורבן), אז דער שינאווער רב (הגה"ק בעל דברי יחזקאל ז"ל) איז אמאל געווען מיט רבי אלעזר ריישער (הגה"ק בעל מה"ם משנה למלך עה"ת), און דער שינאווער רב האט געזאגט פאר רבי אלעזר ריישער זוייסט איר רבי אלעזר, אז מיר האבן ארויסגעקלאפט א דיבוק פון א איד... זאגט אים רבי אלעזר 'אויך מיר א קינד, קלאפט ארויס א דלות פון א איד...'

האדמו"ר מסקולען: ווער האט עס געזאגט?
רבינו: רבי אלעזר ריישער האט עס געזאגט פאר'ן שינאווער רב.

בנו הגה"צ רי"י: רבי אלעזר ריישער איז געווען א אייניקל פונעם רבי ר' אלימלך (בן הרח"ק רבי אלימלך מרהניק ז"ל בן הרח"ק ר' מנחם ישכר הנקרא רבי מענדל בער פשעווארסקער (חתן הרח"ק רבי אברהם משה מפשעווארסק ז"ל), בן הרח"ק רבי אלעזר מליזענסק ז"ל בן הרח"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק ז"ל).

רבינו: יא, ער איז געווען א זוהן פון רבי אלימלך רודניקער.

רבי אלעזר ריישער איז געווען א בעל מופת.

בנו הגה"צ רי"י: אויפן וועג צום רבי ר' אלימלך - ווען כ'בין אמאל געווען אין ליזענסק - גייט מען דארט קיין סאקאלאו, וואו דארט ליגט רבי אלעזר ריישער מיט רבי אלימלך רודניקער, מ'זאגט עפעס אז ביי איינעם פועלט מען קינדער, און ביי איינעם פועלט מען פרנסה.

רבינו: ביידע זענען געווען בעלי מופתים, אויך רבי אלימלך רודניקער און אויך רבי אלעזר ריישער.

האדמו"ר מסקולען: זכותם יגן עלינו ועל כל ישראל אמן, פון אלע צדיקים, גדולים מעשי צדיקים (כתובות ה).

בנו הגה"צ רי"י: ס'איז א עת רצון, כ'וועל מזכיר, כ'האב א נעפיו - מיין שוויגער'ס א אייניקל - אלטער מאיר דוד בן יוטא ברכה, מ'האט שוין צוגעלייגט א נאמען לרפואה שלימה.

רבינו: וועמענס זוהן איז ער?

בנו הגה"צ רי"י: מיין שוואגער'ס שוואגער'ס א אייניקל.

רבינו: מאיר הייסט ער אוודאי נאכ'ן טעמ'שער רב.

רבינו פנה אל האדמו"ר מסקולען

זאמר: אידישע קינדער דארפן ישועות.

האדמו"ר מסקולען: ואל שדי (בראשית כה, ג) שדי בברכותיו, [כן פירש רש"י שם, מי שדי בברכותיו ומתברכין מפיו יברך אותך], ער קען געבן, ער האט פון וואנען, ער קען געבן מער פון וויפיל מ'דארף.

האדמו"ר מסקולען: כ'וועל נישט אויפהאלטן.

דקם רבינו ללות את האדמו"ר מסקולען שליט"א

ונפרדו לשלום בברכת כ"מ"א

דברי חיזוק והתעוררות

בעת רעוא דרעוין פרשת תצוה תשע"א לפ"ק

מאת כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

טעם אין לימוד התורה"ק, וואס דאס איז גורם אז מ'זאל נישט לערנען, אז מ'איז נישט מרגיש, והיה אם שמוע בחדש, אז מ'לערנט, לערנט מען ווייטער, אז מ'איז נעבעך אין א שפלות'דיגן מצב, דארף ערשט קומען משה רבינו זיך מרחם זיין אויפן כלל ישראל, שוין אויסלייזן פון ביטערן גלות, כדי מ'זאל יא עוסק זיין בתורה, עוסק זיין בתורה ומצוות, איז דאס שייך עפעס א ענין פון א קנס? משה רבינו וויל קנס'ן, ס'איז א פלא, א פלא מאוד.

נאר דאס ענין מ'קען אביסל מסביר אזוי, ס'איז ידוע דער מהר"ם א"ש פרעגט די קשיא וויאזוי ניצט תשובה, מ'האט חוטא געווען, זאל איך זאגן נראה ונדחה אינו חוזר ונדחה, איידער מ'האט געזינדיגט איז מען געווען ראוי נתקרב ווערן צו די קדושה, מ'האט חוטא געווען איז מען ל"ע נתרחק געווארן פון די קדושה, נדחה געווארן פון די קדושה, פסק'נט מען נראה ונדחה אינו חוזר ונראה, פארוואס ווען מ'טוהט תשובה ווערט מען צוריק נתקרב צום מקור הקודש, צום מקור הקדושה, אזוי פרעגט דער מהר"ם א"ש אין כתנות אור. באמת א שטארקע קשיא.

די אחרונים - דער עיר דוד אנדערע - ענטפערן אז א בעל חי אינם נדחים א בעל חי ווערט נישט נדחה ממילא מ'איז א בעל חי איז נישט שייך קיין דיחוי, איי אין די גמרא איז דאך א מחלוקת ס'איז דא א מ"ד אז א בעל חי ווערט אויך נדחה, דאס איז נאר א בהמה ווערט נדחה א בעל חי, א בעל חי איז דאך סופו למות ממילא איז די חיות נישט קיין שטארקע חיות, וועגן דעם איז שייך דיחוי, איי איז דאך שווער א קשיא א מענטש לעבט דאך אויך נישט אייביג ממילא זאל איך ווידער זאגן דיחוי, דער תירוץ, א מענטש לעבט טאקע נישט אייביג, אבער ער איז דאך עתיד לחזור לחיות, תחיית המתים וועט א

מיר געפינען מיר די וואך אין די סדרה, ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתיב למאור להעלות נר תמיד.

דער אור החיים טייטשט אויס די פרשה אויפן כח התורה, די תורה"ק, ויקחו אליך שמן זית זך דאס גייט ארויף אויף די שמן, שמן גייט אויף די תורה"ק, זאגט דער אור"ח הק', ד' גליות פיר גליות, די ערשטע גלות איז מען אויסגעלייזט געווארן בזכות פון אברהם, די צווייטע גלות איז אויסגעלייזט בזכות פון יצחק אבינו, די דריטע גלות איז מען אויסגעלייזט געווארן אין זכות פון יעקב אבינו, גלות האחרון די פערדע גלות די ביטערע גלות, וועט מען אויסגעלייזט ווערן בזכות פון משה רבינו - זאגט דער אור"ח"ק - אז משה וועט זיין דער גואל, משה רבינו וועט קומען אויסלייזן כלל ישראל פון דעם ביטערן גלות.

פרעגט זיך די קשי' פארוואס קומט נישט משה רבינו אויסלייזן כלל ישראל, משה רעיא מהימנא, פארוואס לייזט ער נישט אויס אידישע קינדער פון דעם ביטערן גלות. זאגט דער אור"ח"ק א פלא פון א זאך - **משה רבנו וויל נישט אויסלייזן דעם עם בטלנים מן התורה, כלל ישראל לערנט נישט קיין תורה מ'איז נישט עוסק בתורה, וויל נישט משה רבינו אויסלייזן כלל ישראל, אזוי שטייט אין אור"ח"ק, הייליגע ווערטער.**

א פלא והפלא, הא גופא קשיא אויב כלל ישראל איז אין אזא שפלות, אין כובד הגלות ברענגט דאך דאס מ'איז נישט עוסק בתורה, מ'שפירט נישט קיין טעם ומתיקות אין לימוד התורה, די עוונות האבן גורם געווען, די שעבוד הגלות, די אריכות הגלות האבן דאס גורם געווען, אז מ'איז נעבעך פארשמירט מיט חטאים עוונות ופשעים, מ'איז נישט מרגיש קיין

לעמוד בכל אלו, האט משה רבינו אנגעהויבן מפייס צו זיין, אתם נצבים היום, הרבה הכעסתם לפני המקום ולא עשה אתכם כלי', משה רבינו האט מפייס געווען.

הפלא ופלא משה רבינו האט דאך געזאגט דברי תוכחה, האט ער דאס געזאגט פאר צוועק פאר א ענין, ס'זאל זיין יראת שמים על פניהם, ס'זאל זיין יראת החטא, יראת העונש מורא האבן פארן בורא כל עולמים, פאר עונשים, מ'האט זיך דערשראקן, איז משה רבינו געגאנגען אוועק מאכן, הרבה הכעסתם לפני המקום ולא עשה אתכם כלי'.

נאר ס'קען זיין, כלל ישראל האט געהערט דברי תוכחה פון משה רבינו, האבן זיי מפשפש געווען במעשים, משה רבינו האט געזאגט דברי תוכחה פאר אידישע קינדער, האבן אידן תשובה געטוהן בלב שלם, מיט א אמת'דיגע תשובה, מיט חרטה גמורה, מיט א צובראכן הארץ, מתחרט געווען אויף די אלע עבירות וואס מ'האט חוטא געווען, און מקבל געווען בלב שלם, מהיום והלאה וועט מען שוין טוהן תמיד דעם רצון ה', נזהר זיין אויף יעדע עבירה קלה כבחמורה, כלל ישראל האט זיך אזוי דערשראקן, האבן זיי געזאגט טאקע מ'טוהת תשובה, אבער זיי האבן מורא געהאט ס'איז דאך שווער די קש' פון מהר"ם אש, נראה ונדחה אינו חוזר ונראה, מ'האט געזינדיגט מ'איז נדחה געווארן פון די קדושה, מי יוכל לעמוד בכל אלו, זיי האבן זיך דערשראקן, ווי קען מען עומד זיין בכל אלו מ'איז נדחה געווארן פון די קדושה, וואספארא תקומה איז נאר דא פאר כלל ישראל.

משה רבינו האט מפייס און מחזק געווען כלל ישראל, אתם נצבים היום לפני ה' אלקיכם, זאגט דער מדרש אם אתם רוצים לעמוד בדין עסקו בתורה, מ'קען דאס נאך מסביר זיין, אם אתם רוצים לעמוד בדין, מ'וויל אויפשטיין תחיית המתים, מקיים זיין מי יוכל לעמוד בכל אלו, קענען זוכה זיין צו תחיית המתים, מ'זאל האבן א דין א בעל חי, מ'ווערט נישט נדחה, משה רבינו האט מחזק געווען אם אתם רוצים לעמוד בדין עסקו בתורה, אתם נצבים היום,

מענטש אויף שטיין צו תחיה, ממילא איז די חיות פון א איד א שטארקע חיות, אזא חיות ווערט מען נישט נדחה, א חי כזה האט א שטארקע חיות איז נישטא קיין דיחוי, איז נישט גלייך א אדם צו א בהמה צו אנדערע בעל חי איז שייך דיחוי וועגן דעם איז שייך דיחוי.

כ'האב געקלערט אזוי, די משנה זאגט אין מסכת אבות פ"ו (משנה ז) גדולה תורה שהיא נותנת חיים לעושיה, תוה"ק געבט חיות פאר עושיה, די גמרא אין סוף כתובות (דף קא:) זאגט די גמרא עמי הארץ אינם חיים לעתיד לבוא, די עמי הארצים וועלן נישט אויפשטיין צו תחיית המתים ס'שטייט (ישעי' כו יט) טל אורות, כל שיש בו טל של תורה נאר דורך תורה, אור תורה מחייהו, ווער ס'איז עוסק בתורה איז די תורה מחיה, מ'וועט אויפשטיין תחיית המתים, ווער ס'איז נישט עוסק בתורה וועט נישט אויפשטיין קיין תחיית המתים.

קומט אויס אזוי ווער ס'איז עוסק בתורה דער וועט אויפשטיין תחיית המתים ממילא איז זיין חיות א שטארקע חיות איז נישט שייך קיין דיחוי אויף די עבירות וואס ער האט עובר געווען, משא"כ עמי הארצים וואס זיי זענען נישט עוסק בתורה וועלן נישט אויפשטיין קיין תחיית המתים, ממילא זענען זיי די זעלבע בחינה ווי א בהמה וואס איז סופו למות ער וועט נישט אויפשטיין קיין תחיית המתים ממילא ווערט נדחה נוצט נישט קיין תשובה, גדולה שנותנת חיים לעושיה וואס די משנה זאגט, די אור תורה איז גרויס ס'געבט א חיות דורך וואס מ'איז עוסק בתורה וועט מען דאך אויפשטיין תחיית המתים ממילא איז מען שוין א בעל חי א שטארקע חיות, מכח די חיות איז נישטא קיין דיחוי ווערט מען נישט נדחה, וועגן דעם נוצט תשובה פאר א איד ווייל ער איז עוסק בתורה, נוצט תשובה, ווייל בעל חי אינם נידחים, ער איז נישט נדחה געווארן.

קען זיין אזוי ס'שטייט אין פרשת נצבים, זאגט רש"י אתם נצבים היום ווען אידן האבן געהערט די צ"ח תוכחות פון משה רבינו, הוריקו פניהם מי יוכל לעמוד בכל אלו, זיי האבן זיך דערשראקן מי יוכל

ער האט געזאגט אתם נצבים היום כולכם וואס עפ"י פשטות גייט אויף די תורה, דורך די תורה וועט מען אויפשטיין תחיית המתים, ממילא אז מ'וועט אויפשטיין תחיית המתים, איז די חיות פון א איד א שטארקע חיות, ממילא ווערט מען נישט נדחה, נוצט תשובה.

דאס קען מען פארשטיין וואס דער אור החיים
 הק' זאגט, אז משה רבינו וויל נישט אויסלייזן עם בטלנים מן התורה, דער רמב"ם זאגט (הל' תשובה פ"ז ה"ח) אין ישראל נגאלין אלא בתשובה, די גאולה העתידה, די גאולה שלימה וואס כלל ישראל קוקט אזוי ארויס, דאס איז תלוי אין תשובה, מ'זאל תשובה טוהן, דעמאלטס וועט דער אייבישטער זיך מרחם זיין אויף כלל ישראל, איז דאך די קשיא נראה ונדחה אינו חוזר ונדחה, נאר בעל חי אינן גידחין, די חיות פון א איד איז שטארקע חיות, דורך די תורה הק' איז די חיות א חיות, דורך די תורה הקדושה וועט מען אויפשטיין לתהיה, ממילא איז מען גערעכנט אזוי ווי א בעל חי, ממילא דאס איז די הסבר פון הייליגן ווערטער פון אור החיים הקדוש, משה רבינו וויל נישט אויסלייזן עם בטלנים מן התורה, נישט משה רבינו וויל נישט, משה רבינו קען נישט אויסלייזן עם בטלנים מן התורה, היללה אז מ'לערנט נישט, איז מען פון די עמי הארצים וואס אינן היין לעתיד לבוא, ממילא קומט אויס איז דאס חיות וואס מ'לעבט דא נישט קיין חיות, ס'איז נישט מער ווי היי בהמה וואס לעבט אויך, ס'עסט און ס'טרינקט, א בעל חי כהאי גוונא, אז ס'איז נדחה געווארן איז אינו חוזר ונראה, קען נישט נוצן נאכאמאל נתקרב ווערן.

אזוי ווי ס'שטייט אין פסוק (רמ"ל ל"ז) ציון נדחה קראו לך, מ'האט געזאגט פאר כלל ישראל מ'האט געזינדיגט מ'איז געגאנגען אין גלות, מ'האט געזאגט נדחה קראו לך, מ'איז נדחה געווארן, נראה ונדחה אינו חוזר ונראה, נאר די גאנצע כח פון כלל ישראל וואס מ'האפט אויסגעלייזט צו ווערן ביי די גאולה העתידה, איז נאר א תלמיד חכם, נאר דער וואס איז עוסק בתורה, האט אין זיך אור תורה, אור תורה

מחייהו, וועט איהם מחיה זיין אויפצושטיין תחיית המתים דורך די כח התורה, ממילא נוצט תשובה, דורך תשובה וועט אויסגעלייזט ווערן, הני מילי ווען מ'איז עוסק בתורה, משא"כ עם בטלנים בתורה, נמשל כבהמות נדמו, ס'איז אזוי ווי בהמות בעל חי נדחים וואס איז נדחה געווארן איז נישט שייך קיין תשובה, אז ס'איז נישט שייך קיין תשובה, קען מען נישט אויסלייזן די גאולה העתידה, וואס כלל ישראל וויל אויסגעלייזט ווערן איז נאר דורך די אור תורה.

מיר געפינען טאקע אזוי בימי אחשורוש המן
 הרשע האט גוזר געווען אזעלכע שרעקליכע גזירות, המן האט מקטרג געווען ואת דתי המלך אינם עושים, ולמלך אין שוה להניחם, את דתי המלך אינם עושים, דתי המלך מלך מלכי המלכים אינם עושים, מ'האט חוטא געווען, ולמלך אין שוה להניחם נראה ונדחה אינו חוזר ונראה, ס'איז נישטא קיין תקומה, המן הרשע איז געקומען צו מרדכי הצדיק, ער האט געזעהן מרדכי הצדיק האט צוזאם גענומען אידישע קינדער, ער האט געטראפן מרדכי הצדיק עוסק זיין בתורה, ער האט געלערנט הלכות קמיצה, עוסק געווען בתורה, ער האט געזעהן אידישע קינדער לערנען תורה, איז דאך די אור תורה מחייהו, איז די חיות א שטארקע חיות, איז נישטא דא קיין דיחוי מ'איז נישט נדחה געווארן, ממילא האט ער געזאגט, אתי מלא קומצא דידכו ודחי מלא כסף דידי, ממילא האט מען דוחה געווען די גזירה, אלעס ווייל אידישע קינדער האבן עוסק געווען בתורה.

ליהודים היתה אורה, אורה זו תורה, ס'איז געווען אין חודש אדר, הדר קיבלוהו בימי אחשורוש עוסק צו זיין בתורה, די כח התורה דאס האט אנגעהאלטן כלל ישראל בימי המן, און זכות פון דעם איז בטל געווארן די גזירה, אידן האבן תשובה טוהן, און ס'איז נתקבל געווארן די תשובה, ס'איז נישט געווען קיין דיחוי, אלעס ווייל אידן האבן עוסק געווען בתורה.

ס'קען זיין וועגן דעם, בימי השובבי"ם העברו עלינו, ס'איז דורך געגאנגען די ימי השובבי"ם די וואכן וואס איז מתוקן פאר תשובה, תיקון המעשים,

געבליבן די רגעים אהדים איז געבליבן ביי
מ'געזעגנט זיך פון דעם שבת קודש, שבת קודש
פרשת תצוה, השי"ת זאל העלפן אז די הייליגע
רגעים וואס איז נאך דא, מ'זאל קענען נאך עפעס
אויפטוהן, א אמת'דיגע קרעכץ פון תשובה, א
אמת'דיגע טרער פון תשובה, תשובה פעלט נישט
אויס קיין סאך, די משנה זאגט מה מקוה מטהר את
הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל, מקוה איז
מטהר את הטמאים רגע כמימרא, א איד טובל'ט זיך
געדייערט נישט לאנג די טהרה וואס ער טובל'ט
זיך, מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר
את ישראל, הקב"ה איז מטהר אידישע קינדער מיט
א רגע כמימרא, איין רגע אז מ'האט א אמת'דיגע
הרהור תשובה, ווערט נתכפר נישטא אזא מיין זאך
אסאך צייט, אין ווייניג צייט אין איין רגע קען מען
מתקן זיין די חטאים.

השי"ת זאל העלפן מ'זאל זוכה זיין צו
אמת'דיגע הרהור תשובה, א הרהור תשובה אמיתית
מעומקא דליבא, מיט א חרטה אמיתית א
אמת'דיגע חרטה, מ'האט הוטא געווען פאר בורא
כל עולמים, מיט א קבלה אמיתיות, א קבלה בלב
שלם צו טוהן דעם רצון ה' תמיד בכל עת ובכל זמן,
ס'זאל זיין להעלות נר תמיד, די נר מצוה מיט די
אור תורה, השי"ת זאל העלפן זוכה להעלות נר
תמיד, די אור חדש על ציון תכין, די אורה, די אורה
של משיח, מ'זאל זוכה צו אורה של תורה, זוכה זיין
צו אורה של משיח, השי"ת זאל העלפן מ'זאל דבוק
זיין אין תורה און מצוות, זוכה זיין צו התרוממות
קרן התורה וישראל, בהתגלות כבוד שמים עלינו
במהרה בימינו אמן.

מפשפש זיין, מתקן זיין וואס מ'האט הוטא געווען
וואס מ'האט פוגם געווען, געטוהן עבירות, אויף
תשובה צו טוהן, אין א שנה מעוברת קומט צו נאר
שבועות שתיים, קומט צו תרומה תצוה, די צוויי
וואכן תרומה תצוה, דער של"ה זאגט (ספר שמות
שובבים ת"ח) ת"ת איז ר"ת ת'למוד ת'ורה, תרומה איז
דאך א רמז אויף די תורה, ויקחו לי תרומה זאגט
דער בעל הטורים איז תורה מ', תורה וואס מ'האט
געגעבן אין מ' יום, תצוה ואתה תצוה את בני
ישראל ויקחו אליך שמן זית זך, די שמן זית זך זאגט
דער אוה"ה הק', דאס איז א רמז אויף די תורה, שמן
זית זך, כתית למאור להעלות נר תמיד, כדי עומד צו
זיין לתהיה, להעלות נר, נר ה' נשמת אדם, להעלות
נר תמיד, כדי דורך די כח התורה להעלות נר תמיד
אויף שטיין לתחי', עולם התחי', עולם הנצחי, קומט
דאס דורך די כח התורה איז מען צו דעם זוכה,
מ'דארף תשובה טוהן מתקן זיין וואס מ'האט הוטא
געווען, נאר די קש"י ווי נוצט דען תשובה נראה
ונדחה אינו חוזר ונראה, וועגן דעם האט מען
צוגעלייגט די צוויי סדרות, תרומה תצוה, די צוויי
סדרות דאס איז רמז אויף די כח התורה, ס'איז דא
תורה הק' דורך דעם וועט מען אויפשטיין לתהיה,
ממילא איז א בעל חי אינם נידחים, א בעל חי איז
נישט נדחה געווארן, נוצט די תשובה פון כלל
ישראל.

מיר שטייען יעצט אין די לעצטע רגעים פון די
ימי השובבים"ם ת"ת, ס'איז דורך געגאנגען אכט
וואכן, צוויי חדשים, זמנים וואס איז מיוהדים פאר
תשובה פאר פשפוש המעשים, תשובה טוהן אויף
די חטאים וואס מ'האט הוטא געווען, ס'איז

לע"נ הרה"ח רבי ירוחם בן הרה"ח ר' יצחק דוד ז"ל
נל"ב"ע י"ז אדר תשנ"ג

ולעילוי נשמת
האשה החשובה מרת ליבא בת הרה"ח ר' משה שמואל ע"ה
נל"ב"ע י"ט אדר תשנ"ח

ספר

קדושת יום טוב

על התורה

הכינו גם חקרו, האדם הגדול בענקים, אור ברזר בשחקים,
איש ח"י רב פעלים מקבציאל, ראש גולת אריאל, עשרת תפארת ישראל,
ה"ה כ"ק אדמו"ר הרב הגאון הגדול והקדוש, רבן של ישראל
מן חנני' יום טוב ליפא טייטלבוים זצלה"ה

האב"ד ור"מ דק"ק סיגוט יע"א

יצא לאור במהדורא חדשה ומתוקנת עם הגה"ה מדויקת
בהוספת מראי מקומות ומפתחות

על ידי

הוצאת עצי התמרים

ניו יארק יצ"ו

כ"ט שבט תשע"א לפ"ק

דמי מעות קדימה \$22

לת

קול התאחדותינו ש"י התאחדות האברכים דיטאטמאר בני ברק

אם אין גדיים אין תיישים

די קינדער גארטן

אפטיילונג פון אונזער מוסדות איז ברייט באקאנט אלס די בעסטע תלמוד תורה וואו צו שיקן די גאר קליינע קינדער. דער פראקטישער אופן וויאזוי מען לערנט מיט די קליינע תלמידים ווי זאלן פארשטיין און געדענקן די לימודים ווערט באאונדערט דורך בעל מחברים פון איבעראל. א ספעציעלע שטאב איז אופגענומען געווארן וועלכע געבן און אים מיט אלע דייטשע ארבעט כדי די אידן זאלן לימודים האבן ווי קאנצנטרירן בלויז אויסגעלערנטע די קריטיש וויכטיגע יסודות פאר די אידן קדישים.

דינער השנתי לטובת החוקת מוסדותינו הק' מוצג'ש"ק פ' ויקהל באלמי "גראנד האל"

59 יאר זינט קיום מוסדותינו (תשי"ב-תשע"א)

5 בנינים
56 קלאס צימערן
158 איינגעשטעלטע
1,400 תלמידים ותלמידות בלע"ה
ארנון מנוחה ושמחה (שבת אויפריין,
שבת שבע ברכות, בר מצוות)

התורה נדרשת בכלל ובפרט

אין די כיתות א' ב' ג'

פון אונזערע מוסדות ווערט אריינגעלייגט גאר שטארקע כוחות זינען צו מאכן א יעדער תלמיד לערנט זיך אויס קלאר די יסודות פון בערי, און פארשטיין גרויסליך חומש, רש"י און משניות.
די תלמידים געבן זיך אוועק מיטן גאנצן הארץ און חס פאר די הצלחה פון יעדן תלמיד באונדער.
א געניטע שטאב פון פרויאקטע מלמדים איז צוגעשטעלט געווארן, וועלכע לערנען צו פרויאקטע מיט די תלמידים וועלכע דארפן צו מאל סענד לתומכו.

דינער השנתי לטובת החוקת מוסדותינו הק' מוצג'ש"ק פ' ויקהל באלמי "גראנד האל"

59 יאר זינט קיום מוסדותינו (תשי"ב-תשע"א)

5 בנינים
56 קלאס צימערן
158 איינגעשטעלטע
1,400 תלמידים ותלמידות בלע"ה
ארנון מנוחה ושמחה (שבת אויפריין,
שבת שבע ברכות, בר מצוות)

וכל בניך לימודיה'

אין די כיתות ד' ה' ו' ז' ח'

פון אונזער תלמוד תורה איז ווייטער שטארק באוואוסט די שטארקע כוחות און הארמוניע וואס די מלמדים לייען אריין אין די קינדער בימי השוגגים.

ספעציעל ווערט דערקענט אויף די קינדער די פלאסיקייט פון לערנען רציפות יעדן דאנערשטיג און אויך די תפילות זאלן זיין בכונה ובקול רם.

כדי צו קענען אנגיין ווייטער בעבודת הקודש ברציפות, דארפן מיר אייער הילף אן א אויפהער

דינער השנתי לטובת החוקת מוסדותינו הק' מוצג'ש"ק פ' ויקהל באלמי "גראנד האל"

59 יאר זינט קיום מוסדותינו (תשי"ב-תשע"א)

5 בנינים
56 קלאס צימערן
158 איינגעשטעלטע
1,400 תלמידים ותלמידות בלע"ה
ארנון מנוחה ושמחה (שבת אויפריין,
שבת שבע ברכות, בר מצוות)

אשרי מי שבה לכאן

אין די כיתה "מכינה לישיבה קטנה"

ווערט געלייגט א גרויסער דרוש אוועקגעשטעלן א שטארקן יסוד פאר די בחורשע אידן. ספעציעל לייען מען אריין כוחות זיך צו פארדעקן סוף זמן אלע לימודים ביי רבנים האטונים פליסי"א. אזוי אויך ווערן באלייגט אונזערע בחורים מיט שרע"ה תלמידין מיט אלע נוסאי כלים וואס דאס איז א קיין אויף א טאנצע לעבן.

דינער השנתי לטובת החוקת מוסדותינו הק' מוצג'ש"ק פ' ויקהל באלמי "גראנד האל"

59 יאר זינט קיום מוסדותינו (תשי"ב-תשע"א)

5 בנינים
56 קלאס צימערן
158 איינגעשטעלטע
1,400 תלמידים ותלמידות בלע"ה
ארנון מנוחה ושמחה (שבת אויפריין,
שבת שבע ברכות, בר מצוות)

שמחות אנשי שלומינו הלה עדתינו שיחיו

די בכל אתר ואתר בכל מקומות מושבותיהם

בני ברק • אלעד • ירושלים • בית שמש • לאנדא
אנווערפן • מאנטשעטער • ווייען

וויליאמסבורג • בארא פארק • קרית יואל • מאנסי
ליקוואד • מאנטריאל • אוסטראליע

שהשמחה במעונם

ברכת מזל טוב

הננו משגרים ברכת מז"ט חמה ולבבית לאנשי שלומינו תומכי וידידי כוללינו הק' די בכל אתר ואתר כאו"א בשמו הטוב יבורך

קרית יואל

הולדת הבנים
הר"ר יצחק אייזיק פוקס שליט"א
הר"ר יעקב יוסף קאהן שליט"א
ר אברהם אביש אקער נ"י
ר יואל (ב"ר יוסף חיים) ווייס נ"י
ר שלמה אלי ווייס נ"י
ר חיים שלמה (בר"מ) ווערטהיימער נ"י
ר יצחק ברוך (בר"מ) טייטלבוים נ"י
ר אליקים געציל פסח לאנדינסקי נ"י
ר שמואל סופר נ"י
ר זאב שערצער נ"י

הולדת הבנות

ר יקותיאל זאב יוסף גראסבערג נ"י
ר יצחק וויינשטאק נ"י
ר פנחס אלימלך ווייסמאן נ"י
ר יושע שמחה נתן כ"ץ נ"י
ר שלמה הלוי לאנדא נ"י
ר יעקב קאפל מעזני נ"י
ר יקותיאל זלמן מענדלאוויטש נ"י
ר בניצין קליין נ"י

בארא פארק

הולדת הבנים
ר מענדל וואלף שטערן נ"י
ר אברהם אלי פרידריך נ"י
הולדת הבת
ר שרגא שעהר נ"י

בני ברק

הולדת הבת
ר שלמה פריינד הי"ו
ולאבי ר ישראל פריינד הי"ו
ולחוטן ר יוסף צבי נייילדער הי"ו
ולח"ו ר מאיר משה פרידמאן הי"ו

אירוסים

ר נפתלי הירצקא פרענקל הי"ו

ירושלים

הולדת הבת
ר מנחם יודא גרין נ"י
ולאבי ר אליעזר גרין הי"ו, ירושלים

וויליאמסבורג

הולדת הבנים
ר יהושע ב"ר אביגדור פרענקל נ"י, תאומים/ת
ר יהושע ב"ר יעקב לייב וואלדמאן נ"י
ר אפרים נח מנשה בן הרב חזק יודא הירשפעלד
ר שמעון ב"ר שלמה אהרן פריעדמאן נ"י
ר שאול ברוך ב"ר משה גרינוואלד נ"י
ר יודא שלמה ב"ר יוסף פריעדמאן נ"י
ר מאיר הערש ב"ר משה מענדל גליק נ"י
הרב יעקב יחזקיה ב"ר שלום אבערלאנדער נ"י

הולדת הבנות

הרב רבי חיים צבי טייטלבוים שליט"א
רב ביהמ"ד סיגוט וומ"ס
בן כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
ר מנחם שמואל יעקב ב"ר אברהם פנחס
גאטליעב נ"י
ר חיים רחמים ב"ר אברהם סרוגא
ר נחמן ב"ר שמואל לעווין נ"י
ר יהושע ב"ר אביגדור פרענקל נ"י, תאומים/ת
ר יושע א שר ב"ר יצחק אליעזר יאקאב נ"י

אירוסים צאצאיהם

ר זלמן לייב היימאן נ"י, וויליאמסבורג	החתן מנחם נ"י	ר אהרן יודא וועזעל נ"י, וויליאמסבורג
ר מענדל מיטטעלמאן נ"י, וויליאמסבורג	החתן אלי אהרן נ"י	ר מענדל בער פאוועל נ"י, וויליאמסבורג
הרב חיים אלעזר ראבינאוויטש שליט"א	החתן שמחה נ"י	הרב מאיר גרינוואלד שליט"א
הר"ר ישעי' גאטעסמאן שליט"א, לאנדאן	החתן אברהם משה נ"י	הר"ר איתמר טובי קויפמאן שליט"א, קרית יואל
הרב חיים יעקב הערשפאנוויטש קרית יואל	החתן שלמה נ"י	ר חיים אלי צוויבל נ"י, קרית יואל
ר שלמה לייב וויינבערגער נ"י, קרית יואל	החתן אליעזר נ"י	הרב מאיר צוויבל שליט"א, וויליאמסבורג
ר משה אליעזר זאלדאן נ"י, מאנטרעאל	החתן שלמה נ"י	הרב יוסף משה שטויבער שליט"א, קרית יואל
הר"ר הערשל טעללער שליט"א, וויליאמסבורג	החתן אברהם יושע נ"י	ר שמואל זאנוויל אליעזר כהנא נ"י, קרית יואל
ר בצלאל בנימין פרידריך נ"י, קרית יואל	החתן משה אהרן נ"י	ר אברהם פייער שטיין נ"י, קרית יואל
ר יוסף ברוך רייך נ"י, וויליאמסבורג	החתן מרדכי אפרים פישל נ"י	ר ברוך (בר"מ) ווידער נ"י, קרית יואל
ר שלמה יודא בראך נ"י, בני ברק	החתן יחזקאל שרגא נ"י	הרב משה אהרן דאווידאוויטש שליט"א

נישואי צאצאיהם

ר דוד פריעדמאן נ"י, וויליאמסבורג	החתן יעקב נ"י	ר יוסף הערש ברייער נ"י, וויליאמסבורג
ר מרדכי ארי שפיטצער נ"י, וויליאמסבורג	החתן דוד יודא נ"י	ר אליעזר צבי כ"ץ נ"י, וויליאמסבורג
ר ישראל יעקב מענדלאוויטש נ"י, וומ"ס	החתן מאיר זאב נ"י	ר אברהם יצחק מאיר מערץ נ"י, וויליאמסבורג
ר חיים אהרן קליין נ"י, קרית יואל	החתן יעקב יושע נ"י	ר שמעון אהרן כ"ץ נ"י, קרית יואל
ר יצחק משה פראנקעל נ"י, קרית יואל	החתן יודא לייביש נ"י	ר צבי האלד נ"י, מאנסי
ר קלונימוס זאב (קלמן) פריעד נ"י, וויליאמסבורג	החתן שלום יואל נ"י	ר יודא שמחה גראס נ"י, קרית יואל
הר"ר נפתלי הירצקא פריעדמאן שליט"א, ק"י	החתן יואל נ"י	ר שלמה הלוי ווערצבערגער נ"י, וויליאמסבורג
ר פנחס בראך נ"י, קרית יואל	החתן טובי נ"י	ר אהרן ווייס נ"י, מאנטרעאל
הרב חיים יחזקאל יהודה בער קאוויטש, ק"י	החתן מאיר נ"י	הרב משה ראטה שליט"א, בארא פארק
ר פינחס ווייס נ"י, וויליאמסבורג	החתן ישראל א שר נ"י	הרב חיים לייב זילבער שטיין שליט"א, קרית יואל
הרב נפתלי הירצקא צוויבל, וויליאמסבורג	החתן יואל נ"י	הר"ר אלישע שמואל הורוויץ שליט"א, קרית יואל
ר יושע יודא גלאנץ נ"י, קרית יואל	החתן מנשה ארי לייב נ"י	ר אלעזר יוסף דייטש נ"י, לאנדאן

צו מעלדן א שמחה קען מען זיך פארבינדן צו: 011-972-527648437 און אין אר"י 845-662-5579
אדער קען מען שיקן דורך א פעקס אדער מייל a.ch.bnb@gmail.com - FAX: 011-9723-6194389